

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı:2000/30 • 19 Ağustos 2000 • 5 DM.

**Deprem yıldönümünde halkın karşısına çıkamadılar...
Halkın öfkesinden korktular, hesap vermekten kaçtılar...**

Deprem katliamının hesabını soralım!

- ✓ Tüm depremzedelere sağlığa ve ihtiyaca uygun parasız konut!
- ✓ Tüm depremzedelere iş olanağı ya da asgari geçim ödemesi!
- ✓ Tüm depremzedelere parasız temel hizmetler (sağlık, eğitim, ulaşım, aydınlanma, ısınma vb.)!
- ✓ Can kayıpları için tazminat!
- ✓ Depreme ilişkin tüm gerçekler halka açıklansın!
- ✓ Tüm deprem hesapları halkın denetimine açılsın!
- ✓ Deprem yardımları yağmasına son!
- ✓ Katiller ve hırsızlar cezalandırılsın!
- ✓ İstanbul için acil deprem seferberliği!
- ✓ Hücrelere değil, depremzedelere bütçe!
- ✓ Herkese sağlığa ve ihtiyaca uygun ucuz konut!

Deprem değil düzen öldürür!

**Yeni katliamları
önlemek için
örgütlenelim,
hesap soralım!**

(sayfa 3)

**Belediye
grevlerinin
sorunları ve
sorumlulukları**

(sayfa 8-9)

**"Enflasyonla
mücadele"
balonu
patladı!**

(sayfa 14)

**Programda
tarım ve
köylü
sorunu/5**

(sayfa 16-18)

**Ortak komite,
ortak direniş
şiarının güncel
önemi**

(sayfa 19-20)

**İşçi eylemleri
militan Cellatex
direnişinin
açtığı yoldan
ilerliyor**

(sayfa 26-27)

İÇİNDEKİLER

Yeni katliamları engellemek için örgütlenelim, hesap soralım!	3
Devlet işçi ve emekçilere yeni toplu mezarlar hazırlıyor	4
“Devletin bölgeye ilişkin yaptığı hiçbir şey yok”	5-6
Günlük basında 17 Ağustos depremi	7
Belediye grevlerinin sorunları ve sorumlulukları	8-9
Belediye grevleri başladı... Yeni grevler kapıda	10
Küçükçekmece Belediyesi'nde grev kararı ilanı	11
SEKA'da hareketli günler	12
KHK hükümete iade edildi, ülkeye demokrasi mi geldi?	13
“Enflasyonla mücadele” balonu patladı	14
Sendikaları devrimcileştirmek için	15
Programda tarım ve köylü sorunu/5 (Orta)	16-18
Ortak komite-ortak direniş şiarının güncel önemi	19-20
“İlk kurşun” ve Ortadoğu federasyonu üzerine	21
TTB'nin F tipi cezaevi önraporu	22
Mamak Hücre Karşıtı Platform'dan eylem	23
F tipi işkenceye izin vermeyeceğiz	24
Onurluca çiçeklenen bir yaşama sarılmak	25
İşçi eylemleri militan Cellatex direnişinin açtığı yoldan ilerliyor	26-27
Bertolt Brecht: Proleter sanatın çalışkan işçisi	28-29
Hiroşima ve bilimin sisteme köleliği	30
Mücadele Postası	31

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 2000/30 • 19 Ağustos 2000

Fiyatı: 5 DM.

Sahibi ve Y. İşl. Md.: İbrahim GÜMÜŞ
EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yönetim Adresi:

Eksen Yayıncılık Laleli Cad. No: 52/5 İstanbul

Tel-Fax: 0 (212) 638 28 83

e-mail: kb1@turk.net

Web: <http://www.kizilbayrak.de><http://www.kizilbayrak.org>Baskı: SERLER Matbaacılık
İSTANBUL
Tel: 0 (212) 880 40 75Genel Dağıtım:
BİRYAY

Hacıbektaş Şenlikleri'ne hücre tipi protestosu damgasını vurdu!

Hacıbektaş Şenlikleri her sene olduğu gibi bu sene de Nevşehir'in Hacıbektaş ilçesinde yapıldı. Alevi halkının şenliklere katılımı geçen seneye nazaran azdı. Alevi emekçilerinin gelenekselleştirdiği Hacıbektaş Şenlikleri'ni sermaye devleti de “sol” partileri aracılığıyla kendini bir aklama, yeniden üretme zeminine dönüştürmeye çalışıyor. Tarihi boyunca sermaye devletinin zulmüne uğramış olan Alevi işçi ve emekçiler sınıfsal baskının yanında mezhepleri üzerinden de katliamlarla, azgın terör yöntemleriyle sindirilmeye, yokedilmeye çalışılmışlardır. Bu seneki şenlikler de böyle bir sindirme operasyonuna dönüştürüldü. Şenliklerin bir yanında faşist devletin sözcülerince atılan boş ve demagojik nutuklar, diğer yanında ise faşist terör vardı. Şenliklerin tarihinde en kapsamlı devlet terörü bu sene yaşandı. Hacıbektaş tam bir ablukaya alınırken, Kırşehir'e kadar her yol ayrımı ve belli noktalara jandarma ve polis timleri yerleştirilmişti.

Biz komünistler de Hacıbektaş Şenlikleri'ni, devletin kendini aklama platformu olarak kullanmasına ve son dönemde gündeme getirilen hücre tipi saldırısına karşı, devletin çoktan düşmüş maskesini parçalamak için şenliklere katılan devrimci-demokrat yapılarla bir takım eylemler-etkinlikler üzerinden ortaklaştık ve bir platform oluşturduk. Atılım, Alinterimiz, Özgür Gelecek ve Kızıl Bayrak'tan oluşan platform ilk olarak çadırların girişindeki amfi-tyatroda bir program hazırladı. Programda Grup Vardiya'nın ve Ozan Abbas'ın müzik dinletisi, Ulucanlar katliamını yaşayan Yıldırım Doğan ile Aydın ve Sanatçı Girişimi'nden Emine Şahin'in yaptığı birer konuşma vardı. Türküler ve konuşmalar arasında sık sık “Hücreleri parçala, tutsaklara sahip çık!”; “Yaşasın Ulucanlar direnişimiz!”, “Bedel ödedik, bedel ödeceğiz!”, “Zindanlar yıkılsın, tutsaklara özgürlük!” sloganları atıldı.

Faşist terör direnişe karşılandı!

Ertesi gün her sene olduğu gibi “devlet erkanı”nın şenlikleri ziyareti ve bunun protestosu üzerinden konuşuldu. Yalnızca TUYAB'ın açacağı dövizlerle hücreleri teşhir eden karşı duruş noktasında anlaşıldı. Sabah bütün çadırlar Kızıl Bayrak, Alinterimiz ve Atılım'ın oluşturduğu gruplarla dolaşıldı, protestoya çağrıldı. Ancak alana girdiğimizde Alinterimiz hücrelerle ilgili bir pankart açtı. Polis pankarta müdahale etti. Saldırı devrimcilerin ortak direnişleriyle karşılandı. Uzun süre polisle tekme-tokat çatışma sürdü. Çatışma sırasında binlerce Kızıl Bayrak

kuşu havada uçtu. Polisin üzerine düşen kuşlar onları daha da kudurtuyordu. Çatışma sırasında 5 kişi gözaltına alındı. Gerginlik devrimcilerin stand bölgesine çekilmesine ve gözaltıların bırakılacaklarına dair belediye başkanının verdiği söze kadar devam etti. Bekleyiş süresince polisin provokatif ve tecrit edici tarzı sürdü. Ortamı terörize etmek, insanları bizden uzak tutmak, korkutmak için onlarca polis önümüze yığıldı. Belediye başkanı ve polis şefleri sürekli yanımıza gelip arkadaşlarımızı bırakacaklarını ama önce dağılmamız ve sloganlarımızı kesmemiz gerektiğini söyledi. Direnişimiz birkaç saat sloganlar ve marşlarla sürdü. Baskılar neticesinde okurlarımızdan biri serbest bırakılırken diğerlerinin gözaltıları devam etti. Ailelerin ön saflarda yer aldığı direniş sırasında “Devrimci tutsaklar teslim alınamaz!”, “Bedel ödedik, bedel ödeceğiz!”, “Hücreler yıkılsın, tutsaklara özgürlük!” vb. sloganlar atıldı. Böylelikle bu durumu hücreleri teşhir etmenin bir olanağına dönüştürme fırsatı kazandık ve bu fırsatı herşeye rağmen olumlu olarak kullandık. Direnişimiz üzerine bırakılan arkadaşımız sudan bir gerekçeyle gözaltına alındı. Önce gözaltını kabul etmeyen kolluk güçleri uygulanan baskı sonucu birkaç saat sonra kabul etmek zorunda kaldı. Saat 20:30 gibi arkadaşlarımız savcılığa çıkarıldı ve serbest bırakıldılar, bizler de onları yalnız bırakmamak, dayanışmayı yükseltmek adına mahkeme çıkışı kitleleşti olarak karşıladık ve sloganlarla standlarımıza kadar yürüdük.

Bu yaşananlar, kitleleri terörize etme ve Alevi halkın direnişçi kimliğini törpüleme amaçlıdır. Ama bu oyunları da geri teperek kendilerine yönelen bir silaha dönüşecektir.

Devletin şenlikler şahsında teslim almaya çalıştığı düzen karşıtı dinamikleri her türlü saldırılarla, engellemelerle niyetlerine darbe vurmaya çalıştığı devrimciler her zaman saldırılara karşı topyekün duracaktır.

İkinci gün:

Faşist devlet terörü daha da yoğunlaştı Devrimci direniş ve faaliyetimiz sürüyor

İlk günkü saldırıların ardından devrimci faaliyetimizi daha da yoğunlaştırdık. Bunun üzerine devletin katliamcı güçleri standların biraz önünde barikat kurdu. Standlarımıza gelerek bizi tahrik etmeye çalışıyorlardı. Alanda etkinlik başlamadan önce de çoğu bölgede dağıttığımız bildirilere yasak gerekçesiyle el konulmuştu. Bu sırada elinde bildiri dahi olmayan iki arkadaş kimlik kontrolü bahane edilerek gözaltına alınmaya çalışıldı. Bununla birlikte arkadaşları almak için timlerin oluşturduğu barikatta sloganlar atıyor, arkadaşlarımızı almadan gitmeyeceğimizi söylüyorduk. Burada saldırıya geçerek önlerine gelene vahşice saldırıp gözaltına almaya çalıştılar. Önlerde çıkan arbedede yere düşen yoldaşlarımız gözaltına alındı. Standa kadar iteklenen yoldaşlara bundan sonra tercihi bir gözaltı yaparak saldırıya geçtiler. Standımızı düzenleyerek hemen toparlandık. Özelde standımıza yöneltilen bu saldırı alana yaptığımız devrimci müdahalenin etkisini gösteriyordu.

Şu anda onbir yoldaşımızla birlikte bir Alinterimiz okuru ve bir Evrensel gazetesi muhabiri gözaltında bulunuyor. Hacıbektaş'ta yıllardır egemen olan serbest ortamın bulunması yoğun güvenlik önlemlerine rağmen faaliyetlerin hiçbirini aksatmadan standımızda bulunan kitapların satışı, materyallerin dağıtımı ve gazete satışı yoğun olarak sürüyor. Bizler son günlerin gündemde olan saldırılarını, propagandanın her türlü yöntemini kullanarak kitlelere anlatmaya çalışıyoruz. Bizler burada yürüttüğümüz her faaliyetle küçülttüğümüz düşmanı 13 arkadaş almak için yapacağımız eylemlerle ezeceğiz.

Baskılar bizi yıldıramaz!

Deprem yıkımının tek sorumlusu sermaye sınıfı ve devletidir!

Yeni katliamları engellemek için örgütlenelim, hesap soralım!

Ortalama 40 bin cana malolan birinci Marmara depreminin üzerinden bir yıl geçti. Bırakın yaralarını sarılmasını, büyük yıkımın büyük enkazı, bir ibret tablosu olarak ortada duruyor. Sahipsiz cenazelerin bile ortada bırakılmadığı bir toplumda, deprem kayıplarını gizleyecek bir "kimsesizler mezarlığı" dahi bulunamıyor.

Depremin ezip açığa bıraktığı en büyük enkaz, kapitalist devlet, çürümeye ve çevreyi zehirlemeye devam ediyor. Depremin ardından, bu toplu katliamın tek sorumlusu ve suçlusu olduğu halde, suçunu gizleme telaşıyla da olsa, can kurtarma çalışmalarına el uzatmamış, tersine, onbinlerce emekçi beton mezarların altında inler/milyonlarca can havliyle çırpınırken, geride kalanlar için alelacele "mezarda emeklilik" yasasını çıkarmıştı. Özetle, deprem yıkımı sırasında ve sonrasında, saymakla bitmez tüm icraat ve açıklamalarıyla, suçüstü yakalanmıştı. Kızılay'ından Sağlık Bakanı'na, Cumhurbaşkanı'ndan Başbakanı'na, tüm resmi kişi ve kurumlar şahsında, kapitalist devletin, insana ve topluma ne denli yabancılaştığı, hatta düşmanlaştığı (devlete tepkiler salt duyarsızlığından değil, engelleme ve yağma girişimleri nedeniyle de büyümüşü) ortaya çıkıvermişti.

Ancak tepkilerin örgütsüzlüğü, yıkımın sorumlularının yakasına yapışılmasını engelledi. Böylece, depremin halkta açtığı yaralar kanamaya devam ederken, devlet kendi yaralarını sarmayı başardı. Sadece siyasal-ideolojik açıdan değil, parasal açıdan da, deprem, devlet için ek gelir kaynağına dönüştü. Depremden sağ çıkanlar açık ve perişanlıktan kınılırken, onlar için toplanan yardımlara el konuldu, asla hesabı verilmedi. Bir yıldır, birbiri ardına gerçekleştirilen tahkimat operasyonlarını, yine birbirine eklenen işçi ve emekçilere saldırı programları izledi.

Bir depremin böylesine büyük bir yıkım ve katliama dönüşmesinin tek sorumlusu sermaye sınıfı ve devletidir. 17 Ağustos bunu komünistlerin ve devrimcilerin bir ithamı olmaktan çıkarmış, çıplak bir gerçek haline getirmiştir. Sermaye devleti sadece çarpık ve plansız yapılaşma, inşaat sektöründeki hırsızlık, yolsuzluk ve rüşvet mekanizmasıyla değil, halktan bilgi gizleyerek, yalan söyleyerek de toplu katliamlara imza attı. 12 Kasım'daki can kayıplarının tamamı bu yüzdendir. Bilim adamlarının tüm uyarılarına rağmen halk, adeta zorla, 17 Ağustos'ta hasar gören binalara sokuldu ve bu yıkıntılar onların mezarı oldu.

Yaşanan depreme ilişkin her konuda, devletin tüm istatistikleri ve tüm yetkilileri yalan söyledi, söylemeye devam ediyor. Tüm bölge halkının, tüm Türkiye'nin ve dünyanın bildiği 40 bin ölü, devlet istatistiklerinde ısrarla 18 bin olarak gösterildi. Toplanan yardımlar küçük/yapılan harcamalar büyük gösterildi. Çocuk-büyük çok sayıda insan kaybı var. Enkazdan sağ çıktığı, ambulansa bindirildiği görülen, sonra birden ortadan kaybolan, ne ölüsüne ne de dirisine ulaşamayan insanlara ne olduğu hakkında tek kelime söylenmiyor. İç organları yokolmuş cesetlerden de söz etmiyor devlet erkani. Bu suskunluğun nedeni, tıpkı uyuşturucu ve silah mafyası gibi, organ mafyasının da devlet denetiminde çalışması mı yoksa?

Sadece devlet erkani mı? Asalak burjuvaları ve medyası, hatta sözde bilim adamları, çok geçmeden devletle ağız birliği etti. "Herşeyi devletten beklememe" teranesi tutturdular. Aslında bunun en iyi yanıtı, depremezdenin "gölge etmesin başka ihsan istemiyoruz" feryadında gizliydi. Gerçekten de, eğer devlet yardımları

engellemese, buna rağmen toplanabilenler yağmalanmasa, en azından sağ kalanlar bugün böylesine perişan olmaz, bölgede deprem yıkımı bir yıldır sürüp gitmezdi. Pek çok devletin ve uluslararası sivil kuruluşun, yardımları depremezdelere kendi elleriyle-yerinde teslim etmek istemesi, Türk devletinin bu özelliğinin sadece Türkiye'de ve deprem bölgesinde değil, dünyada da bilindiğini gösteriyordu. Aslında 17 Ağustos'tan sonra "devletten beklemeyin" uyarısına da gerek kalmadı. Çünkü insanlar artık devletten "beklemedikleri" şeylerden değil, "bekledikleri"nden korkmaya başlamışlardı. Devlet çarkının kendi kanlarıyla döndüğünü, kendi bedenlerini öğüttüğünü nihayet görmüşlerdi.

"Herşeyi devletten beklememe" teranesi, sadece, yardım miktarının gizlenmesi/iç edilmesi/peşkeş çekilmesinin üstünü örtme amacıyla değil, devlet bütçesinin nerelere harcandığını da gizlemek için kullanıldı. Enkaz altından insan kurtarmaya, kurtulanların yaralarını sarma, karınlarını doyurma, sırtlarını giydirmeye gelince, "bütçe açığı"ndan, "ekonomik darboğaz"dan, "kaynak yokluğu"ndan yakınanlar, batık bankaları kurtarmak için, kanlı düzenlerine muhalefet edenleri gömmek üzere hücreler inşa etmek için, trilyonlarca lirayı gözlerini kırpmadan feda ettiler. Eğer "kaynak yok" sözlerinde birazcık gerçek varsa, hücre cezaevlerinin yapımı için kullanılan paraları da, depremezdelere gelen yardımlardan çaldıklarını itiraf etmeleri gerekir.

Sermaye devletin 17 Ağustos'tan bu yana sadece depremezdelere karşı işlediği suçların listesi saymakla bitmez. Bu nedenle, burada en ağırının çetelesini çıkarabiliyoruz. Ancak, işlediği suçların işleyecekleri yanında hiç kalacağı bilinmelidir. Bilim adamlarının üstünde ortaklaşabildiği tek nokta, "İstanbul'u da etkileyecek bir Marmara depremi"dir. Hiç kimsenin kuşkusuna olmasın ki, bu, 17 Ağustos'tan çok daha büyük yıkım ve katliama dönüşecektir. 17 Ağustos'a hazırlıksız yakalandıkları için, insanları susturmakta, yardımları engellemekte gecikmişlerdi. Ama artık "derslerini aldılar!" Bilim adamlarını, basın-yayın organlarını rüşvet-tehdit-yasak-şantaj olmadı suikast yoluyla susturabilir, uyarıları halktan gizleyebilirler. İstanbul'u anında ablukaya alabilir, tüm giriş-çıkışları yasaklayabilir (ölüsöyücü çeteleri dışında tabii ki), tüm dayanışma yollarını kapatabilirler. Bugün 17 Ağustos anma etkinliklerine konan yasak, gelecekte yaşanacak her türlü pisliliğin garantisidir. Geleceğimize yönelik adım adım planlanan büyük suçun bir cephesinde, bu, yeni deprem-yeni toplu kıyım hazırlığı bulunuyor.

İkinci cephesinde ise, 17 Ağustos'tan sağ kurtulanlar için yeni yıkım/yeni katliam hazırlıkları var:

Kalıcı konutların yapımı, 17 Ağustos'ta yıkılan

binaların mimarlarına ihale edilmiş durumda. Yani devlet, sadece kendi resmi suçlarıyla yetinmiyor, bireysel suç ortaklarını da finanse ediyor. Kalıcı konut adı altında, depremezdelere yeni toplu mezarlar hazırlanıyor.

Bu çıplak ve çirkin gerçekler, kuşkusuz en ağır insanlık suçlarından. Ancak, aynı zamanda sermaye düzeni ve devletin temel karakterini gösteren belgelerdir de. Sermaye düzeni; sadece malların değil, insanın ve insanlığa ait her şeyin (sağlık, eğitim, bilim, ahlak, güzellik, cinsellik, vb, herşey) pazara çıkarıldığı, parayla alınıp satıldığı bir düzendir. Ücretli-emek köleliğini kurumlaştıran bu paracı düzende, emekçi insana ürettiği mal kadar bile değer biçilmemektedir. Sadece beyaz eşyaların fiyatlarıyla asgari ücret arasındaki kıyaslama bile bunu sergilemeye yeter. Temel karakteri böyle olan bir düzen ve devlet, elbette (ve fay hattında olduğunu bile bile) sanayiini ulaşımına en az masraf yapacağı İstanbul-Izmit hattında kuracaktır. Bu fabrikalara akın eden işçilerin nerede ve nasıl yerleşeceği ise, sanayicileri de devleti de ilgilendirmez. Daha doğrusu, işin ucu paraya dayanıncaya kadar ilgilendirmez. Gecekonular mantar gibi çoğalmaya başlayınca da önce arazi mafyası, ardından katil müteahhitler para kokusunu alıp bölgeye damlar.

Karapara ve rant ekonomisi -devlet denetiminde- tıkrık işlemeye başlar. Yaş biriketlerle örülmüş tek odalı-izbe kondular, "daire karşılığı" müteahhitler tarafından bir bir kapatılır. Sonra ne mi olur?

Sonra 17 Ağustos, sonra 12 Kasım olur. Arsa karşılığı daireler, "lüks" siteler kumdan şatolar gibi çöker. Her biri, içindeki işçi-emekçiye, çoluğu-çocuğuna, umuduna-düşüne mezar olur. Bu kez de, düzenin kanlı çarkları 40 bin emekçinin mezarlarını kazmaya koyulur. Gelsin yardım paraları-gitsin ihale yağmaları.

Hiçbir depremezde emekçi bu gerçekleri yadsımıyor. Kimi daha az, kimi daha fazla, ama hepsi 17 Ağustos'la birlikte durumun bilincine varmış bulunuyorlar. Ne var ki, gerçekleri şöyle-böyle görebilmek sorunu çözmeye yetmiyor. Yaşanan sorunun kaynağını bilenlerin, çözüm yolunu da göstermesi/eylemeni de örgütlemesi gerekiyor.

Yeni deprem yıkım ve katliamlarını önlemenin tek yolu bu görev ve sorumluluğun hakkıyla yerine getirilmesinden geçiyor.

Devlet işçi ve emekçilere yeni toplu mezarlar hazırlıyor

Deprem bölgesinde barınma ve konut sorunu hala en temel sorunlardan biri. Deprem öncesi varolan çıkar ilişkileri, sonrasında da yaşanmaya devam ediyor. Hem de yeni rant alanları yaratarak.

Sermaye yardakçısı burjuva medyanın dahi görmezden gelemediği gerçekler, vurgunun ne denli büyük olduğunu gözler önüne sermeye yetiyor:

"Rant ekonomisi neler doğurdu:

** Konut fiyatları ve kiralara patladı.*

** Onarım ve hasar tespiti alanında yeni bir sektör doğurdu.*

** Deprem düdüğünden çadırına ve kuşuna kadar birçok ürün piyasaya çıktı.*

** Fırsattan istifade tarım alanları imara açıldı.*

** Prefabrikte üreticilerine kâr kapısı açıldı.*

** Kalıcı konut ihalelerinde siyasi yakınlığı olan firmalar iş kaptı."*

Devlet deprem bölgesi için yapılan harcamaları toplam 1 katrilyon 32 trilyon 457 milyar 800 milyon lira olarak açıklıyor. Bu harcamaların 539 trilyon 698 milyar lirasını bütçeden kullandığını söylüyor. Deprem için yapılan bağış, dış kredi ve deprem vergilerinden elde edilen gelirin 3 katrilyon 151 trilyon lira olduğunu söylüyor. Buna yurtdışından gelen bağışlar dahil değil. Bu verilerin devlet verileri olduğunu düşünürsek, bu rakamı en az ikiyle çarpmamız ve üzerine bir o kadar da yurtdışından gelen bağışları eklememiz gerekiyor. Bu da yaklaşık 12 katrilyon lira civarında bir miktar ediyor.

Deprem bölgesinin yeniden kalkınma maliyetini hesaplayan Devlet Planlama Teşkilatı 6.2 milyar dolar (bu yaklaşık 4 katrilyon lira ediyor) olarak hesaplıyor. Dünya Bankası ise yağma ve talanı hesap etmediği için bu rakamı 3.5 ile 4.5 milyar dolar (yaklaşık 2.5 katrilyon lira) olarak hesaplıyor. Yani deprem bahanesiyle devletin kasasından hortumlanan paralarla, kendi verileriyle kabul etsek bile, sadece konut sorununda değil, tüm bölgenin her alanında yeniden yapılandırılmış olması gerekiyordu.

Bu verileri gözönüne alırsak hemen akla şu soru geliyor; devlet deprem bölgesine ne yaptı?

Bölgedeki çadırların büyük bir kısmı yurtdışından gönderildi. 42 bin 153 tane prefabrik konutun çoğu özel kurum ve kuruluşlarca yaptırıldı. Kalıcı konutlar ise hala ortada yok. Kaldı ki yapılması düşünülen 42 bin 761 bin kalıcı konuttan sadece 20 bin 375 tanesini Bayındırlık ve İskan Bakanlığı yaptıracak. Kalanını ise Avrupa Konseyi Kalkınma Bankası, Dünya Bankası, bazı kişi ve kuruluşlar yaptıracak.

Yıkık ve ağır hasarlı konut sayısı 91 bin 853. Yapılacağı iddia edilen kalıcı

konut sayısı ise 42 bin. Geride açıkta kalan onbinlerce insana ise ne olacağı belli değil. Orta hasarlı konut sayısı 90 bin 536. Bu rakamı da yıkık ve ağır hasarlı konut sayısına eklemek gerekiyor. Çünkü devlet az hasarlı binalara 600 milyon, orta hasarlı binalara 2 milyar, yıkık ve ağır hasarlı binalara ise 6 milyar lira onarım kredisi vereceğini açıkladı. Böylece, 6-7 katlı binası hasar gören mal sahibi yıkılan binanın yerine 3-4 katlı bina yapma izni verileceği kaygısı ve hasarlı binada yalnızca bir dairesinin karşılığında onarım kredisi alacağı için, yıktırmaktansa rüşvet yedirerek ağır hasarlı raporu verilen binayı ortaya, orta hasarlı raporu verilen binayı ise az hasarlıya çevirerek yeni tabutları onarma yoluna gidiyor. Buna izin veren, göz yuman birkaç sorumsuz yetkili değil, devletin kendisidir. Bu raporlar devletin mahkemelerinden alınıyor.

Sorun yalnızca bu kadarla bitmiyor. Depremden rant sağlayan bir dolu sektör parmağını yalıyor. Birincisi, hasar raporlarını veren özel kurumlar bu işten rant sağlıyor. İkincisi, bölgede tadilat hizmeti veren bürolar mantar gibi türemiş durumda. Üçüncüsü, yeni yapılacak binaların zemin tesbiti özel sektöre devredilecek. Yani parayı

bastıran, istediği yerde istediği kadar çok katlı bina yaptırabilecek.

Kalıcı konut ihalelerinde ise dönmeyen yolsuzluk yok. Depremden önce yaptıkları binaların çökmesiyle binlerce insanın ölümüne neden olan "birkaç" sorumsuz müteahhit ve inşaat şirketine devlet "ceza" olarak kalıcı konut ihalesi veriyor. Bu cezaya çarptırılan isimler arasında Veli Göçer, Ceylan ve Yüksel inşaat firmaları bulunuyor. Ve devletin depremden dolayı sorumlu tuttuğu bu "birkaç"lara karşı Bayındırlık ve İskan Bakanı Koray Aydın, bakanlığa yönelik suçlamalara yanıt olarak; "Bu firmaları ihaleye sokmamanın yollarını aradık ama bulamadık. Çünkü haklarında kesinleşmiş bir mahkeme hükmü yok" diyebiliyor.

Sermaye devleti kalıcı konutları depremedelere bir yılda teslim edeceğini iddia etmişti. Ancak şu ana kadar kalıcı konutlardan sadece birkaçının temeli atılmış durumda. Altyapı çalışmalarına ise hiç başlanmamış.

Devlet bir takım sermayedarın kârını artıracak, gelen paraları sermayeye peşkeş çekeceğim diye uğraşırken depremede halk neler yaşıyor?

Sermaye devleti suçu üzerinden

atmak, sistemi temize çıkarmak istiyor. Bundan dolayı kaderleri ortak depremlerin birlikte hareket ederek örgütlenmesinden, biriken öfke ve tepkinin doğru hedefe yönelmesinden korktuğu için "böl, parçala, yönet" klasik politikasını uyguluyor. Kiracı- evsahibi, çadırkentte oturanlar- prefabrikte oturanlar, kalıcı konutta hak sahibi olanlar-olmayanlar, depremede olanlar-olmayanlar devletin uygulamaları sonucu bölünmüş durumda.

Sonuçta depremedeler nerede oturursa oturursun kaderleri değişmiyor. Çadırda ve prefabrikte yaşayanlar benzer sağlıksız koşullarda hayatlarını devam ettiriyorlar. Altyapı yok. Barındıkları mekanlar kışın soğuğu, yazın sıcağı geçiriyor. Sağlık ve eğitim tüm depremlerin ortak sorunu. Buna daha birçok sorun eklenebilir.

Kira, gıda, ilaç gibi yardımlar bazılarının hiç verilmemiş, alanların ise kesilmiş durumda, tabii eğer adamı yoksa. Çadırkentte kalan kiracılara prefabrik ve kalıcı konutlarda yer de gösterilmiyor. 15 Ağustos'ta ise buraların boşaltılacağı söyleniyor. Bölgede sağlam bina bulunmadığı gibi tek-tük kalanların kirası da 2-3 katına fırlamış durumda. Eğer mahkeme kararıyla ağır hasarlıların ortaya, orta hasarlıların az hasarlıya çevrilmediğine güvenebilirsiniz tabii ki. Bu tablodan ucuz konut bulunmadığı çıkmıyor. 50-60 milyona ucuz tabutlar da var. 100 milyon kira yardımı için çadırlardan çıkmıyor, bu halk ağgözlü diyen devlet, kendi kurumu SSK'nın açıkladığı işsizlik rakamlarına bir baksın. Sigortalyken primi kesilen işçi sayısı 150 bin ve kayıt dışı çalışan 200 binlerden bahsediyor, bu devlet istatistiği. Devletin verdiği bütün rakamlar gibi bu rakamların da gerçeği ne kadar yansıttığı şüpheli.

Devlet bölgede hiçbir yatırım yapmadığı gibi, kalıcı konutlarda ve iş merkezi yapacağım diye boşalttığı çadırkentlerde yaşayan işçi ve emekçilere yeni toplu mezarlar hazırlıyor. Bunu da bilinçli ve sistemli bir biçimde sermayeye rant sağlamak, deprem felaketini kâra çevirmek için yapıyor.

Tüm bunlar devletin en alt kurumundan en üst kurumuna kadar tüm yetkililerin bilgisi ve onayı ile yapılıyor. 17 Ağustos-12 Kasım depremleri ve yeni katliam projeleri, kendini bilmez birkaç devlet yetkilisinin değil devletin tüm yetkili kişi ve kurumlarının suçudur. Her ne kadar topu belediyeler valiliklere, valilikler bakanlıklara, bakanlıklar mühendislere atsa da, bu çürüyen düzen çeteleşen devlet gerçeğini gizleyemiyor. Suçlu kendini aklamaya çalışan kapitalist düzenin çeteleşen devletidir.

Kimdir bizim mezarımızı kazınlar?

(...) Devlet yetkilileri, belediye başkanları, emekçi halkı suçluyorlar. Sağlam evlerde oturmadığımız için faturayı bize çıkarıyorlar. "Kaçak ve çürük, çarık binalarda oturmasalardı, ölmezlerdi, kendi eden kendi bulur" demeye getiriyorlar. Yardımları yağmalayanlar, yardım çılgınlıklarımız karşısında bizlere "dilenci" muamelesi yapıyorlar. Deprem sigortası yaptırmayı akıl edemediğimiz için bizi aşağılıyorlar.

Yavuz hırsız ev sahibini bastırmaya çalışıyor. Devlet sağlam ve ucuz konut verdi de, biz mi kabul etmedik? Çürük zeminlere inşaat yapılmasına rüşvet karşılığı göz yumanlar, biz miydik? Çürük binalara ruhsat verenler biz miydik? Kendi keyfimizden mi gecekondularda sefalet içinde yaşıyoruz? Kim dayatıyor bize bu sefil koşulları?

Ecevit'e brifing veren İstanbul Valisi, "devlet bütün binaları kontrol edemez, tamir edemez, bunu vatandaşın kendisi yapmak zorunda, bu çağdaş vatandaşın devlete karşı görevidir" diyor.

"Depreme karşı alınan önlemler" diye bir sürü ıvır zıvırı, yalanı dolanı sıralıyorlar. Sorunun en can alıcı noktasında ise sus pus oluyorlar. Hep bizim devlete karşı görevlerimizden bahsediyorlar. Öyleyse bu devlet ne işe yarıyor? Hakkımızı arayınca kafamızı kırmaya mı? Devrimcileri zindanlarda katletmeye mi?

Yeni bir deprem karşısında can güvencemiz değil, ölüm güvencemiz devletin valisi tarafından ilan ediliyor. Bu sözleri söylerken yüzleri bile kızarmıyor. Bunların gerçek yüzünü iyi tanı emekçi kardeş. Bunlar kanımızı emerek sefa sürenlerdir. Bunlar bizi canlı canlı mezara gömerek vurgun vuranlardır.

Evlerimizin tamirini nasıl kendimiz yaptıralım? Uyguladıkları IMF yıkım programıyla cebimizde üç kuruş bile bırakmadılar. Herşeyi hortumlayıp kendi kasalarına dolduruyorlar. Bir de kalkıp "evinizi tamir ettirin bizden uyarması" diye ahkam kesiyorlar.

Eğitimi özelleştiriyorlar, sağlığı özelleştiriyorlar, emekliliği vb. özelleştiriyorlar. Ödediğimiz vergiler nereye gidiyor? Bu devlet ne işe yarıyor? Bize güvenli bir gelecek sağlayamayan bu sermaye devletini niye besliyoruz? (...)

Kızıl Bayrak Deprem Özel Sayısı'ndan...

Depremzedelerle röportaj:**“Devletin bölgeye ilişkin yaptığı hiçbir şey yok!”****- Prefabrik konutlarda yaşadığınız sorunlar nelerdir?**

1. depremzede: Sorun yöneticilerden kaynaklanıyor. Bir de kaldığımız yerden. 30 metrekarelik bir yerde yaşıyorsun. Hiç ailelere göre ayarlanmamış. Mesela 7 kişilik bir aile çift prefabrik alıyor. Ama hiç yetişkin çocuklar hesaplanmamış. Benim kardeşim 15 yaşında, biz 5 kişi kalıyoruz 30 metrekare bir alanda. Hiçbirimizin özel bir hayatı yok.

- Sağlık, eğitim benzeri sorunlarınız çözüldü mü?

1. depremzede: Sağlık konusunda bir çalışma yok. Burda bir sağlık ocağı yaptılar, binası mevcut, ama içinde ne bir ebe var, ne hemşire, ne de doktor. Bunun gerekçesi de Yahyakaptan'a yakın bir sağlık ocağı olmasıdır.

2. depremzede: O sağlık ocağında da para alınmıyor. Normalde depremzedelerin yaşadığı prefabrik kentlerde ücretsiz sağlık hizmeti veren sağlık ocakları olması gerekiyor.

- Bir sene önce devlet size ne gibi vaadlerde bulunmuştu?

1. depremzede: Prefabriklerin çok sağlıklı olacağı, aile yaşantısına uygun olacağı, artı sağlığın önplanda olacağı söylenmişti, ama hiçbiri yok ortada.

- Bakanlığın açıklamasına göre, deprem bölgesine 421 trilyon harcama yapılmış...

1. depremzede: O yardımların hiçbiri yok ortada. Zaten gönüllü kuruluşların faaliyetleri yürüyor. Devletin yaptığı hiçbir şey yok. Sadece prefabrikleri yaptı, insanları oturttu. Arada bir ağzına bal çalar gibi gıda yardımı dağıtılıyor, o kadar.

- Gıda yardımı sürüyor mu?

1. depremzede: Ek gıda yardımı denen bir şey var. Depolarda kalanları dağıtıyorlar. Bunu da herkese dağıtmıyorlar. Adam seçiyorlar, bu da insanların tepkisini çekiyor.

- Prefabriklerdeki kira yardımı alıyor mu?

1. depremzede: Prefabriklerdeki kira almıyorlar, ama alanlar var. Bunları tespit edemiyorlar.

- Size kalıcı konutlarda yer verilecek mi?

1. depremzede: Hayır. Kiracıyız.

- Prefabriklerde ne kadar oturabileceksiniz?

1. depremzede: 3 yıl garanti, artı 2 yıl daha izin verilebileceği söyleniyor. Buralar şahıs arazisi olduğu için kiralamışlar. Ve 3 yıllığına sözleşme yapılmış, artı 2 sene düşünüyorlarmış. 5 yıldan sonra burayı kamuya açarak, konut alanı düşünüyorlarmış.

- 5 yıl sonrası için size bir yer gösterebiliyorlar mı?

1. depremzede: Hayır hiçbir şey yok.

2. depremzede: Şu an Düzce'de Bolu Valiliği'nin uygulamasıyla başladı, ama İzmit'te henüz başlamadı. Sayaçlar takıldı, elektrik parası alınmaya başlanacak. Bolu'da uygulanan yönetmeliğe göre, 25 milyon aylık

kira veriyorlar.

1. depremzede: Bizde de var aynı uygulama. Ama bunu az hasarlı ve hasarsız olanlar verecek. Ağır hasarlı ve yıkıklardan elektrik parası alınır, ama kira belki alınmaz.

- Bir yıl önce depremzedeye öncelikli iş imkanı sözü verilmişti...

1. depremzede: Hayır, ben bir yıldır işsizim.

- Gerekli yerlere başvurduğunuz mu?

1. depremzede: Gerekli yer derken neresi mesela. İş ve İşçi Bulma Kurumu mu falan mı? Onlar da hikaye. Buralarda Devlet İşçilik Sınavı için form dağıtıyorlar, 12 milyon karşılığında.

2. depremzede: Ondan öte, kalıcı konutların yapımında çalıştırdığı işçiye sigorta yaptırmıyor. Asgari ücretin altında ücret veriyor. Günde 8-10 saat çalıştıracaklar. Bunu da depremzedeler kabul etmiyor. Mesela Yeşilova bölgesinin üst tarafında yapılan toplu konutlara Yeşilova'da yaşayan işsiz erkekleri almak istediler, ancak insanlar bunu kabul etmedi, o paraya bu kadar çalışılmaz diye.

O zaman da yöneticiler şunu diyorlar; bakın devlet bunlara iş verdi, ama çalışmıyorlar, rahata almış bu insanlar. Gerçek böyle değil ama. Bırakın emeğinin karşılığını almayı, dilenciye verilecek para veriyorlar insanlara.

1. depremzede: O parayı da devlet karşılamıyor, Dünya Bankası karşılıyor. İlk 6 ayını devlet karşıladı, Valilik'ten aldılar paralarını. İkinci 6 ay için Dünya Bankası karşılıdı ücretleri, yine devletin kasasından çıkan bir şey yok.

- Deprem bahanesiyle ne kadar işçi çıkarıldı, biliyor musunuz?

2. depremzede: 35 bin işçi deniliyor, Düzce dahil değil bu sayıya. Bu 35 bin de tüm Marmara bölgesi için. Yalnız SSK primi ödenen kadrolu işçi buna dahil. Kadrosuz çalışan işçi sayısında net bir rakam yok.

- Bölgede en büyük sorun barınma gibi gözüküyor...

1. depremzede: Prefabriklerde kışın kapıyı bacayı açmadan oturamazsın. İçi plastik olduğu için boğucu bir hava oluyor. Nefes alıp veremiyorsun. O kadar sağlıksız. Sabah kalktığınızda çok kötü bir koku oluyor içerde.

2. depremzede: 30 metrekarenin içinde hem yemek pişiyor, hem banyo yapıyorsun. Ailenin mahremiyeti kalmıyor yani.

1. depremzede: Aynı yatakta yatıyorsun erkek kardeşinle ya da annenle, babanla. Çadırda da aynı yaşam vardı.

- Trilyonlarca yardım geldi...

1. depremzede: Biz buranın maliyetini öğrendik. Mesela bir prefabrik devlete 6 ya da 7 milyara

maloldu denildi. Ama gerçekleri araştırdığımızda, normal bir prefabriğin 2 milyara mal olduğunu öğrendik.

2. depremzede: En fazla 2 milyar. Çok lüks prefabrikler için o da. Sonuçta bu prefabriklerin koşullarına baktığımızda, ki bunu Sağlık Bakanlığı da kabul ediyor, iki yıl sonra burada insan yaşamaması gerekiyor. Çünkü kalitesiz, oksijeni çok çabuk tüketen bir malzeme kullanılmış. Toprağın üzerine kurulmuş, hiçbir altyapı çalışması yapılmamış. Bir de bunları 7 milyara malettiklerini söylüyorlar. Sonuçta parayı yiyenlerin kim olduğu ortada.

1. depremzede: Mecliste de bu tartışmalar yaşanıyor bugün. Birbirlerini tehdit ediyorlar, sen benim açığımı çıkarırsan ben de senin prefabriklerde yaptığın vurgunu açığa çıkarırım diye. Herkes bunun bilincinde, ama kimsenin olaya müdahalesi yok.

- Aynı vurgun kalıcı konutlar için de geçerli değil mi?

1. depremzede: Evet, aynı rant onlar için de geçerli. Aynı paralar orada da yenecek. Kalıcı konutun maliyeti 10 milyarsa, adam 20-30 milyar gösterip o parayı yiyecek. Ama yedirmeseler, biz de kiracı olarak belki konut sahibi oluruz. Ama bizi vatandaş yerine koyan yok. Zaten bunlar da geri ödenecek, devlet yine bir şey vermiyor. Bu parayı ev sahibi 20 yıl içinde geri ödeyecek.

2. depremzede: Devlet kalıcı konutlar için para vermeyecek. Dünya Bankası'ndan alınacak toplu konut parası. Dünya Bankası da 20 yıl geri ödemeli olarak veriyor. Devletin toplu konutlar için de yaptığı bir harcama olmayacak yani.

Prefabrik ihalelerinde dönmeyen dolap kalmadı. Bu çok açık, ortada 5 milyar gibi bir fark var. Deprem ilk günlerinden beri çadırlar yurtdışından geldi. Genelde Amerika'dan gelen çadırlar kullanılıyordu. Bu ülkede Kızılay Genel Müdürü yargılandı, yolsuzluk yüzünden. Bu kadar para geldiği ortada, yatırılan bir sürü para var bizim bildiğimiz ve bir de bilmediğimiz. Devletin bölgeye yaptığı yatırıma bakıldığında, bir şey yok. Gıda yardımlarında da devletin yaptığı bir şey yok. Bir sürü kurum ve kuruluş gönderdi.

1. depremzede: Bir prefabrik başına yenen para 5 milyar, bunu genele vurduğunda çok fazla yapıyor. O parayla kiracılara da hak tanınabilirdi. Ya da ihalelerde belli kişilere rant sağlayacaklarına, İzmit'te tüm depremzedelere, hatta güvenli ev isteyen insanlara bile konut yapabiliirdi devlet. Ama yapmıyorlar, onlar için çözüm kendi ceplerinin dolması.

2. depremzede: İzmit daha merkezi bir yer, ama Gölcük tarafında temeli atılmış binlerce prefabrik kent var. Ya da son aşamasına gelmiş, çatı yok,

binlerce böyle prefabrik var. Bunların hesabını kimse sormuyor. Yapacak şirkete parası verilmiş, ama kimse ne yaptın diye sormuyor. Bugün çadırlarda yaşayan, açıkta kalan binlerce insan var. Bunlar Gölcük'e yerleştirilebilirdi.

1. depremzede: Burada deprem korkusu olan da prefabriklerde oturuyor. Tamam o da oturabilir, ama bence önceliği olan kişi evi yıkılan kişidir. Ama onlar dışarda sıra bekliyor. Burda altında 20 milyarlık mercedesi olan bir vatandaş 30 metrekarede de kalmıyor, 60 metrekarede 4 kişilik ailesiyle kalıyor. Torpil, adam kayırma, rüşvet burada da yaşanıyor.

2. depremzede: Herşey ortada aslında. Erzincan'da hala derme çatma çadırlarda ya da devletin o zaman sağladığı barakalarda yaşayan bir sürü insan var. İzmit'e bu kadarının yapılmasının nedeni de, sanayi bölgesi ve gözönünde olması.

Herşey de olduğu gibi ölü sayısında da çarpıtma var. Bunun en büyük kanıtı ise, devletin resmi açıklamasında 20 bin konutun yıkıldığı. Her evden 1 kişi ölse, bu 20 bin kişi demektir. Ama devlet 17 bin açıklıyor. Oysa Gölcük'te yıkılmayan evleri tek tek sayabilirsiniz. Gölcük için verdiği ölü sayısı 8 bin. Bu korkunç bir şey.

1. depremzede: Bu onların açıklaması. Gölcük'ün merkezinde bir cadde var; yıkımın çok olduğu ve insanların kalabalık yaşadığı bir cadde. Orada şunu görürsünüz; insanlar bir şeyi açıklamaya çalışmışlar ve bir binanın üzerine "ölü sayısı 36 bindir" diye yazmışlar.

- Nakit para yardımının dışında kuru gıda, ilaç vb. yardımlar geldi..

2. depremzede: İlaç yardımı ilk 4 ay için vardı. 4. ay prefabriklere taşınmıştık. Ondan sonra yok. İlk önce bunlar kesildi. Sonra bölgedeki tüm sağlık hizmetleri kesildi. Tabipler Birliği'nin hala bazı çalışmaları var. Ama devletin bu konuda da yaptığı bir şey yok.

1. depremzede: Kuru gıdalarda bile Valilik ihale açıyor. İnsanlar için gerekli olan gıda malzemeleri ihaleyle alındı burada. Gelen gıdalardan nohut vardı mesela. Ama içinden seçmen gerekiyordu kurdu ayıklayabilmen için. Bunlar bile parayla dağıtıldı.

2. depremzede: Bu tür olaylar Kocaeli gazetesine de yansıdı birkaç gün önce. Öğretmenler Mahallesi prefabriklerinde makarna dağıtılıyor halka. İçinden binlerce kurt çıkıyor. Halk bir meydanda makarnaları topluyor, atıyor. O zaman ikibine yakın imza

toplanmıştı. Valilik bunun karşısında hiçbir açıklama yapmıyor.

1. depremzede: Tepkileri dikkate almıyorlar. Bu konuda çok rahatlar. Eğer kendi adamlarıysa sonuna kadar arkasındalar, yanlış da yapsa doğru da yapsa.

- Deprem yıldırmı geliyor. Bir takım etkinlikler var. Siz bu etkinlikleri yeterli görüyor musunuz?

1. depremzede: İnsan zinciri oluşturulacak. Yeterli olur mu bilmiyorum. Bu biraz da anlaması gereken kişilerin anlayışlarına bağlı.

- Sorunlarınız çözülmedi... Çözüleceğini düşünüyor musunuz?

1. depremzede: Hayır. Ben hiç inanmıyorum çözüleceğine. Bir senedir insanların az-çok tepkileri oldu. Bu yerel ve ulusal basında da yansıdı. İnsanlar bir şekilde seslerini duyurmaya çalışıyor, ama herkesin kulağı tıkalı bu konuda. 17 Ağustos'ta da tıkayacaklar gene.

- Sızce sorunlarınız nasıl çözülür?

1. depremzede: Çözülmez! Benim hiç umudum yok. Bizim devletten beklentimiz nedir? Bize de kalıcı konut verebilir. Ama bunu yapacaklarını hiç düşünmüyorum.

2. depremzede: Benim bu bölgede gördüğüm şu. İnsanlar hala bir yerlerden bir şeyler bekliyorlar. Ama Ekim ayında herşey tıkanacak. Yardımlar Ekim ayında kesildiğinde gerçeklerle yüzleşecekler. Bu prefabriklerde bir kişi daha geçirilemez.

Sonuçta halkın durumu ortada. Yıllardır beklenti içinde yaşayan bir halkız. Hala bu beklentiler devam ediyor. Adapazarı'na hiçbir şey yapılmamıştır. İzmit'e gene iyi-kötü bir şeyler yaptılar. Hani kötünün iyisi denir ya. Adapazarı halkı 5 bin kişiyle yürüyor. Hiç kimse dikkate almıyor. Bu ülkede MHP'lisi, CHP'lisi, Fazilet'lisi, ÖDP'lisi her neyse, 5 bin insan yürüyor, tüm sivil toplum kuruluşları katılıyor. Bu bile yeterli olmuyor. Çünkü orada 5 bin insan yaşamıyor. Orada 20 bin insan yaşıyorsa, bu 20 bin insanı sokağa dökecek bir şey gerekiyor. Bu çok becerilemiyor. Çünkü bir bölünmüşlük var ortada. Prefabriklerde yaşayanlar çadırkentte yaşayanın derdini anlamıyor, bunu yaşadığı halde.

1. depremzede: İnsanlar bıktı aslında, bir şeyleri anlatmaya çalışsın. Artık akşam çaylarını içerken konuşuyorlar sorunları kendi aralarında, ama orada kalıyor, devamı gelmiyor. Birikmiş bir öfke var, ama kendi aralarında paylaşıyorlar. Bir sivil toplum örgütüne insanları katmaya çalışsan, bunu reddediyorlar. Çünkü karşısında bir devlet yetkilisini bulacak.

- Ya da devletin askerini, polisini bulacak..

1. depremzede: Tabii ki. Düzce'de bulmuştu zaten. Bunun korkusu var. Ben 17 Ağustos etkinliklerine katılmayı düşünüyorum, ama ailem depremde yara almasına rağmen "girersen içeriye" diyor.

- Bu deprem doğal bir afet olarak sunuluyor, ama bir katliam aslında..

1. depremzede: Tabii ki. Mesela benim yaşadığım bölge olan Mehmetali Paşa daha önceden

bataklıkmiş. Oraya 8 katlı binalar yapıldı. Oysa 4 kata kadar ruhsat izni verilmiş. Belediye bu konuda duyarsız davrandı. Büyük Şehir Belediye Başkanı Sefa Sirmen oranın imar iznine uygun olmadığını bildiği halde sesini çıkartmadı.

2. depremzede: Depremden sonraki hukuksal uygulamalar tam bir komedi. 5 katlı bir evin 3. katına kadar hasarsız raporu verilmiş. 4. ve 5. katına ise yıkım kararı çıkıyor. İlk 3 kat hasarsız, devlet buna hiçbir para ödemiyor. Sonuçta o 5 katlı bina yıkılacak. Yarısını yıkıp, yarısını bırakma şansınız yok. 5 katını yıktırıyor devlet, ama yalnız 2 katına para veriyor. Ya da 4 katlı bir binası var vatandaşın, ağır hasarlı raporu veriliyor, ama yalnız bir katın parasını veriyor. Bu yüzden insanlar evlerini yıktırmak istemiyor. Parayı yediyor, evini orta hasarlıya çevirtiyor. Böyle binlerce bina var. Sonra da tamir ettiriyor. Mantığı şu; nasıl olsa ben oturmam üniversite öğrencisine veririm. 10 yıl sonra deprem unutulur, başkasına veririm. İnşaat mühendisleri orta hasarlı bir bina 5 şiddetindeki bir depreme dayanmaz diyor. İstanbul depremi var deniyor. Ayrıca bilim adamları; 7.4 şiddetindeki depremden sonra artçılar devam edecek ve bu artçı depremlerin şiddeti 6'ya kadar çıkabilir diyor. O zaman bu binaları niye yıktırmıyorsun? İnsanları ağır hasarlı binayı yaptırmaya itiyorlar ve insanlar da bunu yapıyorlar. Bunun adı katliamdır.

1. depremzede: Burada yaşayan müteahhitler, kooperatif başkanları var. Kendi evleri yıkılmış ya da evleri az hasarlı, gelmiş burada oturuyorlar. Madem o kadar güvenli binalar, gidip orada otursunlar.

2. depremzede: Veli Göçer yargılanacaktı. Adamın deprem bölgesinde yaptığı bütün binalar yıkılmıştı. Ama Veli Göçer şimdi toplu konutlarda da müteahhitlik yapıyor.

- Bu deprem yıkımından kimi sorumlu tutuyorsunuz?

1. depremzede: Doğal afetin yanında belediyeler suçlu. Binaların yapımını denetlemesi gereken kurumlar suçlu. Bu kontroller yapılsaydı bunlar olmazdı. Sonuçta devletin bir yaptırım gücü var. Bu konutları buraya yapamazsın dediği zaman yapamazsın.

2. depremzede: Buradan şöyle bir sonuç da çıkıyor. Halkımız bilinçsiz deniliyor. O zaman bu devletin kurumları ne işe yarıyor? Bu devlet ne işe yarıyor? O zaman kaldırın bu kurumları, herkes kafasına göre istediği yere konut yapsın. Ben bilinçsiz olduğum için denetleyen kurumlar yaratıyorsun. Bu kurumlara paralar ödüyorsun. Bu kurumlar maaş alıyor senden. Bu kurumlar ne işe yarıyor bu ülkede? O zaman da şunu diyorlar; bizim oraya verdiğimiz yetkili insanlar para yemiştir bizim ne suçumuz var? Bunu da denetleyecek bir mekanizmanın olması gerekiyor senin. Devlet niye var ki?

İnsanları hep şuna sürüklüyorlar; "kişilerin hatası"... Bu kişilerin hatası değil, ki hatası olduğu söylenen kişiler bile bugün yargılanmıyor. Yargılansa bile elini kolunu sallaya sallaya dolaşıyor. O zaman bu kişileri yargılayın ve cezalandırın. Bu kişi hatası falan değil, devletin hatası. Bu sistem hatası.

Günlük basında 17 Ağustos depremi...

Devlet medyası depremin yıldönümünde devleti savunamıyor

Demirel, Ecevit, Yılmaz, Bahçeli, bakanlar niye yoklar?

İşte korku tüneli...
Devlet bir yıl sonra bile kaç insanın öldüğünü bilmiyor...
Peki, Demirel, Ecevit, Yılmaz, Bahçeli, bakanlar niye yoklar?..
"İnsanların tepkisinden korkup gelmediler" diyorlar...
Bırakın yeniden yapmayı, yıkmayı bile becerememiş bunlar... Yıkılması gereken binalar hala sallanıp duruyor...

(Bekir Coşkun/Hürriyet, 17 Ağustos '00)

Sabah başyazarından timsah gözyaşları

Devlet, yıkıma uğrayan bölgenin ekonomisini ayağa kaldıracak basiret ve cömertliği gösteremedi. İşsiz insanlar çaresizlik ve umutsuzluk yüzünden kaybettikleri canların acısını unutacak durumlara düştüler. (...)

İstanbul'u depreme hazırlamak için 6-7 milyar dolar lazım. "Bu para yok" diyen devlet, sahipleri tarafından soyulan bankaların 5 milyar dolarlık faturasını ödemekte duraksamıyorsa "unutmadık" lâfi fasa fisodur.

(Güngör Mengi/Sabah, 17 Ağustos '00)

Halkın yaşamı devletin umurunda mı?

Şimdi Marmara'da büyük bir deprem bekleniyor.
Yerli yabancı bütün bilimadamları depremin kesinlikle vuracağı kanısındalar.
(...)

İstanbul'u depreme dayanıklı hale getirmek için yedi milyar dolar gerekiyormuş.
"Bu kadar parayı bulamayız." diyorlar.
Ama beş batık bankaya 4.5 milyar dolar kolayca bulunuyor.
Ne yazık ki insan canının çok ucuz olduğu bir ülkemiz. (...)

(Zülfü Livaneli/Sabah, 17 Ağustos '00)

İkiyüzlülük ve acz

Yüzyılın faciasında kırk sekiz saat donan bir hükümetin kendisi 'krizdi'. Aradan üç yüz altmış beş gün geçti. Yarattığı sanal Ankara kriziyle bugün gene kendisi kriz...

Ne büyük talihsizlik ki böyle bir günde, faciannın yıldönümünde gene bütün dikkatler Ankara'da. Medya mekânını 7.4'ün merkez üssüne taşımış ama gözü kulağı Ankara'nın gündeminde, 'acaba devlet krizi aşıllacak mı aşılmayacak mı?' Deprem bölgesinde papatya falı açar gibi bir şey. Yarattıkları sanal krizi bu günlere 'denk getirecek' kadar 'stratejiden' yoksunlar. İnsana verilen değer en korkunç işareti de bu işte. (...)

Türkiye bugün, grubuna hakim olamadığı için parlamentodan kaçan bir hükümet tarafından yönetiliyor. Binlerce insanın hayatını kaybettiği bir felaketin yıldönümünde bölgeye bu aczin serpintileri hakim. (...)

(Zeynep Atikkan/Hürriyet, 17 Ağustos '00)

Kıbrıs'a pompalanmış deprem paraları

(...) Aynı üzüntüleri, sıkıntıları, acıları tekrar yaşamak istemiyorsak, sormak zorunda olduğumuz dört soru var.

1 Depremdeki can-mal kaybının tam ve kesin bilançosu nedir?
2 Çeşitli gönüllü ve resmi kuruluşların çeşitli bankalarda açtıkları "depremedelere yardım" hesaplarında ne kadar para toplandı? Nereye, nasıl harcandı? Tam ve kesin bilanço nedir?
3 "Deprem vergisi" diye toplanan, herkesin gönlünün derinliklerinden ve kesesince katıldığı fonlar, tam ve kesin olarak, nereye aktarıldı?
4 Kimden ne hesap soruldu? Bu sorular cevapsız kaldıkça, daha çok deprem yaşanır Türkiye'de...

Ankara'da bir dedikodu dolaşıyor.
Çökük-göçük KKTC ekonomisini ayakta tutabilmek için Kıbrıs'a pompalanmış paraların büyükçe bölümü...

Haydi, bir soru daha ekleyelim...
5 "Başbakanlık Kriz Merkezi" ne iş yapar? (...)
Yanlış duymadıysam, "Dünya görüşü aykırılıklarına rağmen dünyaya parmak ısırtan bir uyum içinde çalışan" mevcut hükümetle Çankaya Köşkü arasındaki krizleri inceliyor, rapor ediyormuş...

(Kurthan Fişek/Hürriyet, 17 Ağustos '00)

"Kışı yine derme çatma çadırlarda geçireceğiz!"

Hemen hemen çoğunluğunun umutları yok olmuş...
Gözlerinde acının izleri var!..
Kimi zaman korku, kimi zaman öfke egemen!..
Deprem bölgesinde 40 bin konut bu kışa yetişir mi?
Yetkililer "yetişecek" diyor, ama yurttaşların yanıtı olumsuz:
"Hiç sormuyorsuz; kışı yine derme çatma çadırlarda, prefabrike evlerde geçireceğiz!"

(Hikmet Çetinkaya/Cumhuriyet, 17 Ağustos '00)

Deprem vergilerinin nerelere harcandığını açıklamayan devlet...

18 bin insan öldü, on binlerce bina yıkıldı, hiç kimseden hesap sorulamadı. Bir yıl boyunca çürük binaların, yanlış yerleşmelerin, vurgun amacıyla verilen imar izinlerinin hiçbir sorumlusu bulunamadı.

Merkezi idari yapı çökerken adalet sisteminin de çoktan çökmüş olduğunun ilanıdır 17 Ağustos felaketi. (...)

18 bin insanın ölümü'nün hesabını sormak mümkün değil, adalet mekanizması çalışmıyor, çalışmıyor. (...)

17 Ağustos sabaha karşı nasıl bir keşmekeş yaşandıysa aynen devam ediyor.
Ne yaptı merkezi yönetim?

Deprem vergilerinin nerelere harcandığını açıklayamıyor...

Bütün dünyadan yağın yardım ve bağışların nerelere harcandığını açıklayamıyor...

(Okay Gönensin/Yeni Binyıl, 17 Ağustos '00)

Ankara Yerel Emek Platform Girişimi'nin Güvenpark Eylemi

%10'luk sendikal baraj ve iş güvencesini ortadan kaldıran son KHK'larla ilgili olarak, Ankara Yerel Emek Platformu Girişimi, 12 Ağustos Cumartesi günü Güvenpark'ta bir basın açıklaması yaptı. 150 kişilik katılımın olduğu eylemde, "Yaşasın sınıf dayanışması" yazan Platform imzalı pankart taşındı ve Platform'un bildirileri dağıtıldı.

Girişimin bir süre önce yaptığı hücrelerle ilgili etkinlikten sonra ilk eylemi olan basın açıklamasında "Yüzdeler baraja hayır!", "Baskılar bizi yıldıramaz!", "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz!", "Hücre tipi yaşama hayır!", "Anaların öfkesi katilleri boğacak!", sloganları atıldı.

Eylemin sonunda Gıda-İş Sendika Başkanı'nın platformun inisiyatifi dışında yaptığı konuşma gerginlik yarattı. Türk-İş'in tüm sendikalarını sarı sendika olarak adlandıran ve bağımsız devrimci sendikalar kurulması gerektiğini dile getiren konuşma, bu görüşü benimseyen siyaset tarafından da sloganlarla desteklendi.

Ankara Yerel Emek Platformu Girişimi süreç içerisinde gündeme müdahale edip tabana ulaşmaya çalışarak güç kazanmayı hedefliyor.

Kızıl Bayrak /Ankara

Saldırıların derhal durdurulmasını istiyoruz!

Sermaye devletinin saldırıları artarak devam etmektedir. IMF direktifli saldırı programlarını yaşama geçirebilmek için her türlü yolu denemeyi önüne hedef olarak koymuş olan sermayenin tetikçisi hükümet, şimdi de Kanun Hükümünde Karamamelerle (KHK) ülkeyi yönetmeye başlamıştır. İşçi sınıfına, emekçilere, siyasi tutsaklara ve öğrencilere ağır bir saldırı kampanyası, emperyalist tahkim politikalarının ve IMF saldırılarının ürünüdür.

İşçi sendikalarının önüne baraj sistemini 1982'den itibaren koyan anlayış, şimdi de anti-demokratik davranarak TİS hakkımızı %10'luk baraj saldırısıyla ortadan kaldırıyor. "Sendikalaşırsanız sizi süründürürüm" demeye geçiyor. Kamu emekçilerine saldırı politikası Kanun Hükümünde Karamamelerle yaşama geçirilmek istenirken, memurların iş güvencesini ortadan kaldırıyor.

Ekonomik ve ideolojik saldırılarını özelleştirmeler yoluyla sürdürürken ülkemiz IMF politikalarıyla ve devlet terörüyle yönetilir duruma gelmiştir. Cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlüler F tipi hücrelere konulmak, bütün siyasi düşüncelerinden yalıtılarak yokedilmek ve diri diri mezara konulmak isteniyorlar.

Biz Ankara Yerel Emek Platformu Girişimi olarak;

İşçi ve emekçilere yönelik sürdürülen devlet saldırılarının derhal durdurulmasını,
Kanun Hükümünde Karamamenin geri çekilmesini,
İşçi sendikalarının önündeki baraj engelinin derhal kaldırılmasını,
F Tipi cezaevlerinin yapımının durdurulmasını ve bu uygulamadan vazgeçilmesini,
YÖK'ün dağıtılmasını ve özerk, demokratik, bilimsel üniversitelerin önündeki engellerin kaldırılmasını,
İşçi ve emekçilerin dışıyla, tırnağıyla kurduğu KİT'lerin yerli ve yabancı sermayeye peşkeş çekilmesinden derhal vazgeçilmesini,
Özelleştirmelere son verilmesini istiyoruz.

Demokrasi ve İnsan Hakları Mücadelesi verenler olarak; bu saldırılardan vazgeçilmediği durumda tepkimizi alanlarda göstermeye devam edeceğimizi, her alanı direniş mevzisine çevireceğimizi, devletin bütün yetkililerine duyuruyoruz ve saldırılarını derhal durdurmasını istiyoruz.

Ankara Yerel Emek Platformu Girişimi

Destekleyen kurumlar: Enerji Yapı-Yol Sen Genel Merkezi, Türkiye Ortadoğu Formu Vakfı, TÜMTİS Ankara Şube, DİSK Genel-İş Anakent Şube, Plr Sultan Abdal Kültür Derneği Ankara Şube, Gıda-İş Genel Merkezi, TSİP Genel Merkez, TUYAB

Belediye grevlerinin sorunları ve sorumlulukları

Geçmişin deneyimleri yol göstermelidir

Belediye işçileri işçi sınıfı içindeki en bilinçli kesimlerden birini oluşturuyor. Nitekim İMF patentli saldırılar karşısında gelişen çeşitli eylemlerde, en kitlesel katılımı genellikle belediye işçilerinden görüyoruz. Yine bu saldırılar karşısında oluşturulan çeşitli platformlarda, Belediye-İş ve Genel-İş üyesi işçi, işyeri temsilcisi ve sendika yöneticileri önemli bir kesimi oluşturuyorlar. Son olarak, 1987'den beri çeşitli grev ve eylemlerde yeralan belediye işçileri belli bir mücadele birikimi de yaratmış bulunuyorlar.

Belediye işçilerinin 24 Mayıs 2000 tarihinde Aksaray Metro'dan Büyükşehir Belediyesi'ne gerçekleştirdikleri yürüyüş

Belediye işkolunda 6 aydır süren TİS görüşmelerinde bir sonuç elde edilemeyince başta İstanbul olmak üzere birçok il ve ilçede grev aşamasına gelindi. İstanbul Büyükşehir ve bazı ilçe belediyelerinde 15 Ağustos'tan itibaren grevler başladı. Grevler Belediye-İş'e bağlı işyerlerinde başlayacak. Genel-İş'in grev takvimine ilişkin henüz kesinleşmiş bir bilgi yok. Ancak Genel-İş Temsilciler Kurulu'nda 21 Ağustos'ta greve çıkma kararı alınıp Genel Merkez'e gönderildi. Grev tarihini Genel Merkez belirleyecek.

TİS görüşmeleri sırasında çıkan pürüzler üzerine iki sendikanın birlikte düzenlediği 24 Mayıs mitinginden sonra, 9 Ağustos'ta bir basın açıklaması yapıldı. Ancak bu seferki Belediye-İş'in tek başına düzenlediği ve Genel-İş'in sadece yönetim düzeyinde "destek" verdiği bir eylem oldu. Belediye-İş'e bağlı belediyelerde işbirakma ile beraber yapılan mitingün destekçileri, işçilerin aileleri ile işten atılan ve grevde olan işçiler oldu. Ne Genel-İş'ten ne de belediyelerdeki kamu çalışanlarından, işbirakma ya da mitinge katılma biçiminde ciddi bir destek gelmedi.

Belediye işçileri işçi sınıfı içindeki en bilinçli kesimlerden birini oluşturuyor. Nitekim İMF patentli saldırılar karşısında gelişen çeşitli eylemlerde, en kitlesel katılımı genellikle belediye işçilerinden görüyoruz. Yine bu saldırılar karşısında oluşturulan çeşitli platformlarda, Belediye-İş ve Genel-İş üyesi işçi, işyeri temsilcisi ve sendika yöneticileri önemli bir kesimi

oluşturuyorlar. Son olarak, 1987'den beri çeşitli grev ve eylemlerde yeralan belediye işçileri belli bir mücadele birikimi de yaratmış bulunuyorlar.

Bütün bu olumlu özelliklere karşın, belediye başkanlarının işe alma ve işten çıkarmalarda uyguladıkları partizanlık, işçilerde sınıf bilincinin gelişmesini engelleyen ve "adamını bulma", güçlü birine yaslanarak işini koruma gibi sınıf bilincinin oluşmasını engelleyen burjuva değerlere bir zemin oluşturmaktadır. İşkolundaki üç ayrı sendika arasında yaşanan olumsuz rekabet, işçilerin bilincini bulandıran ve ağır kayıplara neden olan ek bir faktördür. Bu olumsuz etkenler önümüzdeki günlerde başlayacak grevlere de yansımaktır ve bunun örnekleri bugünden yaşanmaktadır.

Belediye işkolundaki grevin karşılaşılabilecek zorluklar, üç temel nokta üzerinde durulmasını gerektiriyor. Bunlar işçilerle yapılan görüşmelerden ve bugüne kadar gerçekleştirilen eylem ve grevlerin sonuçları üzerinden gözlemlenebilen noktalardır. Grev komiteleri, sınıf dayanışması ve belediye işkolunun özgüllüklerinden gelen halkla ilişki alanları olarak öne çıkan bu konuları kısaca ele alalım.

Grev komiteleri

Hemen hemen bütün direniş ve grevlerde karşılaştığımız en büyük zayıflık, taban örgütlenmesindeki güçsüzlüktür, taban inisiyatifinin ortaya çıkamamasıdır. Bu zayıflık, aynı zamanda sendika bürokrasisinin denetimini artıran ve tersinden ondan beslenen olumsuz bir etkidir.

İşyerindeki sendika ilerici özelliklere sahip olsa bile, taban örgütlenmesi üzerinde yükselmediği koşullarda, bu zayıflık kendisini ifade eder. Sınıf bilincinin daha geri olduğu durumlarda, grev/direniş komiteleri bile oluşturulamamakta, inisiyatif tümüyle sendika yöneticilerine bırakılmaktadır.

Belediye işçileri sınıf bilincinin daha ileri olduğu ve mücadele deneyimi olan bir kesim olduğundan, bu konu özel bir zayıflık gibi görünmemektedir. Nitekim birçok belediyede ya da sendikada grev komiteleri oluşturulduğuna dair bilgiler gelmektedir. Ancak bu görüntünün aldatıcı olduğu, bir belediye işçisiyle yapılan röportajdan ortaya çıkıyor. İzmir Konak Belediyesi'nde çalışan bir işçi, sorunun grevin altyapısının, grev komitelerinin "gerçek anlamda" oluşturulmamasında düğümlendiğini belirterek, "*sendika yönetimi grev komitesini izne çıkacak işçilerden oluşturuyor*" diyor.

Burada, grev komitelerinin taban inisiyatifinin ürünü olarak ortaya çıkmadığı ve gerçekte içinin boşaltıldığı görülüyor. Yani biçim olarak grev komiteleri oluşturmanın yetmediği ortaya çıkıyor. Grev komitelerini biçimsel olarak oluşturmak ya da sendikanın, işverenin istediği işçilerden oluşturmak, grevi baştan kötürüm etmek anlamına geliyor.

Grevlere dışardan bakan ve orda sendika bürokrasisinin oyunlarını gören birçok devrimci, grev komitelerinin işlevini, grevin çeşitli

aşamalarında kararı sendikaya bırakmayı engellemekle sınırlı görmektedir. Halbuki bir işçi birkaç sözcükle, çok önemli bir özelliği öne çıkarıyor. Grev komiteleri "grevin altyapısını" hazırlıyor. Sendika bürokrasisi, çoğu kez, grev komitelerini grevin çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak için kullanabileceği insan malzemesi olarak gördüğünden, bu yanı çarpıtarak öne çıkarıyor. Nitekim grevci işçilerin çeşitli maddi ve manevi ihtiyaçlarından basın açıklamalarına, grev yerindeki düzenlemelerden eğitim çalışmalarına kadar bir dizi iş, bir grevin öncesinde ve grev sırasında işçileri beklemektedir. Bu işlerle komiteleri oyalayarak kararları tepeden vermek nasıl sendikanın bürokrat yapısını gösteriyorsa, bu işleri önemsememek de bir başka zayıflığı gösterir. Hiçbir şey emek vermeden kazanılamaz. Grevdeki sınıf bilinçli işçilerin ve grevlere müdahale etmeye çalışan devrimcilerin en çok gözetmeleri gereken noktalardan biri budur.

Sınıf dayanışması

Belediye grevlerinin karşılaşılabilecek en önemli sorunlardan biri de sınıf dayanışması alanında yaşanacaklardır. Bu sorunları, farklı sendikalara bölünmenin yarattığı rekabet, kamu çalışanlarının desteği ve farklı işkollarından destekler olmak üzere üç başlıkta ele alabiliriz.

Belediyelerde TİS görüşmeleri başladığında, Belediye-İş ve Genel-İş sendikaları ortak hareket edeceklerini ilan etmişlerdi. Nitekim 24 Mayıs

eylemi ortaklaşa düzenlendi. Bugün hala bu yönde ifadeler kullanılsa da, 9 Ağustos eylemini Belediye-İş düzenlemiş ve Genel-İş eyleme sadece sendika yöneticileri ile katılmıştır. Belediye işçileri için bu kadar önemli bir eylemde Genel-İş'in aldığı tutum şaşırtıcıdır. Bu eyleme katılım tarzı, aynı sorunları yaşayan, aynı somut mücadeleyi veren kesimlerin birbirine desteği olamaz.

Bu iki sendika arasında yıllardır yaşanan yetki anlaşmazlıkları ve karşılıklı yetki iptalleri davaları düşünülürse, hala olumsuz bir sendikal rekabetin sürdüğü görülmektedir. Bu olumsuzluklar ancak taban örgütlenmeleri sayesinde aşılabilir. Grev çerçevesinde oluşturulan komitelerin bir araya getirilmesi ile alınacak tutumlar, sendika yönetimlerince zorlayacaktır. Ancak bugün böyle bir girişimin işaretleri yoktur.

Genel-İş Temsilciler Kurulu'nun grevlere 21 Ağustos'ta başlamak yönünde karar alması, grevleri Belediye-İş'le ortaklaştırmak için taban dinamiğinin eğilimini göstermektedir. Ancak bu dinamiğin gücü Genel-İş Genel Merkezi'nin kararlarıyla ve bundan sonra yapılacak girişimlerle belli olacaktır. Sınıf bilinçli belediye işçileri Genel-İş Temsilciler Kurulu'nun kararını uygulamak yolunda basınç yapması ve Belediye-İş'li temsilcilerle ya da grev komiteleriyle ortak toplantı ve eylemleri zorlaması önemlidir.

Sınıf dayanışmasının ikinci önemli ayağı, aynı işkolunda çalışan kamu emekçileriyle yapılacak ortak eylemlerdir. Kamu emekçileri 24 Mayıs eylemlerinde belli bir destek vermişlerse de, 9 Ağustos'ta ciddi bir destekten sözedilemez. Bu sendikaların tutumu da Genel-İş'in "yönetici desteği" tutumundan farksızdır.

Kamu emekçileri bugün ciddi saldırılarla karşı karşıyadır. Bunu püskürtmenin yolu işçi sınıfının desteğini ve gücünü yanına alabilmektir. Saldırıları çeşitli görüşmeler ve basın açıklamaları yoluyla püskürtebileceğini sanmak, burjuvazinin "iç çatışmaları"ndan medet ummak, sınıf bilincine uzaklığın ifadesidir. Bugün kamu emekçilerine karşı bir saldırı anlamı taşıyan KHK, Cumhurbaşkanı tarafından çözülecek bir sorun değildir. Sonuçta KHK tartışması biçimsel bir tartışma olarak sürmektedir ve içeriği ile yine kamu emekçilerinin karşısına dikilecektir. Buna karşı tepkiyi belediye işçilerine taşımak ve onların taleplerine destek vermek için onların mitingine kitlesel destek vermek dururken, yapılan şey uzaktan izlemek olmaktadır.

Diğer alanlarda olduğu gibi burada da sorunun çözümü taban örgütlülüğünde yatmaktadır. Belediye işçilerinin mücadelesine birçok kamu çalışanı gönülden destek vermekte, ancak bunun araçlarını yaratamamakta,

sendikaların bürokratik manevralar karşısında boğulmaktadır. Yolu açacak olan yine ileri işçi ve kamu çalışanlarının geliştireceği ortak örgütlenmelerdir. İşyerlerindeki grev komitelerinin öncülüğünde kamu emekçileriyle ortak hareketi geliştirecek platform ya da komiteler oluşturulabilir. Bu komiteler işyerinde ortak hareket etmeye öncülük edebilecekleri gibi, sendika yönetimleri üzerinde de ciddi bir basınç oluşturabilirler.

Son olarak, farklı işkollarından gelen desteklere değineceğiz. Daha önceki eylemlerde olduğu gibi, farklı işkollarının desteği, asıl olarak işten atılan işçilerin olduğu yerlerden ve greve çıkmış işyerlerinden gelmektedir. Örneğin 9 Ağustos eylemine işten atılan İGDAŞ işçileri, sendikalı oldukları için atılan Tamteks ve Sümerbank işçileri ve grevleri birinci yılını dolduran Kimya Teknik işçileri katılmıştır.

Bu işçilerin amacı kuşkusuz herşeyden önce kendi yakıcı sorunlarını bu eylem aracılığıyla kitlelere taşımaktır. İşyerinde grevde ya da direnişte olan, işten atılan vb. işçiler, özellikle küçük birimlerdeyse ve seslerini duyurmakta zorluk çekiyorlarsa, bu eylemleri bir olanak olarak görmekteyler. Bu, hiç kuşkusuz ilerletici bir yandır. Ancak desteğin sadece eylemdeki işyerlerinden gelmesi, dayanışma

bilincinin zayıflığını göstermektedir.

Belediye işkolunun özgüllüğü ve halkla ilişkiler

Belediye hizmetleri doğal olarak üretim alanından farklı özellikler taşımaktadır. Belediye işçileri emeklerini halka hizmet vermek şeklinde ortaya koyarlar. Dolayısıyla belediyedeki grevler, bu hizmetleri aksatarak, burjuvaziye olumsuz bir propaganda olanağı sağlar. Belediye işçilerinin grevlerinde toplanmayan çöpler, temizlenmeyen sokaklar, sürekli basın-yayın organlarına taşınarak kışkırtıcılık yapılır.

Bu tür olumsuz propagandalara karşı belediye işçileri bir politika oluşturmak zorundadır. Nitekim belediye işçilerinin grevleri sırasında grevi halka anlatabilmek için işçiler çok çaba harcarlar. Televizyonlardan, gazetelerden yararlanıp halka dertlerini anlatmaya çalışırlar. Fazla para istedikleri şeklindeki söylentilerin yalan olduğunu, amaçlarının halka zarar vermek olmadığını, başka yolları kalmadığını söyleyip dururlar. Ancak çoğu kez, yapılan güçlü propagandanın olumsuz etkisini kıramazlar.

Sendikalar, bu kez, bu olumsuzluğu giderebilmek amacıyla, halka çöp poşetleri ve kireç dağıtacaklarını, bunun için kapı kapı dolaşacaklarını, Beyoğlu, Bakırköy gibi merkezi yerlerde ise çöpleri toplayacaklarını söylüyorlar. Eğer bu girişim halka

belediye işçilerinin mücadelesine destek vermek şeklinde çağrılarla birleştirilerek örgütlenirse, buna göre düzenlemeler yapılırsa, olumludur. Ancak bu türden girişimlerin zayıflıkları ancak pratik sırasında ortaya çıkar.

Bütün bunlar belediye grevlerinde bir noktanın fazlaca öne çıktığını göstermektedir: İşkolunun özelliğinden dolayı, geniş kitlelerle iletişim ve dayanışma içinde olmak. Bu sorunun medya aracılığıyla çözülemeyeceği açıktır. O halde işçilerin yıllardır uyguladığı ve alışkın oldukları yöntemler kullanılacaktır.

Buna bir örnek olarak, Küçükçekmece Belediyesi'nde, 1996 yılında yapılan grevde geliştirilmeye çalışılan "Dayanışma Komitesi"ni verebiliriz. Küçükçekmece Belediye işçileri, üye oldukları ya da bildikleri birçok köy derneği, dayanışma derneği vb. kurumları biraraya getirmiş ve çeşitli afişler, bildiriler çıkartarak desteklerini artırmaya çalışmışlardır. Bu, küçük bir deneyim olsa da, pekala genelleştirilebilir. Halka dönük yapılacak çalışmalar, bu tür yerel dernekler aracılığıyla daha da güçlendirilebilir. Aynı zamanda onların geliştireceği bir dizi öneri ele alınabilir.

Bu tür dayanışma komitelerinin bölgesel/yerel tarzda oluşturulmasının özel bir önemi vardır. Merkezi biçimde oluşturulan birçok dayanışma komitesi girişimi partilerin, sendikaların bitmek tükenmek bilmeyen tartışmaları ve çekişmeleri yüzünden heba olmaktadır. Ancak yerel düzeyde oluşturulacak girişimler birleştirilerek merkezileştirilebilir. Dayanışma komitelerinin amacı gerçekten işçilerle dayanışmayı örmek olmalıdır. Bunun ötesine geçen her tür zorlama, kısa sürede olumsuz sonuçlar yaratmaktadır.

Bugüne kadar bu tür girişimlerde devrimci hareketlerin de olumlu bir pratiği olmamıştır. Olanaklarını işçilere sunmak yerine, alelacele politik tartışmalara girişilmiştir. Halbuki ciddi ve samimi şekilde emek harcandığını görmeden bir tek işçi bile politik tartışmalardan etkilenmez. Nitekim birçok greve yapılan devrimci "müdahale"lerden doğru dürüst alınmış bir sonuç olmamıştır bugüne kadar.

Sonuç olarak

Belediye işçilerinin grevleri, önümüzdeki haftalarda komünistler için de en önemli çalışma alanlarından biri olmalıdır. Hedeflenen birimlere/bölgelere ilişkin sağlıklı bilgilere ulaşmak ve doğru bir temelde müdahale etmek önemlidir. Belediye işçilerinin bilinç düzeyi, yaş durumu, özgüllükleri gözetilerek hareket edilmelidir. Plansız yürütülecek bir çalışma, bir kazanım getirmeyeceği gibi, gereksiz emek ve zaman israfı olacaktır. Bunun bilinciyle hareket edilmelidir.

9 Ağustos 2000 tarihinde Belediye-İş'in düzenlemiş olduğu eyleme destek veren grevci Kimya-Teknik işçileri

Belediye grevleri başladı... Yeni grevler kapıda...

Grev ve dayanışma komitelerinde örgütlenelim!

Kazanıncaya kadar direnelim!

Belediye işkolunda Mart ayında başlayan TİS görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanmasının ardından alınan grev kararları birer birer uygulanmaya başlıyor. 15 Ağustos'ta İstanbul özgülünde Belediye-İş Sendikası'nda örgütlü, Anakent, Bayrampaşa, Gaziosmanpaşa, Adalar, Üsküdar, Ümraniye, Güngören belediyelerinde grev başladı. Önümüzdeki günlerde, grev ilanı asılan diğer işyerleri ile Genel-İş Sendikası'nda örgütlü belediye işçilerinin de greve çıkması bekleniyor.

İlk gün, Büyükşehir ve ilçe belediyelerinde grev önlükleri giyerek hizmetleri durduran binlerce işçi, grev süresince işyerlerine kapanıp kalmayacaklarını, Anakent Belediyesi'ne yaptıkları yürüyüşle gösterdiler.

Grev aşamasına nasıl gelindi?

TİS görüşmeleri süresince belediye yönetimleri, İMF ve hükümetin saldırı programına uygun olarak, işçilerin kazanılmış haklarını ortadan kaldırmayı, ücretlerde %25 sınırını, hatta kimi yerde sıfır zammı dayattılar. Bu süre içerisinde Belediye-İş ve Genel-İş sendikalarında örgütlü binlerce işçinin toplu iş bırakma eylemi karşısında geri adım atmayan belediye yönetimleri, bu tutumlarını, anlaşma sağlanamaması durumunda işçilerin greve çıkmalarının sürdürülen hizmetleri aksatmayacağı, çünkü çöp toplama başta olmak üzere, bir dizi hizmet ünitesinin taşeronlaştırıldığı gerçeğine dayandırıyorlar. Gelinen yerde işçiler kazanılmış haklarını pazarlık

konusu yapmayacaklarını, kölece yaşamaya razı olmayacaklarını greve çıkarak göstermiş oluyorlar. Diğer ilçe belediyelerinde greve çıkılması durumunda, belediye yönetimlerinin hizmetlerin aksamayacağına gösterdikleri dayanağın gerekçesiz olduğu görülecek. Çünkü her ne kadar sayılan hizmetler taşeron eliyle sürdürülse de toplu grevin militan bir çizgide sürdürülmesi durumunda, sefalet ücreti alan ve sosyal haklardan mahrum olan taşeron işçileri de etkilemeyi beraberinde getirecektir. Bu, grevdeki işçilerin ikna çabasıyla birleşince, taşeron işçilerin örgütlenmesinin de yolu açılacaktır.

Ülke genelinde önümüzdeki günlerde tüm belediyelerde greve çıkılması durumunda kararlı bir çizgide sürdürülecek grev, toplum ve ezilen kesimler üzerinde ayrıca olumlu bir etki bırakacaktır. Bu önümüzdeki günlerde TİS görüşmelerine başlayacak olan başta metal olmak üzere diğer sektörlerdeki işçilere de ayrıca bir moral itki kazandıracaktır.

Greve çıkılmasına rağmen herşey kazanılmış değildir. İşçilerin eyleminde sendika başkanları ile son eylemde Türk-İş Başkanı'nın yaptığı konuşma, bir an önce uzlaşım çağrısı içermektedir. Öncesinde, Beykoz, Avcılar ve Şişli belediyelerinde yapılan anlaşmalar sürekli öne çıkarılmakta, olumlu örnek olarak gösterilmeye çalışılmaktadır. Greve çıkmak istemediklerini her defasında açıkça ilan eden sendika yöneticilerinin, kararlılıkla başlayan grevleri hemen satışa getirebilecekleri de yaşanan örneklerden bilinmektedir.

Bu nedenle, şimdiye kadar rolünü tam anlamıyla oynamayan grev komiteleri, süreci sendika bürokratlarının denetimine bırakmamak için, tabanın mücadele azmi ve dinamizmine dayanarak, inisiyatifte belirleyici olan tabanın gücüyle hareket etmek zorundadır. Genel-İş Sendikası'nda örgütlü olup da greve çıkacak işçilerle dialoglar şimdiden geliştirilmek zorundadır. Çünkü başlangıçta her iki sendikanın ortak mücadele etme kararını, 9 Ağustos iş bırakma eyleminde gerçekleştirmediği gibi, birlikte greve çıkma yönünde de kendini gösterememiştir.

Grev komiteleri, haklı direnişlerine belediyelerdeki diğer üniteleri de çekmek zorundadır. Kamu emekçilerinin örgütlü olduğu Tüm Bel-Sen şubelerinde örgütlü emekçiler de beklenen dayanışmayı henüz gösteremediler. Oysa bir işyerindeki grev, farklı sendikalarda da örgütlü olsalar, tüm çalışanlar tarafından aktif olarak desteklenmek zorundadır. Yakın geçmişte sınıf dayanışmasının çok güzel örneklerini sergilemiş olan Tüm-Bel Sen üyeleri, KESK'e ve bağlı sendika yönetimlerine hakim bugünkü kutumluğa teslim olmamak, işkolunda başlamış olan greve aktif destek için dayanışma komiteleri oluşturmalıdırlar.

Belediye işçilerinin talepleri bellidir: "insanca yaşamaya yetecek bir ücret, herkese iş tüm çalışanlara iş güvencesi, kölece yaşamaya son!" Bu talepler grev süresince öne çıkarılmalı, grev komiteleri üzerinde eşgüdüm komiteleri oluşturulmalı, kazanana kadar direnişe devam edilmelidir.

Konak ve Karşıyaka belediyelerinde grev başladı

İzmir'in en büyük ilçelerinden olan ve Belediye-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu Konak ve Karşıyaka belediyelerinde, 15 Ağustos günü grevler başladı. Bu grevleri 18 Ağustos'ta Genel-İş'te örgütlü Buca Belediye işçileri izleyecek.

Konak Belediyesi'nde grev, 15 Ağustos sabahı saat 8:00'de belediye işçilerinin, Konak Belediyesi'nin Gürçeşme'deki Temizlik İşleri Müdürlüğü'nde bir araya gelmesiyle başladı. Bine yakın işçi buradan yaklaşık 2 km'lik yolu yürüyerek Basmane'deki Konak Belediyesi binasına geldi. Saat 10:00'da işçiler, belediye binasına "Bu işyerinde grev var" pankartı astılar. Aynı saatte Karşıyaka Belediyesi'ne grev pankartı asmaktaydılar. Yine 16 Ağustos'ta grevdeki işçilere destek amacıyla İZSU ve ESHOT işçileri de, sabah saat 6:00 ile 10:00 arası iş yavaşlatma eylemi yaptılar.

Bu arada grevi kırmak için belediyeler de boş durmuyordu. Örneğin, bünyesinde bulunan taşeron firma Konbel işçilerine,

Konak Belediyesi tarafından zorla çöp toplattırılarak grev kırıcılığı yaptırıldı. Aynı yöntem Karşıyaka Belediyesi'ne bağlı taşeron şirket işçilerine de zorla dayatılmaktaydı. Bu taşeron şirketlerde çalışan işçiler de Belediye-İş Sendikası'nda örgütlenme çalışması yürütmektedirler.

Belediye-İş Sendikası'yla belediye yönetimleri arasında yapılan görüşmelerden şu sonuçlar çıkmıştı; Büyükşehir Belediyesi, ESHOT ve İZSU'da, 45 milyon liralık ücret, giyim-kuşam, süt ve yoğurt zamlarında anlaşılmasız nedeniyle uyuşmazlık metni imzalandı. İki teklif arasındaki fark 45 milyon lira. Konak ve Karşıyaka belediyelerindeki ücret farkı ise 100 milyon lira. Gaziemir, Balçova ve Güzelbahçe belediyelerinde, sosyal haklarda anlaşılmasına rağmen ücret konusunda bir uzlaşma olmadı. Bornova ve Narlıdere belediyelerinde ise TİS'ler geçtiğimiz günlerde imzalanmıştı.

Kızıl Bayrak/İzmir

Buca Belediyesi'nde son durum

Buca Belediyesi ilk 6 ay için vasıfsız işçilere 9 milyon 400 bin, vasıflı işçilere ise 9 milyon 600 bin lira brüt ücret önerirken, ikinci 6 ay için vasıfsız işçilere 10 milyon 340 bin, vasıflı işçilere ise 10 milyon 560 bin lira zam teklif etmekte. Sosyal yardımlar içinse vasıfsızlara paket olarak 55 milyon, vasıflılara da 60 milyon liralık bir artış önerilmektedir. Buca'da örgütlü olan Genel-İş Sendikası ise; vasıfsız işçilere 13 milyon, vasıflı işçilere 13 milyon 500 bin lira istiyor. Sosyal haklar içinse, vasıflı-vasıfsız ayrımı yapmadan ortalama 80 milyon lira teklif ediyor. İkinci yıl için de enflasyon artışı 10 puan talep ediyor.

Kızıl Bayrak/İzmir

İzmir Belediye grevi (15.08.00)

Greve çıkan Karşıyaka

Belediye işçileriyle konuştuk:

"Kararlıyız, sonuna kadar götüreceğiz..."

- Bugün greve çıktınız.

Düşüncelerinizi alabilir miyiz?

1. işçi: Biz greve gitmeyi zevk için istemedik. Bizim istediğimiz uzlaşmaydı. Zaten şu ana kadar 3. belediye başkanımız oluyor bu bizim gördüğümüz. Bu 3. belediye başkanına kadar geçtiğimiz süreçte, bütün sözleşmelerde grevsiz TİS'ler imzalandı. Ama bugün geldiğimiz noktada, sizin de şahit olduğunuz komik rakamlar (ilk 6 ay için %12, ikinci 6 ay için %10 gibi) dayatıldı bize. Yani %22'yle 1 yıllığına bizi burda sömürmek istiyorlar. O rakamlarla geçinmenin imkansız olduğunu sizler de biliyorsunuz. Bundan dolayı biz de, hiçbir uzlaşmaya yanaşmadıkları için çaresiz en son silahımız grevi kullanmak zorunda kaldık.

- Kararlısınız...

1. işçi: Kararlıyız tabii. Sonuna kadar götüreceğiz. Başka alternatif yok.

2. işçi (bayan): Ben yemekhanede çalışıyorum. Hakkımızı istiyoruz. Fazla istemiyoruz. Hakkımız neyse onu versinler. Şu an 190 milyon para alıyoruz. 190 milyonla geçinemiyoruz. Ev kirası 80 milyon, su, elektrik gelirse değil mi? Yetmiyor bu para bize. Biz hakkımızı istiyoruz.

Kızıl Bayrak/İzmir

Küçükçekmece Belediye işçileriyle (Park Bahçeler, Temizlik, Atölye, Fen İşleri, Yol yapım) konuştuk:

“Direnmek zorundayız ve direneceğiz!”

- İşçi sınıfına dayatılan %20'lik zamlar hakkında ne düşünüyorsunuz? Birkaç belediyede %20'ye imzalar atıldı. Bunu nasıl karşılıyorsunuz?

1. İşçi: Tabii ki moral bozukluğu oldu. Enflasyonu düşürecekler diyorlar, düşüremediler. Bugün, bu düzende insana komik gelen bir rakam. Biz, %100 istediğimiz bir toplu sözleşmeyi %60'a indirdiğimiz halde, 15 tabanından 13'e indirdiğimiz halde, belediye başkanı komik bir rakamla yaklaşıyor. Ne diyor? 12 tabandan %20. Bu hiç zam vermemek demek. Bu da bize gülünç geliyor. Onun için sonuna kadar direneceğiz, gerekirse greve çıkacağız.

2. İşçi: Devletin bir yapısı var; genelge göndermişler tüm kamu kuruluşlarına, %15'in üzerinden fazla zam verilmeyeceğine dair. Ben de diyorum ki, eğer bunlar enflasyonu gerçekten %20'ye indirirlerse çocuğumu kesecem, kendimi de kurban edecem. Yani çok komik geliyor, 4 kişilik ailenin yaşam standardı 540 milyon. Bunlar hep kandırmaca şeyler. Grev bizim yasal hakkımız, bizim elimizde bir silah, gerekirse greve gideriz.

3. İşçi: Şimdi 12 milyon taban, %20 olduğu zaman, burası 60-70 milyon Avcılar'ın gerisinde kalıyor. Çünkü Avcılar'daki geçmiş yevmiye, en düşüğü bizdekine 3 milyon fark atıyor. O fark olduğu için belki de %20 arkadaşlara cazip gelebilir, bize cazip gelmiyor. Zaten geçen sözleşmede de 35-40 milyon bize atıyorlardı. Bu sözleşmede böyle olduğu zaman bir sonraki sözleşmeye 100-120 milyon fark atarlar. Bugün devletin açıklamalarına göre açlık sınırı 175 milyon, normal bir ailenin geçim standardı 543 milyon. Buna rağmen sendikaların yaptığı araştırmada açlık sınırı 215 milyon, geçinme endeksi ise 580 milyon.

Biz çok fazla şey istemiyoruz, insanca geçineceğimiz bir ücret istiyoruz, ki çocuklarımızı okula gönderebileyim, hastalarımızı tedavi ettirebileyim. Şu ana kadar tiyatroya ya da sinemaya eşimle gidememişimdir. Kitap okuma alışkanlığım var, kitap almaya gidiyorum, 5 milyon. Alamıyorum.

Daha önce de biliyorsunuz, Kenan Evren'in güttüğü bir politika vardı. İşçi ücretlerini düşük tutup memur ücretlerini yükselttiler, '85-'86'lara kadar. '86'dan sonra da bunu tersine çevirdiler. Memurlar da emekçi, amaçları memurlarla biraraya gelmemizi engellemek.

4. İşçi: İsteğimiz, herhangi bir şeye mahal vermeden örgütlü, özverili bir şekilde grev kararımızı asmak. İleriki süreçte gelişme olmazsa, Belediye-İş ve Genel-İş'in alacağı kararla toplu bir eylem sonucunda greve çıkmayı düşünüyoruz.

5. İşçi: %20'lik zamma hayır diyoruz, başka ne diyeceğiz. İşveren böyle bir tutumu sürdürdüğü müddetçe, ayın 20-25'ine kadar greve çıkarız.

- Greve yönelik hazırlıklarınız var mı? Greve hazır mısınız?

5. İşçi: Bütün hazırlıklarımız devam ediyor. Grev ve eğitim komitelerimiz hazır durumda. Greve başlar başlamaz bu komiteler de görevlerine başlarlar. Greve ben hazırım, çoğunluk da greve hazır.

- Eylemi nasıl buldunuz?

6. İşçi: Eylemin daha iyi olması lazımdı. Bundan sonra daha iyi olur. Bu bir başlangıç. Grev hazırlığı daha da iyi olacak, iyi olmaması için bir sebep yok. Çünkü bizi tamamen açlığa mahkum etmişler, günümüzde bir tüp 5 milyon, bir tüpü bile zor alıyoruz. Onun için direnmek zorundayız ve direneceğiz.

7. İşçi: Eylem çok güzel. Hakkımızı daha önce de aldık yine alacağız.

- Siz de eşinize destek vermeye geldiniz.

Eylem hakkında ne düşünüyorsunuz?

İşçi eşi: Eylem çok güzel. Biz de destek vermeye geldik. Sonuna kadar devam edeceğiz, arkalarındayız.

Kızıl Bayrak/Esenyurt

Küçükçekmece Belediyesi'nde grev kararı ilanı 2 bin kişilik işçi gösterisi eşliğinde asıldı...

“Direne direne kazanacağız!”

Genel-İş'e bağlı Küçükçekmece Belediye işçileri, 11 Ağustos sabahı, grev kararı ilanı asmak için Belediye Başkanlığı'na yakın bir parkta toplandılar. Davul zurna eşliğinde halaylarla süren coşkulu bir havada eylem başlatıldı. Saat 11:00'de Yol Yapım, Park Bahçeler, Temizlik, Fen İşleri, Atölye, Başkanlık müdürlüklerinden gelen işçiler de, “Üreten biziz, yöneten de biz olacağız!”, “İşçiyiz, haklıyız kazanacağız!”, “MAİ, MİGA sizin olsun, bu vatan bizim!”, “Yaşasın sınıf dayanışması!” yazılı dövizleriyle alandı.

İki bine yakın işçi; “İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!”, “İMF defolsun işçi-halk kurtulsun!”, “İşçi memur elele genel greve!”, “Sözleşme hakkımız söke söke alırız!”, “Sefalet mahkum olmayacağız!”, “Sistem çürüyor işçiler yürüyor!” sloganlarıyla ve “Hükümet yerel yönetimi kayır, %0 zamma hayır”, “Söz yetki karar çalışanlara”, “İşçi memur elele genel greve” pankartlarıyla, yolu trafiğe kapatarak kararlı olduklarını dosta düşmana gösterdiler. Çevre halkı eyleme alkışlarla destek verdi.

Başkanlığın önünde basın açıklaması yapılmak istenildiğinde, devlet güçleri müdahalede bulunmak istedi.

Başta işyeri temsilcileri ve işçiler, “Baskılar bizi yıldırılmaz!”, “Direne direne kazanacağız!”, “Sözleşme hakkımız söke söke alırız!” sloganlarını gür ve kararlı bir şekilde davranarak devlet güçlerine geri adım attırdı.

Genel-İş 9 No'lu Şube Başkanı Hasan Turak'ın yaptığı açıklamanın ardından, Genel-İş 9 No'lu bölge başkanı Mehmet Karagöz şunları söyledi: “Bugüne kadar insanca yaşayacağımız bir ücretin dışında bir talebimiz olmamıştır. Taşeronlara milyarlarca para ayıranlar, sıra bize geldiğinde ekonomik çıkmaz var diyerek, bu yüzden %0 zammı dayatmaktadır. Bugün grev kararını Küçükçekmece'de asıyoruz. Grev kararı 6 gün askada kaldıktan sonra, önümüzdeki hafta, ayın 21'inden sonra herhangi bir gün (bizim talebimiz 21'i), Genel Merkez'in alacağı karardan sonra anlaşma sağlanamazsa greve çıkıyoruz. Bu grevin Türkiye işçi sınıfına, Küçükçekmece çalışanlarına hayırlı olmasını diliyorum, hepinize saygılarımı sunuyorum.”

Ardından Şube Başkanı Hasan Turak yeniden söz alarak

basın açıklamasını okudu. Açıklamada şunlara değinildi; “7 ay süren bu görüşme sürecinde, tüm çabalarımıza rağmen ortaya çıkan görüş farklılıkları giderilememiştir. Belediye yönetimi bizden:

* 40 saatlik çalışma süresinden daha fazla çalışmamızı,

* Yasa'nın resmi tatil saydığı günlerde çalışmaya ara verilmemesini,

* Bu çalışmalardan dolayı herhangi bir hak talep edilmemesini istemektedir.

Belediye yönetimi bu konuda hükümetin uyguladığı IMF politikasının ardına sığınmaktadır.

Bu yalnızca Küçükçekmece Belediyesi'yle sınırlı bir sorun değildir. Karşımızda, emekçileri yoksullaştırmaya iten, işsizlikle tehdit eden bir zihniyet durmaktadır.

Değerli arkadaşlar, Bugün bu görüşmeler tıkanıp kalmışsa, grev aşamasına gelmişse bizlerin, emekçilerin hiçbir katkısı olmamıştır.

Taleplerimiz açık ve nettir;

İnsanca yaşamaya yetecek bir ücret artışından anlaşılmalıdır;

Yasa ve toplu sözleşme hükümleri eksiksiz uygulanmalıdır;

Ödenmeyen haklarımız verilmelidir.

Biz mücadeleden kaçmadık, kaçmayız.

Eğer belediye yönetimi anlaşmazlıkta diretirse, mücadeleyi grev boyutunda sürdürmeye de hazırız.”

Belediye işçileri, bir takım haklarını korumanın dahi mücadele ile mümkün olduğunu daha önce görmüş, göstermiştir. Kapitalizm varolduğu sürece, işçi sınıfı sefalet ve zulüm içersinde yaşamaya devam edecektir. İşçiler kapitalizme ve onun terörist devletinin baskı ve şiddet politikalarına karşı sınıf olarak karşı çıkmak ve mücadele etmek zorundadır.

Genelde belediye işçileri, özelde Küçükçekmece işçileri yıllardır “Hak verilmez alınır” bilinci ile hareket edip mevziler kazandılar. Şimdi yine aynı şiarla mücadeleye hazır olmak gerekir. İşverenin saldırılarının açıktan gerçekleşmesini beklemeden harekete geçilmelidir. Sendikayı da harekete geçirebilecek olan kendi bağımsız işyeri örgütlenmelerini oluşturup direniş hattını örmek işçilerin önünde en acil görev olarak durmaktadır.

Kızıl Bayrak/Esenyurt

Küçükçekmece Belediyesi Park Bahçeler bölümünde yapılan bir toplantıda, işçilerin greve ilişkin tartışmalarından notlar...

“Bizim yerimiz alanlar, yürüyüşler, mitingler!”

- “Hiç kimse tek başına kahraman değildir. %20 yetseydi zaten çok önce anlaşma yapılırdı. Biz çocuk geçindiriyoruz. Türkiye'nin gidişatı belli. TV'yi açıyorsun adam cezaevinde yatıyor dışarıda çeteler kuruyor, naylon faturalar ortaya çıkıyor vs. Arkadaşlar gün biriktiriliş gününü. Bizim son silahımızı kullanmamız gerekiyor...”

- “TV bizlere öyle bir karamsar tablo çiziyor ki, biz de kapılıp gidiyoruz. Biz buranın halkıyız, biz kamuoyuyuz. Şunu anlamalıyız; bizi şimdi bu çadra koydular, yarın başka bir yerde grev olursa, “sendikalar ne verecek” yerine, ben her neyim varsa satıp daha fazla destek olmalıyım demeliyiz. Kendimiz ve çocuklarımızın geleceği için!..”

- “Greve hazırlıklı olduğumuzu düşünüyorum ama son haberler hüsrana yarattı. Şimdi halk ‘Avcılar bu ücrete çalışıyor, siz neden böyle yapıyorsunuz’ demez mi? Dibimizdeki bu anlaşma benim heyecan ve şevkimi bozdu.”

- “Eski dönemlerdeki gibi yaşanırsa çok iyi olur. Her zaman biz öndeydik...”

- “Kamu çalışanları bu hak için sokaklara çıkıyor. Bizim grev hakkımız var. Ben greve karşıyım ama, %20 bana dayatılıyorsa kullanmam lazım. Bizim çocuklarımız var, istemiyorum ama gerektiğinde de yaparım.”

- “Yaklaşık 6 ayı aşkın süredir yasal süreci kullandık. İdari ve sosyal haklar bazında ve bir yere geldik. Bize dayatılan %20 yani %0 zam. İktidar IMF-Dünya Bankası'nın yaptırımları, özelleştirme, taşeronlaştırma, tarım alanındaki sübvansiyonlarla tarımın da yıkımıyla karşı karşıyayız. Öğrenciler de, memurlar da devletin saldırısıyla karşı karşıya. Memurlar iş akitlerinin feshi saldırısıyla karşı karşıya. Tabandaki halk alabildiğine sıkıntı içerisinde. Batık bankalara milyarlarca dolar yatırım yapılıyor, tarım yokedilmeye çalışılıyor. Ülke ABD'nin sömürgeci haline getirilmiş durumda. Bu ülkede sermaye ve çalışan kutubu yaratılıyor. Kurtuluş birlikten geçiyor. Bizim yerimiz alanlar, yürüyüşler, mitingler!..”

Kızıl Bayrak/Esenyurt

SEKA'da hareketli günler

Sermaye sınır tanımıyor. Sermayenin "daha fazla kâr" yöntemi global bir tarzda ilerliyor. Batı'nın Fransa'sında da kamuya ait yerleri zarar ediyor diye sermayeye hazır yemek sunuyorlar, Türkiye'de de. Doğu-Batı, Kuzey-Güney sermaye sınıfı için pazar-sömürü-kâr anlamındadır.

Güncel-yerel bir örnek Dalaman'dır. Aynı şekilde SEKA'ya bağlı Dalaman işletmesi, zarar ediyor gerekçesiyle MOPAK tekeline peşkeş çekildi. Dalaman Kağıt Fabrikası'nın yıllık cirosu 30 trilyondur. Etiketlerine ise durum ketenpereye getirilerek 24 trilyondur yazılıyor. 6 trilyon trink cebe indiriliyor. Tereyağından kıl çeker gibi, dahiyane bir iş!...

Dalaman Belediye Başkanı'nın şu sözleri dikkat çekicidir: "Dalaman kağıt

fabrikası zarar etmiyor. Zarar ettiriliyor. SEKA Genel Müdürlüğü 1 trilyon kredi almış, bunun borcunu Dalaman'a ödetiyorlar. Bütün kağıt fabrikalarının selülozu Dalaman'dan karşılanıyor. Her yıl 14 bin 414 kg. selüloz, Dalaman'dan diğer tesislere bedavaya veriliyor. Tesis sadece bu karşılıksız selülozdan 4,8 trilyon zarar ediyor. Afyon tesisleri kalitesiz selüloz üretiyor ve bu üretim Dalaman'da değerlendiriliyor."

Dün aynı oyun değişik KİT'ler üzerinde oynanıyordu, şimdi sıra Dalaman'da.

İşçiler cephesi

Dalaman SEKA'da 570, Çaycuma SEKA'da 380 işçi çalışıyor. Türk-İş'e bağlı Selüloz-İş Sendikası'nda örgütlü işçiler. Özelleştirmenin işsizlik, talan, örgütsüzleştirme saldırısı olduğunu yaşadıkları somut deneyim üzerinden bilince çıkartmış durumdadır. Buna karşı geçmiş kısa dönemde çeşitli protesto eylemleri gerçekleştirdiler.

İşyerini terk etmeme eylemi 40'lı günlere merdiven dayamış durumda. İşçilerin eylem yöntemlerinden birisi dışarıya mal akışını önleme, içeriye hammadde girişini engelleme. Yine 16 Ağustos'ta İzmit Sendika Şubesi'nin de içinde bulunduğu 10 kişilik bir grup, işletmenin özelleştirilmesini protesto için grev önlükleri giyerek açlık grevi başlattı. Kardeş işletmeler Çaycuma ve İzmit şubelerinden destek eylemleri yükseliyor. Çaycuma destek grevine başladı. İzmit/SEKA'daki işçiler ise açlık grevi başlatarak ve kendilerini fabrikaya kapatarak desteklerini veriyorlar.

Belediye işçilerinin greve çıktığı, metal ve tekstil sektöründe sözleşme döneminin yaklaştığı, özelleştirme ve diğer sınıfsal saldırıların sürdüğü bir dönemde "birleşik-örgütlü" mücadele yakıcılığını kat be kat artırıyor.

"Sınıfa karşı sınıf" şiarından hareketle sınıf cephesinden "birleşik-örgütlü" bir cevap verilmediği sürece, özelleştirmelere ve diğer saldırılara dair kurulan tezgahlar boşa çıkarılmaz.

Kimya Teknik grevi birinci yılını geride bıraktı

Sınıf dayanışması ihtiyacı

Bir yıl önce işverenin sendikayı tanımaması üzerine başlayan Kimya Teknik grevi birinci yılını geride bıraktı.

Geçtiğimiz hafta 110 işçi aileleriyle birlikte yaptıkları kitlesel basın açıklamasıyla, kazanana kadar grevi sürdürmede kararlı olduklarını bir kez daha vurguladılar. İşçilerin eylemine çeşitli sendikaların yöneticileri, gençlik çevreleri ve direnişteki 'Türker ilaç kapsülleri, Altın Piliç işçileri' ile Pancar Motor işçileri de kitlesel katılımla destek verdi.

İşyeri temsilcisi, grevde geçen bir yıla ilişkin yaptığı konuşmada, kölece yaşamak istemedikleri için sendikalaştıklarını, işverenin hala sendikayı tanımamakta direndiğini, kendilerinin de grevi sürdürerek direneceklerini belirtti. Yine bir yıl süresince sınıf cephesinde yeterli bir dayanışmanın kendilerine gösterilmediğini vurguladı. İşyerinde örgütlü Petrol-İş Sendikası'nın Genel Başkanı ise; grevi desteklediklerini, sürdüreceklerini, işverenin getireceği anlaşmaya imza atacıklarını, işverenin şimdiye kadar yapılan görüşmelerde buna yanaşmadığını belirtti.

Kararlılık içerisinde süren greve sınıf cephesinden başlangıç günlerinde gösterilen ilgi ve dayanışma, ziyaret düzeyinde de olsa bugün tümüyle zayıflamış durumdadır. Bu durum işçilerin kararlılığını etkilemese bile grevi yalnızlaştırıyor.

İşçilere gerekli olan, sınıf kardeşlerinin yanlarında olduğunu hissedebilmektir. Bu ise direnişe her yönden sunulacak katkı ve destekle başarılabilir. İşçilerle dayanışma içerisinde olmak, bunu işyerinde çeşitli eylem biçimleriyle göstermek, herşeyden önce aynı işkolunda örgütlü işçilerin sınıfsal dayanışma sorumluluğudur. Bu, bugüne kadar yapılmadığı gibi, işkolunda örgütlü sendikanın da bu yönde ciddi bir çabası olmamıştır. İşçilere aylık 65 milyon maddi yardımın dışında sendikanın sunduğu sözü edilebilir bir katkı yoktur.

Grevdeki bir yıl geride kalırken, grevin başarıyla sonuçlanması gösterilen kararlılığın ve birliğin devam ettirilmesine bağlıdır. İşverenle sendika arasında yapılan görüşmelerden sonuç çıkmadığı düşünülerek, grev bugünkü noktadan ileriye sıçratılmak zorundadır. Sınıf dayanışması için işyerlerini tekrardan gezmek, greve çıkan belediye işçileriyle dayanışma içerisine girerek direnişleri ortaklaştırmak, yeni eylem biçimlerini işçilerle tartışmak ve örgütlemek, yapılması gerekenler arasındadır.

Bir yıl süresince grevin kendileri için bir okul işlevi gördüğünü belirten ve bu dönem içerisinde yaşanan gelişmeler içerisinde yer alarak deneyim kazanan Kimya Teknik işçilerinin direnişi ileriye sıçratabilecek dinamizmi fazlasıyla vardır.

Yaşasın sınıf dayanışması!

Çukobirlik işçilerinin 300 kişilik basın açıklaması:

"İşçiyiz, haklıyız, kazanacağız!"

DİSK Tekstil'in %10 barajını aşamaması nedeniyle sözleşme yetkisinin düşürülmesi, Çukobirlik'in özerkleşmesinin (daha doğrusu özelleştirilmesi) kesinleşmesi ve işçilerin yine ücretsiz izne çıkarılacaklarının söylenmesi üzerine, 300 kadar işçi

Çukobirlik işçisi Çukobirlik'in tasfiyesine karşı eylem gerçekleştiriyor (14.08.00)

Çukobirlik Genel Müdürlük binası önünde toplanmaya başladı. Burada DİSK Genel Başkanı bir konuşma yaptı. "Bu tesisin zarar etmesinin sorumluları sizler değilsiniz. Yıllardır siyasetlerin uyguladıkları politikalar sonucu bu hale gelmiştir." diyen DİSK Başkanı, işçilere, "Çukobirlik namus ve onur sorunudur. Namusunuzun onurunuzun sahip çıkacak mısınız?" sorusunu yöneltti ve işçilerden "çıkacağız!" yanıtını aldı.

DİSK Genel Başkanı daha sonra hükümet yetkilileri ile görüşeceğini, işçilerin de gruplar oluşturarak iktidar partilerini ziyaret etmelerini, olumlu bir sonuç alınmadığı takdirde radikal eylemlerin yapılacağını söyledi. İşçiler, ücretsiz izne karşı çıkılmasını ve sonuç alınca kadar işyerinin önünü terk etmeme eyleminin sürdürülmesi yönündeki kararlı tutumlarına rağmen, Genel Başkan'ın "Gidin, pazartesi burada görüşeceğiz" diyerek ayrılması üzerine Çukobirlik'in önünü terk ettiler. Basın açıklaması sırasında, "İşçiyiz, haklıyız, kazanacağız!", "Yaşasın işçilerin birliği!", "Vur vur inlesin Yakup Şahin dinlesin!", "Yaşasın sınıf dayanışması!" sloganları atıldı. Çukobirlik işçileri haklarını alıncaya kadar mücadelede kararlı olduklarını göstermiş oldular. Bir şeyler yapılmadığı takdirde onları bekleyen sonun farkındaydılar. Yaptığımız sohbetlerde işçiler sık sık mücadele etmekten başka yollarının olmadığını vurguladılar.

Eylem sırasında işçilere Adana TİS Bülteni'ni dağıtma imkanı bulduk. İşçiler bültene yoğun ilgi gösterdiler.

KHK hükümete iade edildi, ülkeye demokrasi mi geldi?

“İrticaya, bölücülüğe, yıkıcılığa karşı mücadele” kılıfı içinde kamu emekçilerine yönelik yeni bir saldırı anlamına gelen KHK, Cumhurbaşkanı Sezer tarafından hükümete iade edildi. Ve bu iade reformistler tarafından “hukuk devleti ve demokrasi” adına ayakta alkışlandı. Sezer’in ve iadesinin “hukuk devleti ve demokrasinin” nasıl bir savunusu olduğuna daha yakından bakalım.

Cumhurbaşkanı Sezer, iade kararının yanlış anlaşılmasını için, kendisinin bu kararname ile yükseltmek istenen saldırının içeriğine yönelik hiçbir itirazının olmadığını üzerine basa basa açıklıyor.

Kendisinin tüm yaşamı boyunca olduğu gibi şimdi de “irticacı, bölücü, yıkıcı” kesimlere ve faaliyetlere karşı, “devletin bölünmez bütünlüğünün” kararlı bir savaşçısı olduğunu vurguluyor.

Buna, mevcut baskı yasalarının KHK ile amaçlananların yapılabilmesi için zaten imkan sağladığını ekliyor.

Ve son olarak, hükümet ile de yasa değişikliğine gitmek istiyorsa, bunun KHK olarak değil de, meclis kararı olarak yapılabileceğini belirterek yol gösteriyor.

Şimdi soralım, tüm bunlarda reformistlerin “hukuk devleti ve demokrasi” adına alkış tuttuğu şey nedir?

Sezer’in ve devletin “irticacı, bölücü, yıkıcı” kesimlere ve faaliyetlere karşı savaşçı niteliği mi?

KHK ile amaçlananların yapılabilmesini için esasında zaten sağlayan mevcut faşist baskı yasaları ve uygulamaları mı?

Yoksa, yasa değişikliğinin bakanlar kurulu eliyle KHK yoluyla değil de meclis eliyle yapılması gerektiği mi?

Neyi alkışlamaktadır reformistler?

Düzen içindeki tartışma, faşizmin işçi sınıfı ve emekçileri baskı altında tutmaya yönelik mevcut hücre duvarına bir ek çıkıntı yapıp yapılmaması gerektiğidir. Dahası, yapılacaksa bu ek çıkıntının hangi yöntemle yapılması gerektiğidir.

Düşünün ki, işçi sınıfı ve emekçiler, tıpkı Saygon zindanlarında olduğu gibi, faşizmin aslan kafeslerine kapatılmışlar. İşçi sınıfı ve emekçilerin kendi devrimci sınıf düşüncesiyle söz söylemesi yasaktır. Kendi devrimci sınıf inisiyatifleriyle eylem yapması yasaktır. Kendi devrimci sınıf gücü temelinde örgütlenmesi yasaktır. Sömürücülerin, sömürgecilerin, katillerin, hırsızların, emperyalizmin uşaklarının yakasına yapışması, hesap sorması yasaktır. “Devletin bölünmez bütünlüğü” kılıfıyla korunmak istenenlerin bunların egemenliğidir.

Ülke kapalı bir hapishaneye dönüştürülmüştür. “Özgürlük” bu ülkede ancak emperyalizm önünde diz çökenler ve sermayenin gardiyanlığını yapmayı kabul edenler için vardır. “Demokrasi” bunlar için, işçi sınıfı ve emekçileri denetim altında tutabilmelerinin, oyalayabilmelerinin “söz, eylem ve örgütlenme” hakkı olarak vardır. En temel demokratik hak ve özgürlükler, her gün faşizmin asker çizmeleri, polis copları altında pervasızca çiğnenmektedir. Anti-terör, İller İdaresi, Sıkıyönetim, Olağanüstü Hal ve benzeri tüm faşist yasalar, birbiri ardına kanlı namlulularını işçi sınıfına, emekçilere, tüm ezilenlere karşı doğrultmuştur. Kontr-gerilla, özel kuvvetler, MIT, JİTEM, siyasi polis, jandarma, köy koruculuğu vb. açık ve gizli faşist-militarist örgütlenmeler her türlü kanlı ve kirli icraat için suç ve eylem serbestisine sahiplerdir. Ülkemizde emperyalizmin ve sermayenin sınıfı iktidarı, vahşi sömürü saltanatını bu sayede sürdürüyor.

Ve şimdi hükümet diyor ki, aslan kafesine kapattığımız emekçiler içinde mücadele ve direnmenin başını çekenleri, işimizi formalitelerle uzatmadan, KHK silahıyla teker teker avlıyalım. Çünkü yarın bu kafeslerin parçalanması için mücadelenin yükselmesi şiddetle muhtemeldir. “Demokrat” Sezer de diyor ki, hayır KHK silahıyla değil, şimdiye kadar olduğu gibi Anti-Terör Yasası silahıyla avlayalım.

Avlanmak istenen kesimin “temsilcisi” KESK

başkanı ise Sezer’i ayakta alkışlıyor. Evet bizi KHK değil Anti-Terör yasası silahıyla avlayın, kurşunlarımızın üzerine de “demokrasi” cilasını çekin, mensuplarımız böyle vurulursa gözlerimiz açık gitmez, çünkü biz “demokrasi” aşığıyız, demek oluyor bunun karşılığı.

Aç tavuk tek bir arpa tanesi görünce kendini darı ambarında sanırmış. Bizim reformistlerimiz aç tavuktan da sefil hale düşmüşler. Ama bu politik bir sefalet. Faşizmin kurşunları, üzerinde “demokrasi” yazılı namludan çıktığında sevinip alkış tutuyorlar. Faşizmin silah deposunu, halkın buğday silosu ilan ediyorlar. İşçi sınıfı ve emekçilerin devrimci öncülerini tutsaklar faşizmin zindanlarında alçakça katledilirken ve şimdi hücrelere gömülmeğe istenirken, ses vermeyen KESK yönetimi, faşizmin piyonlarını alkışlamak için ses veriyor. Kamu emekçilerine dayatılan %10 sadakası karşısında kararlı bir eylem örgütlemeyen KESK yönetimi, şimdi neredeyse Sezer’e destek eylemleri örgütlemek için sokaklara dökülecek.

Artık Cumhurbaşkanı “demokrat” Sezer olduğuna göre ve hükümetin saldırılarını karşısında demokratik hukuk devletini ve kamu emekçilerinin haklarını kararlılıkla savunduğuna göre, KESK’in sokaklara çıkmasına ve mücadele etmesine gerek kalmamıştır! Devrimcilerin aklına uyup da, AB yolunda hızla “gelişmekte olan” “demokrasi” ve “toplumsal uzlaşma” zeminini sabote ve provake etmeye gerek yoktur! Artık yapılması gereken Sezer’in arkasında “demokrasi ve hukuk devleti” saflarını daha da sıklaştırmaktır!

Hükümet de önümüzdeki dönemde KESK’in marifetiyle bekleyişe, pasifliğe, eylemsizliğe sürüklenen kamu emekçilerine karşı saldırılarını KHK eliyle olmasa da, “demokratik” Anti-Terör Yasası eliyle, bakanlar kurulu yoluyla olmasa da “demokratik” meclis yoluyla yükseltmeye devam edecektir.

Reformizm, demokratik hak ve özgürlükleri kazanmak için işçi sınıfı ve emekçilerin mücadelesini yükseltmek yerine, kafasını kuma gömme yolunu tutmaya devam ederse, anlaşılın Sezer de bu biçimsel iadelerle hükümetle paslaşarak, işçi sınıfı ve emekçilerin savunma hattının yarılmasını sağlamayı kendisine misyon edinmeye devam edecektir.

Önümüzdeki süreç sermayenin saldırı maliyetini epey düşüren yeni KHK’lere ve emekçilerin savunma hattını yaran yeni iadelere gebedir.

KESK’in kekeme yöneticileri faşizmi adıyla anamıyorlar...

“Gün geçmiyor ki, emekçilere yönelik hak gasplarına bir yenisi eklenmesin. Kamu emekçilerini açlığa ve yoksulluğa mahkum edenler, şimdi de iş güvencesini ortadan kaldırmak istiyorlar. (...)

“Hükümet hukuksuzlukta ısrarını sürdürüyor. Hükümetin kararnameyi ikinci defa cumhurbaşkanına gönderme kararı, hukuk devletine karşı, otoriter bir devlet anlayışını dayatma çabasıdır. (...)

“Bu kararname açıktır ki, yargısız infaz kararnamevidir. Suçlu olduğuna dair hiçbir hukuksal süreç işletilmeden, mahkeme kararları olmadan, idarecilerin siyasal tercihleriyle bir kıyım yapılmak istenmektedir.

“Kararname ile binlerce kamu emekçisi her an işten çıkarılma tehdidi altında çalışacaktır. Bunun anlamı tarafsız kamu emekçisi yerine hükümet memuru yaratmaktır. Bir süredir devam eden ve özellikle MHP’li bakanlıklarda yoğunlaşan kadrolaşma, kararname sonrası bütün hızıyla devam edecektir. (...)

“Bu kararname, her türlü demokratik tepkiyi engellemeyi amaçlamaktadır. Her türlü haksızlığa ve hukuksuzluğa karşı tepki gösteren kamu emekçilerinin mücadelesi engellenmek istenmektedir. İnsanca bir yaşam talebi bastınlmaya çalışılıyor. (...)

“Bu kararname yalnızca kamu işçilerinin iş güvencesini ortadan kaldırmıyor, bu kararname tüm emekçilere karşı bir saldırı niteliğindedir. (...)

“Hükümetin bütün ısrarına karşın cumhurbaşkanının da kararnameyi imzalamayarak ikinci kez iade edeceğine inanıyorum. Çünkü bu kararname anayasaya aykırıdır, bu kararname hukuksuzluğu özendirir. Hükümetin hukuk dışı tutumuna karşı Cumhurbaşkanı’nı hukuk devletine sahip çıkmaya çağırıyoruz.”

(KESK’in 15 Ağustos ‘00 tarihli Basın Açıklaması’ndan...)

KESK’in KHK karşıtı “mücadele”si sürüyor...

Sermaye devletinin kamu emekçilerinin iş güvencesini tümünden ortadan kaldıran KHK saldırısı karşısında KESK yönetiminin pasif ve etkisiz eylemlerine, 15 Ağustos’ta PTT önünde bir basın açıklamasıyla bir yenisi eklendi. Bu defa da Başbakan’a faks çekme eylemi(!) gerçekleştirildi.

150 civarında kamu emekçisinin katıldığı basın açıklamasında KESK pankartı açılırken, emekçiler “Yeni yasaları istemiyoruz”, “İş güvencesiz yok edilemez”, “Otoriter rejim değil, demokratik rejim”, “Keyfi uygulama değil, demokratik hukuk devleti istiyoruz!” yazılı dövizler taşıdılar. “Memur düşmanı hükümet istifa!”, “Kararname geriye çekilsin!”, “Baskı yasaları kaldırılmalı!” gibi sloganlar attılar.

Basın açıklamasında, her zaman olduğu gibi, “eğer bu kararname geri çekilmezse mücadelemize devam edeceğiz” söylemleri önplana çıkıyordu. KESK Başkanı Siyami Erdem yaptığı konuşmada; “Cumhurbaşkanı’nın da Kararnameyi imzalamayarak ikinci kez iade edeceğine inanıyorum. Çünkü bu kararname anayasaya aykırıdır, bu kararname hukuksuzluğu özendirir. Hükümetin hukuk dışı tutumuna karşı Cumhurbaşkanı’nı hukuk devletine sahip çıkmaya çağırıyoruz.” dedi.

Bir önceki faks eyleminde, hükümete Kopenhag Kriterleri’ne göre karar alıp hareket etmesi gerektiği dersini veren Erdem, bu defa da Cumhurbaşkanı’ndan medet uman sözleriyle basın açıklamasını ve Başbakan’a faks çekerek de eylemi bitirdi.

Kızıl Bayrak /Ankara

KESK’ten kanun hükmünde kararname saldırısına teпки

Kanun Hükmünde Kararname saldırılarına devam eden sermaye devletinin, kamu çalışanlarına karşı çıkardığı kararnameler İzmir’deki KESK şubeleri tarafından protesto edildi.

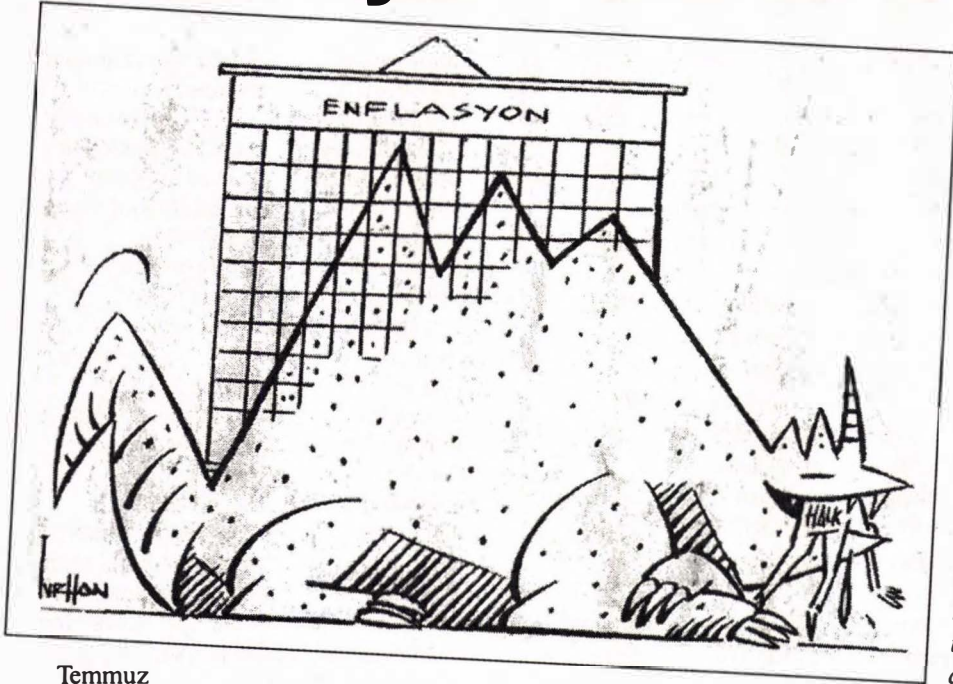
15 Ağustos günü yaklaşık 800 emekçinin katıldığı eylem, her zaman olduğu gibi Sümerbank önünden Konak Meydanı’na yapılan yürüyüşle başladı. Eylemde; “Yılgınlık yok direniş var!”, “Çetelere kıyak emekçiye dayak, bu abluka dağıtılacak!”, “Emekçi düşmanı hükümet istifa!”, “MAİ, MİGA, tahkim, kahrolsun emperyalizm!” sloganlarının yanısıra “Zindanlar boşalsın tutsaklara özgürlük!”, “Devrimci tutsaklar onurumuzdur!”, “Hücrelere girmeyeceğiz!” sloganları da atıldı.

KESK dönem sözcüsü Alim Murathan’ın okuduğu basın metninde; “Hükümet, kamu emekçilerinin iş güvencesini ortadan kaldırmaya çalışacağına emekçilerin ve halkın gerçek sorunlarıyla ilgilenmelidir. Ülkenin gerçek sorunu, demokratikleşmedir, işsizliktir, açlık ve yoksulluğun son bulmasıdır, adaletsiz gelir dağılımının düzeltilmesidir.” denildi.

Basın metninin okunmasının ardından eylem sloganlarla bitirildi.

Kızıl Bayrak /İzmir

“Enflasyonla mücadele” balonu patladı...

Temmuz

ay enflasyon rakamları sermaye cephesinde hararetli tartışmalara yol açtı. DİE'nin verilerine göre (ki, istatistikleri sermaye lehine olabildiğince çarpıtan bir kurumdur), Temmuz'da gerçekleşen enflasyon oranları (TÜFE'de %2.2; TEFE'de %1), hedeflenen oranın 3 katı büyüklüğündeydi. Türk-İş'in araştırmasına göre ise TÜFE'deki artış oranı %6.1. DİE'nin verilerine dönersek; yıllık fiyat artış hızı, Temmuz 2000 sonu itibarıyla toptan eşyada %52.3, tüketici fiyatlarında ise %56.2 olarak gerçekleşti.

Bu rakamlar, '99'un ilk 6 ayında gerçekleşen yıllık fiyat artışlarının dahi üzerindedir. Enflasyon programını tutturmak için Merkez Bankası'nın döviz kurları üzerinde yaptığı denetime bağlı olarak; 2000'in ilk 6 ayında ihracat genelde gerilerken (Temmuz'daki gerileme %6.8), ithalat hızlı bir artış gösterdi. Dış ticaret ve cari işlem açıkları büyüdü.

Oysa IMF-TÜSİAD hükümetinin Aralık '99'da açıkladığı 2000 yılı enflasyon düşürme programına göre, yıllık TÜFE 2000 yılı sonunda %25'e, 2001 sonunda %12'ye, 2002 yılında ise %7'ye indirilecekti güya.

Ortadaki iflasın izahı için, Merkez Bankası Başkanı ile Hazine Müsteşarı tarafından sermayedarlara, “devlet üzerine düşeni yaptı, ama özel sektör keyfince zam yaparak enflasyonu arttırdı” yönlü suçlamalarda bulunuldu. Sermaye devleti gerçekten de yapacağını yapmıştır, yapmaktadır.

Bir; özelleştirmek için zararda gösterilen KİT'lerin ürettiği ürünlerin (özellikle özel sektör için hammadde teşkil edenlerin) fiyatları olabildiğince donduruldu. İki; enflasyonu indirmek bahanesiyle ücretler aşağı çekildi. Üç; tarım ürünlerinin, özellikle sanayi hammaddesi olanların fiyat artışı sınırlandırılarak küçük üretici köylü perişan edildi. Dört; Merkez Bankası döviz kurlarındaki ayarlamayla faizleri aşağı çekerek sermayedarlara ucuz kredi olanağı sağlandı. Beş; katrilyonlarca liralık iç borç geri ödemeleri (Ağustos ayında yarıya yakını anapara, yarıdan fazlası faiz olmak üzere, 5 katrilyon 584 trilyon lira iç borç geri ödemesi yapılacak) ile üretkenlerin alımlarının sermayeye hortulanmasına devam edildi.

Bu, “özel sektör, maliyetler düşmekte olduğu halde fiyatları arttırarak, enflasyonla mücadeleye destek olacağı yerde köstek oluyor” demektir. ATO, İSO, TZOB, TİSK, vb. patron örgütleri, kendilerinin günah keçisi ilan edilmesinin saçma olduğunu; kamudaki artışları rapor haline getirip gerçek suçluyu ortaya koyacaklarını; ama yine de “kamu mu, özel sektör mü” ayırımına gidilmesinin yanlışlığını, enflasyonla mücadelenin hep birlikte verilmesi gerektiğini; ekonomik program hedeflerinin yeniden gözden geçirilmesini istediklerini dile getirdiler. Dahası, özel sektörün suçlanması “serbest piyasa ekonomisi”yle bağdaşır mıydı hiç?

Nitekim iktisatçı bir profesör de bu konuda şu

açıklamayı yapıyor; “Öğrencilerimize ilk öğrettiğimiz şeylerden biri kapitalistlerin kâr maksimizasyonu peşinde koştuklarıdır. Yani, ellerinde hangi olanaklar varsa, onları sonuna kadar kullanarak en yüksek kâr elde etmeye çalışırlar. Tüketicilerin de fayda maksimizasyonu peşinde koştuklarını söyleriz öğrencilerimize...” Prof. Ahmet Çakmak, 5 Ağustos tarihli Cumhuriyet gazetesindeki yazısında, “üstelik kapitalizmin mümkün olan en iyi dünya olduğu da bunlara dayanılarak gösterilir” diye ekliyor.

O halde, hükümet ve bürokratlar, kapitalist sistemi ayakta tutmaya çalışıyorlar, ama kapitalizmin yasalarını gözardı ediyorlar! Bu hiç şaşırtıcı değil; zira kapitalizm, çözümünü ancak proleter devrimle bulacak bir çelişkiler yumağıyla karakterize olan bir sistemdir.

Tartışmalar Ağustos'un ilk haftalarında yoğunlaştı. İşçi sınıfı ve emekçilerden ses seda çıkmayınca, ortadaki iflas tablosuna ve kandırmacaya seyirci kalınca, sermaye cephesi sahte atışmaları bırakıp işine yöneldi. “Enflasyonu düşürme”, “düze çıkma” yalanlarıyla “ekonomik istikrar programı” adı altında yürütülen IMF patentli saldırı tahkim edilerek sürdürülüyor.

Yaşanan durumun işçi-emekçiler açısından anlamı da bunun üzerinden değerlendirilebilir. İşçi ve emekçiler, fedakarlık masalıyla kendilerine dayatılan sefalet ücretlerine, özelleştirmeye, sendikasılaştırmaya/örgütsüzleştirmeye, tensikatlar vb.'ne katlandığı halde, düze çıkıldığı yok. Her yeni gün, bir öncekini aratıyor. İşçiler-emekçiler kendilerinden feda ettikçe, patronlar kârlarına kâr katıyor. Demek ki, sermaye cephesi bu tür tartışmalarla, birincisi IMF programını hoş göstermeye, sorunun programda olmadığına inandırmaya çalışıyor. İkincisi, çıkabilecek sesleri, çeşitli gerekçelendirmeler yaparak önden bloke etmiş oluyor. Gerçekleri bulanıklaştırarak, işçi ve emekçilere sahte hedefler yaratıyor. (Sendika bürokrasisi, suya sabuna dokunmayan açıklamalarla bu oyunda sermayeye gereken desteği sunuyor.) Ve nihayet, enflasyon tartışması özelinde bir kez daha kapitalist devletle bunun sahibi olan sınıfı birbirinden ayırarak (sanki IMF programı dosdoğru burjuvazinin palazlanması için uygulanmıyormuş gibi), ideolojik manüplasyonunu sürdürüyor. Böylece, emekçi kitlelerin “aynı gemide ortak fedakarlık” masalına inanarak seslerini çıkarmamaları güvencelenmiş oluyor.

Sermaye iktidarı bu tür çabalarında başarılı olduğu sürece, IMF programı işlemeye devam edecek. Dolayısıyla, işçi ve emekçi sınıfların kayıpları katlanarak sürecek. Neticede Türkiye kapitalizminin çivisi en başından çıkmıştır. Kriz ve istikrarsızlık onun yapısında vardır. *Parti Programı* bunu şöyle temellendiriyor: “Emperyalizm iktisadi ve mali bunalımlara da dünya ölçüsünde bir karakter kazandırdı. Onları çok daha şiddetli ve yıkıcı hale getirdi. Sistemin hiyerarşik yapısı, bunalımların zayıf ve bağımlı ülkelere fatura edilmesini kolaylaştırdı. Böylece bağımlı ülkelerin iktisadi ve toplumsal yaşamında kronik sorunlara ve ağır yıkımlara neden oldu.” (1. Bölüm, madde:19)

Yine parti programının saptadığı gibi; “Türkiye, emperyalist-kapitalist dünya sisteminin bağımlı ülkeler kategorisinde yer alan” bir ülke olduğuna göre, ekonomik istikrarı sağlamak, gerçekleşmesi imkansız bir

hayaldir. Yıllardır fedakarlığa çağrının temel argümanı olan “enflasyon canavarı ile mücadele”deki hüsrana ve acz, bunu defalarca kanıtlamıştır.

Kaldı ki, “canavar”la mücadele edildiği de yok. Mücadele, IMF programlarının hayata geçirilmesi için veriliyor. IMF'nin amacı ve yaptıkları ise apaçık ortadadır. Eski bir IMF yetkilisi olan Davison L. Buddhoo, '89 yılında yazdığı istifa mektubunda, bu konuda şunları söylüyor:

“Beş yıl kadar önce Başkan Reagan (dönemin ABD Başkanı) bize, üçüncü dünyayı kapitalizm çarkının serbestçe döneceği yeni bir alan yapmamız konusunda sıkı bir talimat vermişti. Ve biz o zaman ne büyük bir sevinçle, ne büyük bir görev duygusuyla işe atılmıştık. 1983 yılından sonra yaptığımız şey, ‘Ya güney yarım küreyi özelleştireceğiz, ya öleceğiz’ kararlılığına dayanıyordu. İşte bu amaca ulaşabilmek için biz, 1983-88 yılları arasında (aslında halen de sürüyor) Latin Amerika ve Afrika’da (tüm bağımlı ülkeler demek daha doğru) alçakça, ekonomik bir kumarhane yarattık.” (Bkz. Cumhuriyet, 15 Temmuz '00).

İşte Türkiye’de yıllardır yapılan budur ve son İMİ programı bu durumu ağırlaştırmaktan, yaşamı halk için bütünü çökmez hale getirmekten ibarettir.

IMF programlarının bir parçası olarak “enflasyonla mücadele” argümanı, ekonomik ve siyasi istikrar çerçevesinde dile getiriliyor. Ücretlerinin düşük tutulmasına rağmen fiyatların sürekli artışı karşısında bunalan işçi-emekçilerden “düze çıkmak” yalanlarıyla sürekli fedakarlık isteniyor. Boğazına kadar borca batmış, özelleştirme adı altında tüm zenginlikler emperyalist tekellere ve yerli işbirlikçilerine peşkeş çekilen, görevleri IMF’ye (dolayısıyla emperyalizme) uşaklık olan hükümetlerin ikide bir kurulup yıkıldığı bir ülkede istikrar söylemi, düzenin varlığını devam ettirne çabasının kılıfıdır.

Daha da ötesi; istikrar, yağma-talan düzeninin ayakta kalması anlamına geliyor. Ekonomik teröre eşlik eden faşist baskı ve terörün dozajının günbegün artırılması da, bunun böyle olduğunu tüm açıklığıyla ortaya koyuyor. İşçilerin en küçük hak arama/koruma eylemleri polis copu-asker dipçisi, gözaltı ve yargı terörüyle bastırılıyor. Özelleştirmeye karşı eyleme geçen SEKA işçileri asker-polis tarafından acımasızca dövüldü, birçok işçi yaralandı. Kamu emekçileri, memurlar için çıkarılan KHK ile sorunsuzca işten atılabilecek. Gençlik YÖK-polis-soruşturma-yargı cenderesinde sürekli eziliyor. IMF politikalarından ötürü, tüccara-tefeciyeye-devlete borcunu ödeyemeyen köylüye cezaevi yolu gösteriliyor. Tutsaklara, dolayısıyla sermaye iktidarı karşısında ses çıkarma potansiyeli olup da cezaevine düşme tehlikesiyle yüzyüze olan tüm ezilen ve sömürülenlere, F tipi hücreler dayatılıyor. F tipi karşıtlarının eylemleri vahşi bir şekilde bastırılıyor, tutsak yakınları gözaltına alınıp işkenceden geçiriliyor. Yıllar boyu yakılmadık köy-ormanı kalmayan, olmadık vahşete maruz kalan Kürt halkına, şimdilerin “Demokratik Cumhuriyetçiler”inden sağlanan destekle, tam bir teslimiyet ve asimilasyon dayatılıyor...

Bunlardan da anlaşılacağı gibi, sermaye iktidarının saldırısı bütünlüklüdür. Ekonomik istikrar diye IMF-TÜSİAD yıkım programının, siyasal istikrar diye faşist baskı ve terörün uygulanmasında, sermayenin tüm kuvvetleri bütünlüklü hareket etmektedir. Düzen güçlerinin sahtekarlıklarına, “düze çıkmak” türünden masallarına prim verildikçe; topyekûn dayatılan yıkıma ses çıkarılmadıkça, çürümüş düzenin varlığını sürdürme “istikrar”ı da bozulmayacaktır. Yıkım saldırısının istikrarını bozmak için, sorunlara bütünlüklü bir yaklaşım, ezilen ve sömürülen kitlelerin-tüm güçlerin bütünlüklü duruşu gereklidir. Zira, topyekûn saldırı ancak birleşik-militan mücadele işçi-emekçi mücadelesi ile püskürtülebilir.

Sendikaları devrimcileştirmek için

Çağl Boran

Kendi sorunlarına duyarlı işçilerin büyük çoğunluğu, işçi sınıfının süreklileşen kayıplarından özellikle sendikaları sorumlu tutar. Burjuvazinin sınıf içindeki uzantısı sendika bürokrasisi mevcut sendikaların tepesini öyle bir tutmuştur ki, sınıf hareketi, her defasında gelip bu yıkılmaz barikata çarpar, kırılır. İşçi sınıfı, bu barikatlar nedeniyle yeni kazanımlar elde etmek ya da geçmiş kayıpları telafi etmek bir yana, elindeki kısıntıları koruyacak bir mücadele dahi veremez. Oysa başta işgünü ücreti ve çalışma koşullarının düzeltilmesi olmak üzere, bir dizi hak mücadelesinde sendikalara ihtiyaç vardır.

Doğal olarak, hak kayıplarından, ihanet şebekesinin denetimindeki sendikaları sorumlu tutan bir kimse, haksız da sayılmaz. Ne var ki, bu kimse bir işçi ise, hele de az-çok bilinçli biriyse, önce dönüp kendi sorumluluklarına bakmalıdır. Kendi öz-örgütlerinin sermayenin etkili bir silahına dönüşmesine seyirci kalan, sorumluluğun en büyüğünü taşıyordur.

Bugün kendi işkollarında bile marjinal kalan birkaç sendika dışında, sendikal bürokrasi mekanizmasını aşan hiçbir sendika yoktur. Özellikle öncü, bilinçli işçiler, sendikaların mevcut durumunu bildikleri, bürokrasinin ihanetini her TİS döneminde, her tenkizat saldırısında, her mücadele girişimi sırasında yeniden yeniden yaşadıkları halde, halen bürokratlardan medet umabilmektedir. Ya da bir şeylerin salt 'istemek'le, 'arzu etmek'le değişebileceğini düşünmektedirler. Keza, yapılması gereken bir takım işleri, beklemeci bir anlayışla yukarılara havale edebilmektedirler...

Örneğin DİSK'e bağlı sendikalarda örgütlü işçilere bakalım. Sorunlarla az da olsa ilgili işçilerin büyük çoğunluğu, 12 Eylül öncesi DİSK'i tekrar yaratmaktan, DİSK'in eski DİSK olması gerektiğinden bahseder. Bunun yolunun da 'tepedekiler'in dürüst ve mücadeleciler olmasından geçtiğini düşünürler. Türk-İş ve Hak-İş'e bağlı sendikalarda örgütlü ileri işçiler de, DİSK söz konusu olduğunda genellikle bu düşünceleri paylaşırlar.

Eski DİSK arayışı, aslında mücadeleciler bir sendika ve sendikal önderlik arayışıdır. İşçi sınıfı hareketinin '91'de kırılmasından sonra sermaye, sınıfa hiç aman vermemiştir. İşçi sınıfı, '90'lı yıllar boyunca sürekli kayıplar vermiştir. Dönem dönem bazı mevzi kazanımlar edinilse de bunlar, çok geçmeden yitirilmiştir. Dahası, mücadele aracı olan sendikal örgütlülüklerin kendileri sürekli kan kaybetmiştir, kaybetmektedir.

Sadece kayıtlı 10 milyon civarında çalışanın olduğu bir ülkede, ancak 1.5 milyon işçi-emekçi örgütlüdür. Bu durum, mücadeleciler bir sendikal önderliği sınıf için yakıcı bir ihtiyaç haline getiriyor. Bu öyle bir ihtiyaçtır ki; 12 Eylül karşısında kılını kıpırdatmayan, yöneticilerinin kışlalarda kuyruklar oluşturarak generallerden el aldığı bir DİSK bile bugün özlemle anılıyor ve umut olarak görülüyor. DİSK'in Türkiye işçi sınıfı tarihi içindeki yeri, oynadığı rol elbette ki görmezden gelinemez. Fakat bunun, sınıfın örgütlü olarak mücadeleye katılmasından kaynaklandığı da aynı oranda inkar edilemez. Herşeyden önce taban örgütlü olmasaydı, harekete geçmeseydi, DİSK gibi bir sendika olabilir miydi? O çok aranan 12 Eylül öncesi DİSK'e rağmen verilmiştir bir yığın mücadele. Yöneticilerin yaptığı, hareketin önüne düşüp sınıfı düzene kanalize etmekten ibarettir çoğu kereler. Ortalama bilinçli her işçinin bildiği 15-16 Haziran direnişi bunun en dolaysız

örneğidir.

Dolayısıyla, mücadeleciler bir sendikal önderlik, eski DİSK'i aşan bir kapsama sahiptir. Demek oluyor ki, eski DİSK'ten ötesini düşünmek gerekiyor. Tabii tekrar tekrar yarı yolda kalınmak istenmiyorsa...

Eski DİSK sınırlarında bir araç için bile halihazırdaki bürokratik mekanizmayı aşmak gerektiği ise, her gün yeniden kanıtlanmaktadır. Bürokratik çarkın dişlileri arasındaki hiçbir iyi niyetli birey-sendikacı, kendi başına DİSK'i eski haline getiremez. Bu bir yana, kalkıp iyi birer bürokrat olan "sendikacı"lara umut bağlayan güya bilinçli işçiler bile var. Hadi diyelim ki 'iyi niyetli sendikacılar'ın bir şeyleri değiştireceğine inanmak kendi kendini kandırmaktır. Ya bürokratlara umut bağlamaya ne denir? Mesela bugün çok güncel olan ve acilen yanıtlanması gereken bir saldırı olarak işkolu barajı uygulaması karşısındaki tutumlar, bürokratlar konusunda bir şey anlatmıyor mu? Taban basıncını önden göğüslemek, günü geldiğinde de 'şunları şunları yaptık, fakat...' demek niyetiyle ortaya konulan sınırlı tepkiler dışında, hiçbir sendika doğru dürüst bir karşı duruş sergilemiyor. Açıklamalarla işi kotarmaya çalışıyorlar. İşçi sınıfını oyalayarak örgütsüzleştirme saldırısını kanıksatmaktır bu yapılan. Başkanı baraj saldırısını destekleyici açıklamalar yaparken sesi çıkmayan Türk-İş bir tarafa, güya saldırıya karşı mücadele kararı alan DİSK'in yaptığı başka türlü değerlendirilemez. Böyle bir DİSK'in yönetiminden ya da tek tek yöneticilerinden eski DİSK'i bekleyenler varsın kendileri düşünsün artık.

Sendikaların ortadaki tablosu, mücadeleciler bir sendikal örgütün ve önderliğin bir kez daha ancak işçi sınıfının kendisi tarafından yaratılabileceğini anlatır. Sınıf örgütlerinin sermayenin elinde bir silah olmaktan çıkıp sermayeye karşı bir silaha dönüşmesi için, bir dizi temel sorumluluğa sahip çıkmak ve gerekleri doğrultusunda hareket etmek gerekiyor. Tabii bunun muhatabı en başta öncü, bilinçli işçilerdir. İşçi sınıfı sorumluluklarını omuzlarsa, ya o 'yıkılmaz' görünen sendika bürokrasisi barikadı paramparça edilerek sendikalar gerçek sınıf örgütlerine dönüşür ya da sendika bürokrasisinin hakimiyetindeki aygıtları

anlamsızlaştıracak yeni sınıf örgütleri oluşur.

Sorumluluğun gereklerinden biri, işyeri/birim örgütlerini -komite-

oluşturmaktır. Bugün TİS, grev vb. mücadele dönemlerinde genellikle taban örgütleri oluşturuluyor.

Fakat bunlar, TİS ya da grev noktalandığında dağılıyor.

Oysa işyerindeki örgütlülük düzeyinin sürekli

geliştirilmesi, birlikteliğin sağlanması, en

gerideki işçilerin bile mücadeleye kazanılması ve

edilmesi, patronların manevralarını boşa çıkaracak

taktiklerin sürekli üretimi, özgül ve genel sorunlarla ilgili

toplantılar-etkinlikler-eylemler düzenlenmesi vb., oldukça hayati

bir takım işler hep güncelliğini koruduğundan, birim örgütünün (işyeri

komitesinin) sürekliliğini sağlamak şarttır.

İşyerindeki söz konusu işleri sadece temsilcilere bırakmak ve yapmalarını beklemek saflık olur. Hele de sendikal demokrasinin işletilmediği, temsilcilerin seçimle değil, genelde atamayla işbaşına getirildiği ve kaşarlanmış bürokratlarla karşı karşıya olunduğu bugünkü koşullarda... Kaldı ki, temsilcilik görevinin gereğince yerine getirilebilmesi için bile işyerindeki her bölümde ayakları olan birim örgütleri-komiteler

gereklidir.

Sendikaları sermayeye karşı silaha çevirmenin ikinci bir koşulu, sendikalardan uzaklaşmak değil, tersine, bürokratların istediği gibi cirit attığı kurumlar olmaktan çıkaracak tarzda sendikalara sahip çıkmaktır. Sendikalar işçilerin örgütleridir; sınıfın mücadelesiyle kurulmuş, işçilerin alınteriyle ayakta durmaktadırlar. Normalde her işçinin (ister sendikalı olsun, ister sendikasız) böylesine kendisine ait olan bu örgütlere kıskançlıkla sahip çıkması gerekir. Oysa bugün sendikalı işçilerin büyük bir çoğunluğu bile, sendikaları kendilerinin dışında, başkalarına ait birer kurum olarak görmektedirler. Böyle olduğu için de bürokrasi, borusunu istediği gibi öttürmektedir. Buna izin vermemek işçilerin elindedir. Ve bu ancak taban örgütleri sayesinde başarılabılır.

Üçüncü koşul, eylem konusundaki tutumla ilgili olanıdır. İşçi sınıfının çıkarları ile sermayenin çıkarları taban tabana zıt olduğundan, gerek işyerindeki özgül sorunların çözümünde, gerekse genel olarak sınıfın sorunlarını çözmekte uzlaşmayı istemek, eylemlerden öcü gibi korkmak, mesela "biz grev taraflısı değiliz" demek, daha baştan kaybettiren bir yanılığa anlamına gelir. Eylem, sınıfın eğitim yoludur. Öncü, bilinçli işçiler meseleye öncelikle buradan bakmazlarsa ne bir hak elde edebilir ne de sendikalar kurtarılabilir. Bugün özgül sorunların, mesela bir işyerindeki TİS'in bağitlanması, fazla mesai uygulaması, işçi çıkarılması vb.'nin karşısında hiçbir şey yapılamayabiliyor. Bunu yapmayan, sınıfın genel sorunları karşısında harekete geçmeyi hiç düşünmez. Başka fabrikalardaki işçilerle dayanışmak aklına bile gelmez ya da gerçek dayanışmanın yine eylem olduğunu görmezden gelir... Böyle olduğu sürece, sendika bürokrasisi tabii ki keyfince hareket eder, bu mekanizmanın etkinliği yıkılmaz gibi görünür.

Nihayet en önemli koşul, sınıfın politik mücadeleye katılmasıdır. Sendikaların devrimcileştirilerek gerçek sınıf örgütlerine dönüştürülmesi, politik mücadele olmaksızın mümkün değildir. Çünkü sermaye ile işçi sınıfı arasındaki her tür mücadele illa ki politik bir yan içerir ve bu sınıf çatışması ancak iktidarı ele geçirme hedefi varsa başarıyla yürütülebilir/sonuçlanabilir. Ters durumda her yol, sermaye düzeni zemininde uzlaşmaya varır. Sermaye iktidarı yıkılmadıkça, düzen parçalanmadıkça, sınıf, bugün kazandığını yarın kaybeder. Tarih bunun böyle olduğunu defalarca göstermiştir, göstermektedir. Mesela gündemdeki baraj saldırısı ile, sınıfın kan-can bedeli kabul ettirdiği sendikal örgütlenme, toplu iş sözleşmesi yapma vb. kazanımlara kolayca el uzatılıyor.

Bilinçli işçiler, politik savaşımın bir sınıf partisini zorunlu kıldığını pekala biliyorlardır. Bu parti de ancak komünist bir işçi partisi olabilir. Bu parti kurulmuş, bir mücadele yürütmektedir. Parti'nin program kılavuzluğunda yürüttüğü savaşım, sermaye iktidarı karşısında sınıfın çıkarlarını sonuna kadar savunan, iktidar da dahil bu çıkarların tümüyle gerçekleşmesini sağlayacak tek gerçek politik mücadeledir. İşçi sınıfının ve emekçilerin genel çıkarları ve bunlara paralel olarak da güncel talepleri bu mücadelede dile getirilmekte ve bunu komünist işçi partisi temsil etmektedir.

İşçi sınıfının mücadele geleneğine sahip çıkmak, hafızayı diri tutmak, geleneği geliştirmeye çalışmak elbette olumlu bir tutumdur. Fakat bu, 12 Eylül öncesi DİSK'ten ötesini, devrimci sınıf sendikaları için mücadeleyi gerektirir. Dolayısıyla, sınıfın bilinçli kesimleri, her bir bireyi, sendika bürokrasisinden ya da tek tek sendikacıardan medet ummayı bırakıp, Parti çatısı altında toplanmalıdır. Çünkü sendikaların devrimcileştirilerek gerçek sınıf örgütlerine dönüştürülmesinin yolu buradan, Partili mücadeleden geçer...

Sendikaların devrimcileştirilerek gerçek sınıf örgütlerine dönüştürülmesi, politik mücadele olmaksızın mümkün değildir. Çünkü sermaye ile işçi sınıfı arasındaki her tür mücadele illa ki politik bir yan içerir ve bu sınıf çatışması ancak iktidarı ele geçirme hedefi varsa başarıyla yürütülebilir/sonuçlanabilir. Ters durumda her yol, sermaye düzeni zemininde uzlaşmaya varır. Sermaye iktidarı yıkılmadıkça, düzen parçalanmadıkça, sınıf, bugün kazandığını yarın kaybeder.

Programda tarım ve köylülük

Kapitalizm, sosyalizm ve köylülük

Biz, köylünün yıkıma gittiğini, ama kapitalizmin doğası gereği bunun acılı, sosyal açıdan ağır biçimde tahrip edici bir yıkım olduğunu, oysa sosyalizm koşullarında durumun temelden farklı olacağını söylüyoruz. Sosyalizmde küçük işletmenin tasfiyesi, küçük ölçekli ilkel tarımsal üretimden büyük ölçekli makinalaşmış modern tarımsal üretime geçiş gene temel bir gereklilik ve zorunluluk olmakla birlikte, bunun yapıcı bir sosyalist inşa süreci içinde, köylülüğe bir sosyal fatura yaratmaksızın, tam tersine, köylülüğün ve onun küçük işletmesinin modern dönüşümü biçiminde olacağını biliyoruz. Sosyalizmin inşası sürecinde köylülüğün, kapitalizmde olduğu gibi can çekişmeye dayalı bir iflas ve yıkımla değil, tam tersine, yapıcı bir biçimde, ikna edilerek ve böylece ileri tarım tekniğine ve örgütlenmesine yöneltilerek, bu yapıcı süreç içerisinde adım adım dönüştürülerek ortadan kaldırılacağını söylüyoruz.

Kapitalist gelişme ve köylülük

Aykut: Reformizmin küçük mülkiyetin korunabileceği inancıyla hareket etmesi ve böyle bir hayal yayması çerçevesinde, Engels'in tüm eleştiri ve uyarıları elbette anlaşılır oluyor. Ama bunun ötesindeki tüm kısmi taleplerde, biz işçi sınıfının mücadelesini örgütlerken nasıl davranıyorsak, nasıl bunu devrim hedefine bağlıyorsak, kısmi bir talebin elde edilmesi ile sorunun bitmediğini, kalıcı çözümün devrimde olduğunu anlatıyorsak, aynı durum köylülük için de geçerli olamaz mı?

Cihan: İşçi sınıfı ile köylülük arasında bu türden bir karşılaştırma yapmanın ve paralellik kurmanın, kategorik olarak isabetli olmadığını daha önce ifade etmiştim. İşçi sınıfı geleceğin temsilcisi, oysa köylülük geçmişin kalıntısı. Kapitalizm geliştikçe çözülüp dağılmaya mahkum bir sınıfın konumuna, eğilimlerine ve dolayısıyla istemlerine de buradan bakmak durumundayız. Engels'in tüm uyarıları ve eleştirileri, kapitalist ilişkilere bağlanmış bir köylülüğün istemlerine ve eğilimlerine yaklaşımdaki tüm hassasiyeti, tam da bu

eksene dayanıyor.

Her marksist programın teorik ve tarihsel bir mantığı vardır, sorunlara da buradan hareketle yaklaşır. *Komünist Manifesto*'dan beri bütün marksist programlar, burjuvazi karşısında duran sınıf ve tabakalardan yalnızca proletaryanın kapitalizmin ileri bir ürünü olduğunu ve geleceği temsil ettiğini, tüm öteki sınıf ve tabakaların ise büyük sanayinin gelişmesiyle birlikte eninde sonunda kaçınılmaz bir biçimde bozulup yok olacağını söyler. Bu temel materyalist düşünce, hem tarihsel iktisadi gelişmenin yönünü veriyor; hem de, tarihsel sürecin seyri böyle ise eğer, proletarya dışında kalan emekçi sosyal tabakalara, somutta köylüye ve zanaatçıya nasıl yaklaşılması gerektiğine ışık tutuyor.

Engels'in somutta eleştirdiği, Fransız partisinin tarım programı ile Alman oportünistlerinin aynı doğrultudaki eğilimleridir. Bunlar cömertçe istemler içeren ayrıntılı bir tarımsal program ortaya koyarak, bununla köylülüğün yaşam koşullarını kapitalizm tabanı üzerinden iyileştirebileceklerini, bu taban değişmeksizin onu baskıdan, sömürüden, bugünkü yoksulluktan nasıl kurtarabileceklerini iddia etmişlerdir. Bu tümüyle tarihsel gelişme gerçeklerine, dolayısıyla Marksizm'e aykırı bir iddia, bir gerici ütopya. Parlamenter bir program bu, bu çerçevede oyları kırlarda çoğaltma oportünist kaygısına dayanıyor. Bu kaygı bilimsel ve tarihsel gerçekleri bir yana bırakmayı getiriyor. Nitekim Engels; marksist bir parti bir kere kapitalizm koşullarında bunun başarılacağına inanmaz; dolayısıyla, bilimsel temelden yoksun böyle bir inanca dayalı talepler formüle edemez, böyle bir hareket noktası ile köylülüğe gidemez, diyor.

Biz bu marksist düşünceye, buna dayalı politik perspektiflere tümüyle bağlıyız. Biz, kapitalizm koşullarında köylülüğün yaşam koşullarının düzeltilebileceğine ve korunabileceğine inanmıyoruz. Bu doğrultuda bazı geçici başarılar sağlansa bile, bunun bir şeyi çözebileceğine inanmıyoruz. Bunun sadece köylüye yeni bir can çekişme süreci tanımaktan başka bir anlamı ve sonucu olmayacağını, olamayacağını, kapitalizmin gelişmesi karşısında köylülüğün çözülüp dağılmasının kaçınılmaz olduğunu biliyoruz.

Sosyalizm ve köylülük

Biz, köylünün yıkıma gittiğini, ama kapitalizmin doğası gereği bunun acılı, sosyal açıdan ağır biçimde tahrip edici bir yıkım olduğunu, oysa sosyalizm koşullarında durumun temelden farklı olacağını söylüyoruz. Sosyalizmde küçük işletmenin tasfiyesi, küçük ölçekli ilkel tarımsal üretimden büyük ölçekli makinalaşmış modern tarımsal üretime geçiş gene temel bir gereklilik ve zorunluluk olmakla birlikte, bunun yapıcı bir sosyalist inşa süreci içinde, köylülüğe bir sosyal fatura yaratmaksızın, tam tersine, köylülüğün ve onun küçük işletmesinin modern dönüşümü biçiminde olacağını biliyoruz. Sosyalizmin inşası sürecinde köylülüğün, kapitalizmde olduğu gibi can çekişmeye dayalı bir iflas ve yıkımla değil, tam tersine, yapıcı bir biçimde, ikna edilerek ve böylece ileri tarım tekniğine ve örgütlenmesine yöneltilerek, bu yapıcı süreç

içerisinde adım adım dönüştürülerek ortadan kaldırılacağını söylüyoruz. Köylülük, kollektif örgütlenmeler yoluyla, daha büyük bir bünyede modern geniş ölçekli kollektif tarımsal ilişkiler içine çekilerek dönüştürülecek, böylece küçük ölçekli üretim ve mülkiyetin ortadan kaldırılması olanaklı olacaktır. Özetle biz, modernleşme içinde dönüşümü olanaklı kılan sosyalist çözümü köylülük için tek gerçek kurtuluş yolu olarak görüyoruz.

Netice olarak biz, kapitalizmin kaçınılmaz olarak yaşattığı ve yaşatacağı acılı yıkımdan kaçınmanın ancak sosyalizmle olanaklı olduğunu; işçi sınıfı iktidarı ve sosyalizm koşullarında, küçük ölçekli tarımsal işletmenin ortadan kaldırılmasının tümüyle yapıcı bir biçimde, gönüllüğü dayalı ve tarımsal üreticilere sürekli refah sağlayan devrimci dönüşümler yoluyla adım adım gerçekleştirileceğini söylüyoruz. Ve bu gerçeği emekçi köylülere her yolla anlatmak durumundayız.

Köylülüğün, onun küçük işletmesinin ve buna dayalı mülkiyetinin ortadan kalkması, toplum yaşamından silinmesi, tarihsel olarak kaçınılmazdır. Bu konuda köylülükte aksi bir düşünce, bir boş hayal yaratmak bizim işimiz olamaz. Fakat aynı şeyin kapitalizm koşullarında olması ile sosyalizm koşullarında olması temelden farklıdır. Birinde bir yoksullaşma süreci, acılı bir mülksüzleşme ve yıkım süreci var. Ötekinde ise, gönüllü olarak daha ileri bir teknik ve dolayısıyla üretim örgütlenmesi içerisinde kendini daha üst bir düzeyde ortadan kaldırmak, daha doğrusu ileri bir ilişkiye doğru aşmak var. Birinde acı ve yıkım, ötekinde yapıcı bir dönüşüm var.

Tüm temel önemde gerçekler, köylülüğün istem ve eğilimlerine, bilimin ve tarihin ışığında nasıl yaklaşmamız gerektiğine de ışık tutuyor. Engels'in tüm saldırısının; kapitalizm koşullarını veri alan ve parlamenter mantık ve hesaplara dayalı olan reformcu hayallere yönelik olduğunu gözden kaçırmamalıyız.

"Köylüyü kurtarmış olmaz, ama ona yeni bir can çekişme zamanı vermiş olurduk!"

Olayın mantığının anlaşılması için Engels'in ünlü makalesindeki önemli uyarısını hatırlatalım. Okuyacağım parça biraz uzun olacak ama, konunun önemi düşünüldüğünde, söylenenlerin bütünlüğünü bozmamak önemli:

"... bir küçük köylüler yığını bugünden yarına ancak ona tutamayacağımızı bildiğimiz vaadlerde bulunarak kazanabiliriz. Ona sadece mülkiyetini her durumda ona saldıran tüm iktisadi güçlere karşı korumayı değil, ama hatta onu bugün baska altında tutan tüm yüklerden kurtarmayı: küçük çiftlik kiracısını özgür bir mülk sahibi durumuna getirmeyi ve toprağı ağır ipotekler altında bulunan mülk sahibinin borçlarını ödemeyi de vaatlemek zorundayız. Eğer bunu yapabilsedik, kaçınılmaz bir biçimde, zorunlu olarak bugünkü duruma varmış bulunan bir gelişmenin çıkış noktasına dönmüş olurduk. Köylüyü kurtarmış olmaz, ama ona yeni bir can çekişme zamanı vermiş olurduk!"

"Ama bizim çıkarımız, vaadlerimizi tutamayınca, bizi bugünden yarına bırakıp gitmesi için, küçük

ü sorunu/5

alizm ve köylülük

köylüyü bugünden yarına kazanmak değil. Bizden küçük toprak mülkiyetini sürdürmemizi isteyen köylüyü, hiçbir zaman, sonuna kadar patron olarak kalmak isteyen küçük patrone daha çok arkadaş edinemeyiz. Bu insanların yeri, Yahudi düşmanlarının yanındır. Bırakın onları, onların yanına, küçük işletmelerinin kurtulacağı vaadini işitmeye gitsinler; orada bu caşcaflı sözlerin kaç para ettiğini ve bunların cennetini dolduran kemanların ne havalar çaldığını öğrenecekleri zaman, daha az vaadeden ve kurtuluşu bir başka yanda arayan bizlerin, daha güvenilir insanlar olduklarımızı, sayıları gitgide büyüyerek, anlayacaklardır..." (Köylüler Savaşı, Sol Yayınları, s.148)

Bu pasajlar içerik ve anlam bakımından herhangi bir ek yorum gerektirmeyecek denli açık ve anlaşılırdır. Bütünlüğünü bozmadan okumam da bundan dolayıdır.

Bu durumda biz; iktisadi süreçlerin sürekli üzerinde yıkım yarattığı, teknik gelişmelerin sürekli geri plana düşürdüğü, tarımsal üretimdeki verimliliğin sürekli emeğinin değerini düşürdüğü bir ortamda, küçük köylüye; senin küçük işletmenin yıkılışı bu düzende kaçınılmazdır, bu senin için de acılı bir sosyal yıkım demektir türünden bir propagandayla niye gitmeyelim ki? İşin aslında, onun etinde-kemiğinde zaten duyduğu bir gerçeği, yaşamakta olduğu bir süreci, ona temelleriyle göstermeye ve bir çıkış yolu sunmaya çalışmış olacağız böylece.

Aykut: Bunu elbette yapabiliriz, yapmalıyız da. Ama bunu kısmi taleplerle, örneğin pancar üreticileri sözkonusu olduğunda, pancar fiyatı yükselsin gibi somut taleplerle birleştirerek yapmak çok daha sonuç alıcı olmaz mı?

Cihan: Elbette, bu sorunun ayrı bir yönü. Önemli olan, bunu, bununla köylünün böylece düze çıkabileceği inancı ya da hayali yaratacak tarzda yapılmamasıdır. Bunu unutmamak, önemini gözetmek kaydıyla, küçük köylünün pazara sürdüğü her türlü tarımsal ürünün gerçek değeri ödensin diyebiliriz, demeliyiz de

Aykut: Değerinden daha fazlası da verilsin...

Cihan: Kapitalizm koşullarında daha fazlasını neye göre talep edebilirsiniz ki? Değerinin karşılığı verilsin diyebilirsiniz ancak. Burada yalnız incelikli bir başka nokta var. Bu, köylünün ürününün değeri kavramının nasıl anlaşılması gerektiği ile ilgilidir ve daha çok teorik bir bakış açısıyla kavranabilir. Kapitalizmin eşit değerlerin mübadelesi ilkesi çerçevesinde, bir işçiye sadece işgücünün değeri ödenir, üretim sürecinde yarattığı artı-değer ise gaspedilir. Ama köylünün toprak mülkiyeti ve üretim aracı kendisine ait olduğu için, onun artı-değeri, yanısıra toprağının rantı da ona ait aslında. Ama kapitalizmin fiili piyasa koşullarında, kapitalizmin gerçek işleyişi içerisinde ona ne yarattığı artı-ürün, ne toprağının rantı ödenir. Nerdeyse sadece ücret ödenir, vaktinde Marks'ın Fransız küçük köylülüğü üzerinden gözlemlendiği gibi, gerçekte o bile tam ödenmez.

Ama köylüye ürününün değerini vermesini istemek ve sonuçta bu elde edilse bile, bu onu yine kurtarmaz. Neden? Çünkü tarımsal teknik ve dolayısıyla tarımda emek üretkenliği geliştiği ölçüde, bu gelişme onun emeğinin değerini de sürekli düşürür. Ürün kıtlığı koşullarında malı para eder de, tarımsal teknolojinin

gelişmesi ile birlikte ürün bollaştığında, o malını bunun üretimi için harcadığı işgücünün karşılığı olabilecek fiyata bile satamaz çoğu durumda. Toprağının rantı ve kendi patronu olarak kendisine ait olması gereken artı-ürünü bir yana.

2. Enternasyonal partilerinin reformist ve parlamentarist yaklaşımı

Engels'in bütün bu gerçekliklerden hareketle bir işçi sınıfı partisine yaptığı temel önemde uyarıya da okumak istiyorum:

"Öyleyse partiye de, köylülere de, niyetimizin küçük toprak mülkiyetini sürekli bir biçimde korumak olduğu izlenimini uyandıran açıklamalarda bulunmaktan daha kötü bir hizmette bulunamayız. Bu köylülerin kurtuluş yolunu kapamak, partiyi gürlütücü bir Yahudi düşmanlığı düzeyine düşürmek olur. Tersine, partimizin ödevi, köylülere, kapitalizm iktidarda olacağı sürece, o mutsuz durumlarını durup dinlenmeden açıklamak; küçük mülkiyetlerini, küçük mülkiyet olarak korumasının kesenkes olanaksız olduğunu, büyük kapitalist üretimin, tıpkı bir demiryolunun bir el arabasını ezdiği gibi, onların o güçsüz ve günü geçmiş küçük işletmeleri üzerinden geçmesinin kaçınılmaz bulunduğunu onlara göstermektir. Eğer böyle davranırsak, kaçınılmaz iktisadi gelişme yönünde davranmış olacağız, ve bu gelişme, küçük köylülere sözlerimizin doğruluğunu göstermiş olacak..." (s.151)

2. Enternasyonal partilerinin köylülüğü proleter devrim programına kazanmak gibi bir sorunu yoktu. Köylülüğü küçük-burjuva bir tabaka olarak sosyalizme düşman görüyor, bu yanı sıra hesap dışı tutuyorlardı. Ama öte yandan da, parlamenter partiler olarak kırsal alanlarda oya ihtiyaçları olduğu için de, pratik politikada da kaba bir oportünizm yapıyorlardı. Parlamenter kaygılarla köylüye bol vaatlerde bulunuyorlar, kazara gerçekleşse bile büyük ölçüde zengin köylüye ve hatta büyük toprak sahiplerine yarayacak vaatler ileri sürüyorlardı.

Küçük köylünün yaşamakta olduğu yıkım üzerinden, onu kapitalizme karşı mücadeleye ve giderek proletaryanın yedeği olarak kazanmak hedefi ile, çeşitli yollarla geliri elinde sökülüp alındığı için, görünürde sahip olduğu mülkü onun gerçek mülkü haline getirmek, onun üzerindeki borç yükünü kaldırmak ve böylece onu bu düzenin mutlu bir küçük üreticisi yapmak hedefi, temelden farklı şeyler.

Biliyorum, biz küçük köylü üzerindeki borç yükünün kalkmasını istemekle ya da ürününün gerçek değerinin ödenmesini istemekle, neticede bu aynı sonuca yol açmış olmayacak mıyız, şeklinde bir soru var. Bu sorunun yanıtı, böyle bir sonucun kapitalizm koşullarında hiç de mümkün olmadığı gerçeğinde yatıyor.

Köylülüğü yıkıma götüren asıl etken

Ceren: Aslında burada şöyle temel bir sorun var. Biz sürekli olarak taban fiyatları yükseltilsin, vb. diyoruz da, tarımda kapitalizm geliştiği sürece,

köylünün küçük toprağında geri üretim tekniği ile ürettiği ürünün fiyatı sürekli ve kaçınılmaz olarak düşecek. Çünkü büyük tarım işletmesi aynı ürünü çok daha ucuz maledecek.

Dolayısıyla taban fiyatlarını yükselterek, köylünün ürününe yüksek fiyat vererek sorunu çözemeyiz. Yani bu kapitalizm koşullarında küçük üreticilerin örgütlü mücadelesiyle çözülebilecek bir sorun değil. Sorun bir takım taleplerin iktidara kabul ettirilmesi, mücadeleyle kazanılması meselesinden gelmiyor. Geri bir tarım tekniği ile üretim yapıldığı ve yatırım yapılamadığı ölçüde, bu köylülüğü zaman içerisinde giderek çöküşe götürüyor. Köylüyü yıkıma götüren salt sömürü değil, büyük sanayi karşısında küçük toprak parçası ve ilkel tarımsal üretim tekniğidir. Sorunun bu en temel yönü kavranmadıkça, sonuçta bir sürü karışıklığa düşülür.

Temmuz: Kalıcı bir şeye dönüşmez de, pancar fiyatları bir parça artabilir, sömürü bir parça sınırlanabilir. Sorun talepleri devrimci bir tarzda savunmak sorunu. Burada kurtuluşun yok, yokluğun kaçınılmaz, kurtuluşun şurada demek sürekli. Pancar fiyatları artar, artmaz...

Cihan: Pancar fiyatları artar, beraberinde öteki fiyatlar da artar. Kapitalizm bir elle verdiğini öteki eliyle alır. Kapitalizm koşullarında bu zaten böyle olur, bunun çaresi yok.

Aslanan köylüyü sermayeye karşı mücadeleye kazanmaktır

Cezmi: Ben bir başka noktaya değinmek istiyorum. Köylülük tarafından temel bir talep olarak yükseltirseniz eğer, büyük kapitalist tarım işletmelerinin gerektiğinde köylünün toprak ihtiyaçlarının karşılanması çerçevesinde dağıtılması sorunu...

Bu kuşkusuz geriye dönük bir talep. Bunun dışında da köylülüğün geriye dönük bir takım özlemleri var. Ama bugün bizzat sermaye düzeninin kendisi iktisadi-tarihi gelişmenin önünde en büyük engeli oluşturuyor. Gelinek noktada, köylünün geriye dönük özlemlerinin üretici güçlerinin gelişmesinin önünde temel önemde bir engel teşkil etmesi gibi bir durumun bugün için sözkonusu olmadığını düşünüyorum. Bu nedenle, kapitalizmin çürümüşlüğü ve aşılma zorunda olduğu bugünkü tarihi koşullarda, bu soruna taktik-politik bir mesele olarak yaklaşmalı, kapitalizmin yıkılışını kolaylaştıracak en geniş güçlerin toparlanması kaygısını önplanda tutmalıyız.

Bu yönüyle, asıl belirleyici olan, köylü yığınlarının proleter devrime yedeklenmesi sorunudur. Reformist programla gidildiği koşullarda bunun yaratacağı sorunlar bambaşkadır. Doğrudan doğruya geriye dönük hayalleri beslenecek, talepler onun geri yanları üzerinden kurulacaktır. Reformizm kurulu düzeni, kapitalizmi veri alıyor, köylülüğe de bu çerçevede gidiyor.

Biz ise kapitalizmi yıkmak perspektifiyle hareket ediyoruz; köylülüğe de onu proletaryanın devrim davasına ya da programına kazanmak için gidiyoruz. Ve yürüteceğimiz propaganda, onun kurtuluşunun işçi

sınıfın kurutulmasıyla birlikte gerçekleştirilebileceği çerçevesinde olacak. Onun dışında acil taleplerine sahip çıkmak ve bu çerçevede mücadelesine katılmak konusunda çok kaygılı olmamız gerekmiyor.

Zaten sermaye küçük köylüyü sömürüyor ve derinleşen krizi ile beraber bu daha da şiddetlenecek. Bu bir nesnellik, biz bunu zaten ifade ediyoruz, ta Engels'ten beri. Bu talepler uğruna mücadele onu proletaryaya yaklaştıracak, sermayenin onu kendisine bağlamak için kullandığı birçok gerici önyargıyı kıracaktır. Zengin köylünün küçük köylü üzerindeki etkisini kırarak olan da budur. Bu, proletaryanın devrimci partisinin kırdaki çalışması, tarım proletaryası üzerindeki etkisinden bağımsız olarak, kendi içinde tartışılabilir bir sorun da değil.

Vurgulamak istediğim daha kritik nokta, bizim küçük köylülükle bizzat devrim öncesi süreçte belli bir güven temelinde politik bağlarımızı geliştirebilmemizdir. Zaten kırsal alandaki hareketliliğin dışında kalmamız mümkün değildir. Tarım proletaryasını kazanmadan veya toplum nezdinde burjuvaziye savaş açıp onun üzerinden küçük köylülüğün yüzünü sınıf hareketine, sosyalizme, bu saflaşmaya çevirmeden, küçük köylü hareketini işçi hareketine yedekleyerek geliştirmek mümkün değil. Bizim önden ona dönük politikalarımızın, onun karşıt sınıf tarafından yedeklenmesinin önüne geçerek, onu kazanmamızı sağlayacak bir temelde olması gerekir. Ama onun mücadelesine katılmadan da bunu göstermek mümkün değil.

Aykut: Katılmak değil, destek vermek de olabilir, illa katılmak gerekmiyor. Onun kapitalizmin yıkımına karşı gösterdiği her tepki, mutlaka proletaryanın ondan yararlanabileceği koşulları yaratır.

Ama bazen başka bir tarzda da olabilir. Demin senin verdiği örnek uç bir örnekti. Sen sermaye ile çatışma noktalarında onu zayıflatacak ve proletaryanın mücadelesine destek verecek bir çerçevede ele alırsın, böyle bakar ve desteklersin.

Öyle olur ki, örneğin yoksul köylü hareketi alır başını gider, toprak işgalleri başlar. Öbür taraftan da küçük köylülük, diyelim ki pancar fiyatının düşürülmesi talebini yükseltir. Kuşkusuz aynı süreçte bunların ortaya çıkması durumunda öncelik bellidir. Sen yoksul kır emekçilerinin toprak işgallerini, sermayenin egemenliğine karşı mücadelesini desteklersin. Küçük üretici köylünün taleplerine de bu çerçevede, çıkarlarını kollamak ve bu mücadeleyi geliştirmek çerçevesinde bakarsın. Mutlak bir şekilde küçük köylülük ve sermaye arasındaki tarihsel karşıtlığı ya da çatışmayı merkeze koyduğumuz ölçüde, bu soyut planda kalabilir.

Cezmi: Reform-devrim diyalektiğini kurmak çerçevesinde köylülüğün sorunlarına sahip çıkmak, buradan hareketle kazanmak konusunda zaten bir sorun yok. İşçi sınıfı içerisindeki çalışmada da biz zaten aynı şeyi yapıyoruz. Ama köylülük yok olan ve tarihsel olarak aşılacak bir sınıf olduğu ölçüde, burada savunamayacağımız, uzak durmamız gereken özel şeyler var mı? Engels'in düştüğü kayıtların böyle bir karşılığı var mı? Tartışma ihtiyacı buradan doğuyordu.

Sorun, tarihsel olarak yok olan bir sınıf ile işçi sınıfı arasındaki farktan geliyor. Sorun reform-devrim diyalektiğini doğru bir tarzda kurmak, ele alınan her sorunda aslında bu düzen içinde kurtuluşun olmadığını, kurtuluşun bir proleter devrimde olduğunu anlatmak sorunu olduğu bir durumda, biz sağlam bir yerdeyiz demektir. Ama köylülük tarihsel olarak yok olan bir sınıf ve onun tarihsel olarak aşılması, sermayenin belli ellerde yoğunlaşması, herşeye rağmen üretici güçlerin gelişmesinde ileriye doğru bir adım. Bu çerçevede belli taleplerden uzak durmak zorunda mıyız, bu mesela bir soru işaretiydi bu tartışmaya kadar.

"Biz kesinlikle küçük köylüden yana olacağız"

Cihan: Köylülüğün küçük mülkiyet duygusunu okşayamayız. Onun kendi küçük mülkiyeti üzerinden mutlu bir yaşam, bireysel bir kurtuluş umudunun

Bir başka nokta daha. Taban fiyatları, girdiler vb. ile ilgili talepler genel olarak formüle edildiğinde, bunlar bütün köylülüğü kestiği için, zengin köylülüğün ve büyük toprak sahiplerinin de çıkarına olabilir.

Bu noktayı gözeterek, bir takım istemleri özel bir tarzda düşünüp, irdeleyip öyle formüle etmek gerekir. Örneğin, bugünün Türkiye'sinde kredi faizlerinin düşürülmesi istemini ileri sürdüğünüzde, küçük köylünün yaşam koşullarının farkında olmadığınızı göstermiş olursunuz. Tarımsal kredi piyasasında ancak belli bir büyüklükteki toprak parçası ipotek olarak gösterilebildiğinde kredi alınabiliyor. Bu olguya, Türkiye'deki tarım ilişkilerini ve tarımsal kredi sistemini incelenmiş araştırmacılar özellikle dikkati çekiyorlar; küçük köylünün toprak büyüklüğü, örgütlü-resmi kredi piyasasından kredi almaya yetmiyor, diyorlar. Bu nedenle küçük köylü bankadan ya da tarımsal kredi kooperatiflerinden değil, örgütsüz kredi piyasasından, yani tüccar ve tefeciden borç alıyor. Bu, daha ağır koşullarda daha yüksek faizle borç almak anlamına geliyor.

dayanaksızlığını göstermek için elimizden geleni yaparız. Ona, onu kendi küçük mülkiyeti üzerinde koruyup yaşatacağımız vaadinde bulunamayız.

Küçük işletmesinin kaçınılmaz olarak yıkıma mahkum olduğunu köylüye anlatmak bizim görevimiz; ama bunu, kapitalist sömürünün küçük köylü üzerindeki yıkıcı etkilerine karşı mücadele ederken yapmalıyız. Elbette onun kendi emeğinin karşılığını almasını istemek durumundayız. Biz onun en derin bir yoksulluk içerisinde, en derin acılar içerisinde yaşamasını ve böylece silinip gitmesini isteyebilir ya da bekleyebilir miyiz? Onun üzerindeki baskı ve sömürüye samimiyetle karşı çıkarız.

Ama buradaki en kritik noktayı yineliyorum; kendi emeğinin değeri küçük köylüye verilse bile, o bununla gene de kendini kurtaramayacaktır. Kapitalizm ve büyük sanayinin egemenliği koşullarında onun yıkımı kaçınılmazdır, bu belki geciktirilebilir, fakat asla engellenemez.

Engels'ten tartıştığımız konulara ışık tutacak bir pasaj daha:

"Ayrıca, kapitalistler ile büyük toprak sahiplerinin küçük köylülere karşı savaşımının daha bugünden itibaren, daha dürüst araçlarla yürütülmesi, ve bugünkü dolaysız soygun ve dolandırıcılığın olanak ölçüsünde engellenmesi için, elimizden geleni de yapabiliriz. Bu ancak bazı ayrıksı durumlarda başarılı olacaktır. Gelişmiş kapitalist üretim biçimi içinde dürüstlüğü nereden bitip, dolandırıcılığın nereden başlayacağını kimse bilemez. Ama, kamu erkliğinin, yani iktidarın aldatılan ya da aldanmış yanında olup olmadığına göre işler her zaman birbirinden çok başka olacaktır ve biz kesinlikle küçük köylüden yana olacağız; ..."

Eşit değerlerin mübadelesinde, yani soygun ve dolandırıcılığın ortadan kaldırılmasında, biz kesinlikle küçük köylüden yana olacağız. Ama kapitalizmin yasallığı içinde, kapitalist meta üretiminin zemini üzerinde, küçük işletme tutunamayıp zamanla çökecektir, biz bu gerçeği de bir an için bile unutamayız. Orta ölçekli üretim bile uzun vadede çöküşe mahkumdur, kapitalizmin piyasa mekanizması içerisinde bu böyledir. Araya dolandırıcılık ya da soygun girmese bile, küçük işletme gene yıkıma mahkumdur. Sermayesi olmayan kişi ne yapacaktır?

Bankalardan kredi alacaktır. Alınan krediye faiz ödemek kapitalizmin doğal bir sonucu değil mi? Kapitalizm koşullarında faiz dediğiniz şey sermaye geliri değil mi? Köylü kredi almışsa tabii ki faizini ödemek zorunda, kapitalizmde başka türlü olabiliyor mu?

Ceren: Köylülüğün yıkımı sadece yoğun sömürden gelmiyor, esas olarak üretim tekniğinin geriliğinden kaynaklanıyor. Bu en kritik noktalardan biri ve tartışmalarda yeterince gözetilmiyor bence. Yoğun sömürü bu yıkımı ayrıca hızlandırıyor...

Cezmi: Proleter devrime yedeklemek açısından bakıldığında, sağlık, eğitim, sosyal güvenlik vb. açılardan da çok kötü koşullarda yaşıyor emekçi köylü. Ve onu buradan hareketle de işçi sınıfının mücadelesi ile ortaklaştırabiliriz.

Emekçi köylünün kendine özgü sorunları ve istemleri titizlikle saptanmalıdır

Cihan: Bir başka nokta daha. Taban fiyatları, girdiler vb. ile ilgili talepler genel olarak formüle edildiğinde, bunlar bütün köylülüğü kestiği için, zengin köylülüğün ve büyük toprak sahiplerinin de çıkarına olabilir.

Bu noktayı gözeterek, bir takım istemleri özel bir tarzda düşünüp, irdeleyip öyle formüle etmek gerekir. Örneğin, bugünün Türkiye'sinde kredi faizlerinin düşürülmesi istemini ileri sürdüğünüzde, küçük köylünün yaşam koşullarının farkında olmadığınızı göstermiş olursunuz. Tarımsal kredi piyasasında ancak belli bir büyüklükteki toprak parçası ipotek olarak gösterilebildiğinde kredi alınabiliyor. Bu olguya, Türkiye'deki tarım ilişkilerini ve tarımsal kredi sistemini incelenmiş araştırmacılar özellikle dikkati çekiyorlar; küçük köylünün toprak büyüklüğü, örgütlü-resmi kredi piyasasından kredi almaya yetmiyor, diyorlar. Bu nedenle küçük köylü bankadan ya da tarımsal kredi kooperatiflerinden değil, örgütsüz kredi piyasasından, yani tüccar ve tefeciden borç alıyor. Bu, daha ağır koşullarda daha yüksek faizle borç almak anlamına geliyor.

Yakın zamanda EMEP'in konuya ilişkin olarak formüle ettiği talepler ele alınırken bu gerçek hatırlatılmıştı. Siz kredi faizleri ucuzlasın derken hiç de emekçi köylünün istemini dile getirmiş olmuyorsunuz, denildi onlara. Tersine, bu istem, örgütlü kredi piyasasından yararlanan zengin köylüye ve tarım burjuvazisine yarıyor. Çalışan köylünün daha acil, daha yakıcı talepleri varken, siz tarımsal girdilerin ucuzlatılmasını istiyorsunuz. Küçük köylü biçer-döver alamıyor ki, biçer-döverin ucuzundan yararlınsın. Traktör alamıyor ki, traktörün ucuzundan yararlınsın. Traktör alamadığı için benzin kullanmıyor ki, ucuz benzinden yararlınsın. Engels aynı noktayı zamanında Fransız partisine hatırlatıyor. Perinçekçi Aydınlık, köylü traktörünü satışa çıkarıyor diye bağırıyor bugün. Böylece gerçekte zengin köylünün derdine yarıyor.

Bu dikkate değer bir hassas nokta. Küçük köylü buğday satıcısı olmak bir yana, buğday alıcısı ise, biz niye buğday taban fiyatlarının yükseltmesini isteyelim ki? Şeker pancarı, ayçiçeği, bunlar uzmanlaşmış tarım oluyor ve gerçekten yöredeki küçük üretici köylüler ekiyorlar. Devlet ya da bazı başka ürünlerde özel tekeller peşin kredi veriyor, teşvik ediyor, bağlıyor da. Köylü bunu bir avantaj sanıyor, kıştan ön avanslar almayı avantaj sayıyor. Tutuyor bu ürünü ekiyor. Ya da adam gidiyor, domates salçası ya da konserve fabrikası kuruyor. Köylüleri orada kullanacağı malların üretimine zorluyor. Bir takım şeylerle teşvik edince köylü buna yatıyor, sonra da bağımlı hale geliyor. Ve artık bu bir bağımlılık ilişkisine dönüşüyor. İstese de üreteceği ürünü değiştiremiyor, çünkü borçlar ve bağımlılık durmadan katmerleşiyor.

Taleplerimizi net bir biçimde küçük yoksul köylüye, çalışan emekçi köylüye göre formüle etmek zorundayız. Diğer türlü, zengin köylülük ve kapitalist toprak sahipleri ile kent burjuvazisi arasındaki çatışmada taraf olmuş oluruz. Oysa bu bizim işimiz değil.

Ortak komite-ortak direniş şiarının güncel önemi**Geçmiş deneyimler güncel sorumluluklar**

Tahir Solmaz

“Ortak komite-ortak direniş” deneyimi, Tıbset-Reslan-Brandi direnişleri üzerinden gelmişti. Sınıfın birleşik hareketini yaratabilmenin önemli bir mevzisiydi bu direnişler.

Ortak komite-ortak direniş, her ne kadar sendikalaşma talebiyle direniş çıkaran işçiler üzerinden gündeme gelmişse de, sendikalaşma çabalarına da indirgenemez. Sınıf hareketinin acil ihtiyacı, sermayenin ortak saldırılarına karşı ortak hareket edebilmekte ifadesini bulmaktadır. Bu ihtiyaç, sınıf hareketindeki zaafiyetin ne olduğunu da göstermektedir. En fazla dillendirilen ama bir o kadar da boş çıkarılan bu olmuştur.

Direnişleri ortaklaştırmadaki zaafiyetler

Direniş ya da grevlerin ortaklaştırılmasında yaşanan zaafiyetin birçok nedeni var. Suyun başını tutan sendikal bürokrasi işin bir yanı. Diğeri ise, öncü işçilerin tutumu ve örgütlenme alanındaki önderlik boşluğudur. Biz burada, öncü işçiler ve örgütlenme alanındaki sorumluluklarımızı öne çıkaran ve tartışan bir değerlendirme yapacağız.

Dün olduğu gibi bugün de öncü işçiler, sınıf hareketinin parçalı gidişatına uygun bir dağılımı içerisindedir. Öncü işçiler, sorunun çözümü konusunda “kendiliğindenciliği” aşabilmiş değil. Tekil, birbirinden kopuk, ya da dağılık durumda. Sınıf kitlelerinin ruh hali öncü işçilerin reflekslerinin düzeyini de belirlemektedir. Öncü işçilerin ideolojik ve politik yönden dağılımı, tek bir mecrada toplanamamış olması, birlikte hareket etmenin ya da nasıl hareket edileceğinin bilinmemesinde rol oynamaktadır. Bu arada yalnızca reformistler değil, devrimci demokratlar da öncü işçilerin dağılımında etkili olmaktadır.

Öncü işçilerin sınıf hareketi için oynadığı, oynayacağı rolün önemi açıktır. Öncü işçilerin birliğini sağlamak, sermayenin saldırılarına karşı işçi sınıfının karşı duruşunu ve çıkışını örgütlemek için olmazsa olmaz bir koşuldur. Öncü işçileri kötürümleştiren, düzenin şöyle ya da böyle eklentisi haline getiren tüm faktörlerle de ayrıca savaşılması gerekmektedir. İşçi platformları, işçi kurultayları, ortak komite-ortak direniş, sınıf dayanışmasının geliştirilebilmesi için kimi farklı araçlar, halihazırda cılız ve oynamaları gereken rolden uzak durumdadır. Burada sendikaların öncü işçiler üzerinde yarattığı basıncın etkisi küçümsenemez. Bu tür araçların hayata geçirilememesinde, “önderlik

Ortak komite-ortak direniş, ya da diğer oluşumlar, işçilerin fabrikadaki iktisadi kazanımlarıyla sınırlı oluşumlar olmaması, tam da sınıf reflekslerini açığa çıkarmak içindir. Onun için bu tarz oluşumları iktisadi-sendikal ihtiyaçlara yanıt vermesi gereken ve kendisini bununla sınırlayan platformlar olarak düşünmemek gerekir. Böyle düşünülmesine götüren olgu, o an, asıl ihtiyaç ve taleplerin sendikal ya da ekonomik talepler olarak gündeme gelmiş olmasıdır. Bunda yanlış olan bir şey yok. Önemli olan, tam da bu “ihtiyaçlar” manivela haline getirilerek, sınıfın birleşik eylemini yaratmak için değerlendirmesini bilmektir.

bileşimlerinin” de doğrudan payı vardır.

Ortak komite-ortak direniş şiarı bir ihtiyacın ürünü olmuştur

Ortak komite-ortak direniş şiarı, işçi sınıfının gündemine “dışarıdan” sokuşturulan bir anlayışın ürünü olmamıştır. Tam da işçi sınıfının bu yöndeki eğilimine denk düşen zorunlu bir ihtiyacın ürünü olarak gündeme gelmiştir. Neydi bu zorunluluk? Tek tek mevzi direnişlerin sürekli kendi içinde daralması, sürekli yenilmesiydi. Sınıf olarak davranabilmenin yerine grev ya da direnişin tek bir fabrikanın sorunu olmaya indirgenmesiydi. Oysa bu mevzi direnişlerin politikleştirilmesi, meseleye sınıf mücadelesinin penceresinden bakılabilmesi, işçilerin özgücünün açığa çıkarılması, sınıf dayanışmasının gerçek zeminine çekilebilmesi için gerekiyordu.

Yukarıda da ifade edildiği gibi, ortak komite-ortak direniş, hiç de sendikalaşma çabasıyla sınırlı değildir. Ayrıca mesele, sendikanın dışında, sendikaya rağmen bir karşıtlık içinde de anlaşılabilir. Tıbset-Reslan-Brandi direnişleri üzerinden gündeme gelen ortak komite-ortak direniş deneyiminden bu açıdan da çıkarılması gereken kimi dersler var. Bunların kısmi de olsa anlaşılması, içinden geçtiğimiz dönem açısından yararlı olacaktır.

Tıbset-Reslan-Brandi direnişleri deneyimleri

Geçmişteki deneyimlerimizden çıkarılacak sonuçlardan ilki şudur: Direnişlerin muhatabı olan sendikalar, işçiler üzerindeki etkilerini yitirmemek için elden geldiğince işçilerin “bağımsız” inisiyatifini kırmaya çalışırlar ya da bu inisiyatifin

oluşmasını engellerler. Sendikalar için “ortak komite”, sendikaların (şubelerin) birbirleriyle bürokratik görüşmeleri, basın açıklamaları vb. ile sınırlıdır. Bırakın farklı sektörlerdeki direniş ya da grevlerle bütünleşmeyi, direnişe muhatap sendika, örgütlü olduğu birçok fabrikada dayanışmanın örgütlenmesi için bile hareket etmemektedir. Bunun birçok nedeni var. Örgütlü olduğu fabrikalarda işçiler nezdinde prestijini yitirmiş olması ya da bundan çok daha önemlisi patronları ürkütme kaygısı.

Şimdi şu sorulabilir: Örgütlü olduğu işyerlerinde dayanışmanın örgütlenmesi için çaba sergilemeyen bir sendikanın, diğer sendika şubeleriyle dayanışmayı örgütlemesi mümkün müdür? Mümkündür! Ama nasıl? Bürokratik, biçimsel görüşmeler, basın açıklamaları, gece düzenleme vb. biçiminde. İşçiler, sendikacıların “namussuzluğunu” görse de, (görmeden görmeye fark var, görmek anlamak değildir her zaman) dayanacak, tutunacak dalı olmadığı için, sendikayı karşısına almayı istemez. Çünkü sendika gerçekten onun için halihazırda tek örgütlü kurumdur. Kendi gücüyle hareket ederek sendikayı kendi kararlarının peşinden sürükleyeceğine inanmaz. Yapılacak her işin içinde sendikasını görmek ister. O yoksa, boş kürek çektiğini düşünür. Bu düşünüşün nesnel bir mantığı da var. Çünkü, grev ya da direnişten sorumlu kurum sendikadır.

Şimdi soru şudur: Sendikaları bu platformlara nasıl katacağız ya da katılmayan sendikalara rağmen bu platformlar kurulabilir mi? Kurulsa bile yaşayabilir mi?

Kuşkusuz, her yaşanan deneyimi genelleştirmek, genel doğrular olarak sunmak doğru değildir. Ortak komite-ortak direniş, yaşama geçirilmeye çalışılırken, sürükleyici güç Tıbset işçileriydi. İşçilerin mücadelecilik kimliği

ve niceliği, doğallığında yüklenilmesi gereken halkayı da gösteriyordu. Fakat işçilerle öncü işçiler arasında da bir mesafe vardı. Öncü işçiler ikna edilmiş olsalar da, işçi kitlelerini ortak komite-ortak direniş noktasında peşlerinden sürüklemeye kaygılıydılar. Bu kaygı, öncülerin hem tabanı ikna etme süreçlerini zaafa uğrattı, hem de yapılan işe gerekli hırsı sarılmalarını engelliyordu. Bunun kendisi, öncü işçilerin nezdinde ortak komitenin içselleştirilemediğini de gösteriyor. Sendika, ortak komiteye sıcak bakmadığı ya da fiili olarak desteklemediği ölçüde, direnişteki işçilerin çoğunluğu, sendikayı karşısına almamak için, ortak komite, işlevine uygun hareket etmede zorlanıyordu. Çünkü, ortak komitenin aldığı ya da alacağı kararlara sendika ikna edilemediği durumda, işçiler de sendikaya karşı fiili müdahalede bulunmakta çekimser davranıyorlardı.

Bu arada EMEP, ortak komiteyi boş çıkarmak için kimi işçiler ve sendikacılar üzerinden sürekli hummalı bir çalışma sürdürüyor, ortak komitenin kendi varlıklarını boş düşüreceğini düşünüyorlardı. Sendika bu işin içerisine girmekten özellikle kaçınıyordu. Çünkü bu, “politik” bir platformdu. Öncülük edenler de komünistlerdi. “Sendikanın inisiyatifi boş düşürülecekti.”

Bunun böyle algılanması, sendikal mücadelenin önemli açmazlarından biridir ve sıkça karşılaşılan bir olgudur. Bunda, “dışarıdan” müdahale özel bir rol oynamaktadır. Politikaları içeriden hayata geçirecek örgütlü ya da ilişki temelinde işçiler yoksa, yaptırım gücü ya da yönlendirme her zaman boş çıkma riskini taşır. Çünkü işçilerin dışarıdan olanlara karşı doğallığında farklı bir bakışları vardır. Zamanımızın önemli bir kısmını bu direnişe ayırmamız, işçiler nezdinde şu sorunun sorulmasına ya da akıllarından geçirmelerine engel değildir: Acaba bir çıkarları mı var?

Doğası gereği politik nitelikte platformlar

İşçiler, grev ya da direnişlerde, kendiliğinden bilincin sınırları içerisinde, kendisinin, kendi fabrikasının kazanmasını herşeyden çok ister. Bunu kolaylaştıracak olan ne varsa yapmaya hazırdır. Kendine sahip çıkarın sağcı, solcu, devlet, milletvekili, parti vs. olup olmasına bakmaz. Bu bakışın “kırılabilirliği” de, kendiliğindenliğin evrimi içerisinde oluşur. Kendiliğinden bilince politik müdahale, (mücadelenin sendikal olması bu gerçeği değiştirmez) an be

an işçilerin ihtiyaçlarının ön plana çıkarıldığı ve bu ihtiyaçların içerisine yedirilebildiği ölçüde sınıtılmaz, ya da diğer bir ifadeyle, kazanıma dönüşür.

Ortak komite-ortak direniş, ya da diğer oluşumlar, işçilerin fabrikadaki iktisadi kazanımlarıyla sınırlı oluşumlar olmaması, tam da sınıf reflekslerini açığa çıkarmak içindir. Onun için bu tarz oluşumları iktisadi-sendikal ihtiyaçlara yanıt vermesi gereken ve kendisini bununla sınırlayan platformlar olarak düşünmemek gerekir. Böyle düşünülmesine götüren olgu, o an, asıl ihtiyaç ve taleplerin sendikal ya da ekonomik talepler olarak gündeme gelmiş olmasıdır. Bunda yanlış olan bir şey yok. Önemli olan, tam da bu "ihtiyaçlar" manivela haline getirilerek, sınıfın birleşik eylemini yaratmak için değerlendirmesini bilmektir.

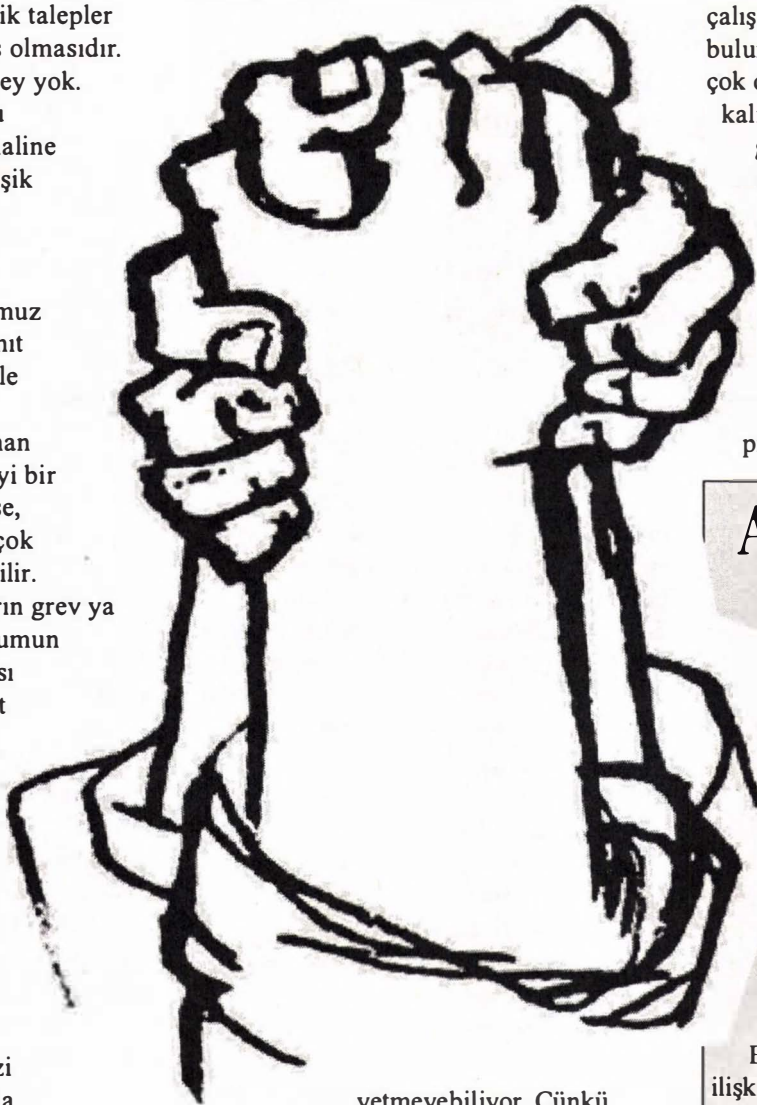
Yukarıda sorduğumuz soruya kestirmeden yanıt vermek, pratik mücadele içerisinde her zaman olanaklı değildir. Yaşanan pratik iyi tartılmazsa, iyi bir gözlemlenilemezse, zamansız çıkışlarla birçok kazanım boşa çıkarılabilir. Önemli olan sendikaların grev ya da direnişlerde bu oluşumun içinde yer alıp almaması değildir. (Bununla elbet bunun önemsiz olduğu kastedilmemektedir.) İşçilerin bunu bilince çıkarabilmesi için, yaşananların sürekli ve zamanında yapılıp yapılmaması, sorunun kilit noktasıdır. İşçi platformları vb.'nde bizi en fazla uğraştıran ya da uğraştıracak olan sendikalar, sendika yöneticileridir. Bu nedenle anlık manevra kabiliyeti ve davranışlarda "taktik" değişiklikler, direniş ya da grevlerin gelişimindeki sürekli gelgitler ve değişimler yaşandığında, zorunlu olarak gerekmektedir.

Dayanışma komiteleri

Ortak komite-ortak direnişin bir diğer önemli parçası da "dayanışma komiteleri"dir. Bu komitelerde halihazırda diğer fabrika ve işletmelerden işçiler yoksa, dayanışma daha çok parti, dernek, sosyalist basın vb. ile sınırlı kalmaktadır. Bunun kendisi, sınıf dayanışmasının örgütlenmesinden çok, "genel" bir dayanışmacılığı doğurmaktadır. Bu durumun aşılabilmesi ve gerçek sınıfsal kimliğin dayanışma içerisinde temel güç haline gelebilmesi için çabaların bu noktada yoğunlaştırılmasını zorunlu kılmaktadır.

İşçi platformları, kurultay çabaları ve bunların yaratılması için

kullanılacak araçlar konusu, ortak komite-ortak direnişte yaşanan sorunlarla benzerlikler göstermektedir. Somut ve fiili saldırılar karşısında, bu genel saldırıları doğrudan hisseden fabrikalar ile hissetmeyen fabrikalara yönelik platform çabaları da farklılıklar taşımaktadır. Bu iki durum, doğrudan saldırının muhatabı işçileri soruna daha duyarlı hale getirirken, aynı anda, aynı saldırıyla "karşılaşmayan" işçileri bu platformlara çekebilmek güç olabiliyor. Bunun neden gerekli olduğunu bu ikincilere anlatmak kendi başına

yetmeyebiliyor. Çünkü kendi fabrikasında, kendi yaşam ölçütleri üzerinden baktığında, bunu bir külfet ve lüks görebiliyor. Sermayenin saldırılarını ve sonuçlarını kendisi üzerinden kavrayamıyor. Bu, sektörel ya da il düzeyinde platform ya da kurultayların güdüklenmesinde önemli bir etkidir.

Somut saldırıları yakıcı şekilde hisseden fabrikalar ya da sektörler üzerinden bu platformların kurulması, daha olanaklı ve işlevsel görünmektedir. Fakat bu tarz platformların güdüklüğü, genel sorunlar üzerinden oluşturulacak platformları da boşa düşürebiliyor. Çünkü hareketli fabrikalar ve sektörler üzerinden, bu platformlar aracılığıyla politikleşecek ve deneyim kazanacak işçilerin yokluğu, daha genel (il ya da bölge düzeyinde) platformların maddi zeminin de yokluğunu koşulluyor.

Şöyle de söylenebilir: Bir il ya da bölgede sermayenin saldırıları üzerinden (sendikal ihanetten bahsetmeye bile gerek yok) bir platform örgütlemeye çalışıyorsunuz. Bugün, taşeronlaştırma, özelleştirme,

esnek üretim, işsizlik sigortası, SSK'nın tasfiyesi, tahkim yasaları ve daha bir dizi saldırı var gündemde. Bulduğunuz il ya da bölgede, saldırıları fiili olarak yaşayanlarla halen bunu hissetmeyen işyerlerindeki öncülere çağrıda bulunuyorsunuz. Birebir ilişkiler üzerinden platformun neden ihtiyaç olduğunu anlatarak ikna etmeye çalışıyorsunuz. Saldırılı yakıcı olarak hissetmedeki eşitsizlik, bu platformların taban dinamizminin üzerinden gelişmemesi anlamına geliyor. Öncüler, "ikna" edilse bile, dönüp fabrikasına gittiğinde, bunun çalışmasını yapmak için bir çabada bulunmuyor. Ya da bulunduğu çaba da çok dar bir arkadaş çevresiyle sınırlı kalıyor. Burada yine sendikalar gündeme geliyor. Sendikasının tüm kusurlarına rağmen sendikaların bu işin içerisinde olmasını, "sendikalar başaramıyorsa, bu işin içinde yoksa, biz nasıl başaracağız?" sorusuyla karşılaşabiliyorsunuz. En azından şu son söylenenler, pratikte somut olarak yaşanmıştır.

Zorlukları aşma çabası deneyimlerimizi zenginleştirecektir

İşin zorluğu, karmaşıklığı bir yana, işçi platformları, kurultaylar, bülten vb.'nin neden, neye ihtiyaç olduğu noktasında, işçilere giderken ne söyleneceği, ne yapılacağı kafamızda açık olmalıdır. Bugün zoru başarmak zorundayız. Bu zorluğu aşma çabası deneyimlerimizi zenginleştirecektir.

Gelinen yerde ortak komite-ortak direniş şiarını, soyut bir söylemden çıkarmak durumundayız. Sınıf çalışmasının ihtiyaçları kavranabildiği ve müdahale yeteneği gösterilebildiği ölçüde, bunun hangi biçimleri alacağını, nasıl yapılacağını biraz da bize pratik öğretecektir. Geçmişte Tıbset-Reslan-Brandi üzerinden yaşanan deneyim başarıya ulaşmış olsaydı, sınıf cephesinde olumlu ve yol açıcı bir örnek olarak bugün daha ileri bir düzeyden başlamamızı sağlayabilecekti. Ama, geçmişten öğrenmek, bugün sınıfın sunduğu olanakları had safhada değerlendirerek sınıfın deneyimlerini ve kazanımlarını çoğaltmak düne göre daha olanaklı durumdadır.

Adana için pratik sonuçlar

Adana'da sermayenin somut saldırılarının ve hareketliliğinin arttığı bir dönemde, sınıfa karşı sorumluluklarımız da daha bir artmış bulunmaktadır. Organize sanayide patronların örgütlü gücüne daha önceki bir yazımızda değinmiştik. Buradaki fabrikalar, Exsa greviyle birlikte daha da ısınmaya başladı. Arat Tekstil ve Gönen Çelik geçmişte sendikalaşma deneyimleri yaşamıştı. Exsa greviyle birlikte işçilerin yüzü de sendikalaşmaya daha fazla dönmüş bulunmaktadır. Çeşitli fabrikalarda gözdağı vermek için patronlar işçi atıyorlar bugün. Sivil polis, jandarma organize sanayide "kuş uçurtmuyor."

Bu rahatsızlıklar sermaye açısından anlaşılır şeyler. Exsa işçilerinin taşıdığı umut ve heyecanı sanayi bölgesine taşımak, sendikal bir çalışma yapmak ve tam da sendikalaşma gibi ortak bir ihtiyaç üzerinden platformun örgütlenmesi için, olanaklar fazlasıyla mevcuttur. Yani, tam da ortak ihtiyaç üzerinden bir çalışma başlatılabilir.

Bunun araçları nelerdir? Sanayi bölgesinde bulunan fabrikalardan verili işçi ilişkilerinin tüm sınırlılığına rağmen ilk elden bir toplantı yapabilmek gerekir. Sanayi bölgesine yönelik çıkarılan bülteni en işlevsel biçimde kullanmak gerekiyor. Bu, elden geldiğince "amatör", işçilerin taleplerini işleyen, yol gösteren ve ilgili fabrikalardan işçilerin yazıları ya da röportajlarını içeren bir bülten olabilmelidir.

Exsa'da grev iki aya yaklaşmış bulunuyor. Coşkusunu "hala" yitirmemiş olması bir avantaj olduğu gibi, çevre fabrikalar için olumlu bir çekim merkezi olmaya devam ediyor. Yani Exsa'nın kazanılması, sanayi bölgesi açısından hayati önemdedir. Ama Exsa işçisi "yalnızlığını" yenebilmiş değildir. Sanayi bölgesinde cılız da olsa oluşturulacak bir işçi platformu, hızla kendisini Adana geneline genişletebilir.

Exsa işçisinin yalnızlığının devam etmesi, motivasyonunu zayıflatan bir etkiye dönüşecektir. Sabancı ve organize sanayideki patronların çabası da bunun üzerindedir. Yoksa, Exsa işçisinin TİS içerisindeki talepleri kabul edilemeyecek düzeyde değildir. Ama Sabancı ve patronlar soruna bu darlıkta bakmıyorlar. Çünkü Exsa işçisi, diğer fabrikalardaki işçilere "kötü" örnek olmaktadır. Halihazırda aylar öncesinden ihtiyaç olan Adana TİS bülteni, Exsa grev bültenine dönüştürülebilir. Bu bülteni sendikayla birlikte çıkarabilmenin koşulları mevcuttur. Sendikaların Exsa'da oynadığı rol, işçiler tarafından da olumlanmaktadır ve karşılıklı bir güven ilişkisi vardır. Bu olumluluk bir grev bülteninin çıkarılmasını da hem kolaylaştırmakta, hem de daha bir acil ihtiyaç haline getirmektedir.

Halihazırda DİSK Tekstil'in Adana'da örgütlü olduğu işyerlerinden (ilk elden sahip çıkması gereken onlardır, çünkü hemen hepsi Sabancı'ya ait fabrikalardır.) fiili destek sunulabilmesi, maddi destekten çok daha önemlidir. Fabrikalarda, Exsa işçisinin grevinin anlamının kavratılmasından iş bırakmaya, vizite eylemine, toplu şekilde iş çıkışında Exsa işçilerini ziyarete kadar, daha bir dizi eylem gerçekleştirilebilir. En azından bu zorlanmalı, bunun yapılmadığı durumda da bu ihmal eleştirilmeli, yerine göre teşhir edilmelidir. Bu teşhirin biçimi ve araçları tümüyle pratiğin konusudur.

Kısacası, sorun orta yerde durmaktadır. Asgari düzeyde nasıl müdahalede bulunulacağı da bilinmektedir. Yani bütün sorun pratik alanda gösterilecek performansa ve enerjiye bağlıdır.

“İlk kurşun” ve Ortadoğu federasyonu üzerine

B. Musa

Kürt hareketinde başlayan teslimiyet sürecinin, düzene eklenme süreciyle elele gitmesi, güncel-politikada da devrimci argümanların tasfiyesini getirdi. Sömürgeci sermayenin “Umut 2000” vb. başlıklarla yürüttüğü psikolojik savaş projeleri, özel hareket timlerinin yeniden yapılandırma doğrultusundaki “tasfiye edilişi” selamlanır oldu. Kürt burjuvazisinin siyasal denetimini kurduğu oranda aynılaşan PKK ve HADEP, şimdilerde Sema Pişkinsüt’ün Kürdistan’da 10 ili kapsayan gezisinden dolayı, koruculuğun kaldırılması ve “empati” manevraları üzerine övgüler dizmekle meşgul.

Kürt yoksullarında ve gençliğinde sermayeden kimi beklentiler yaratmayı hedefleyen, özünde düzenle bütünleşme çabalarını, klasik önderlik kültürüyle ve emperyalist politikaların güncelleştirilmesiyle de besleyen Kürt hareketi, tarihi ve geleceği karartmayı/tahrifatı belirleyici bir bileşen görüp değerlendiriyor.

A. Öcalan’ın 2 Ağustos’un yıldönümünde (‘99’da yaptığı “barış” çağrısı) ve 15 Ağustos’un “kutlanması” vesilesiye yinelediği teslimiyet politikası, bu ihtiyacın bir ürünüdür. Zira, ezilen Kürt emekçi sınıflarına, sermaye iktidarından başka bir alternatif, kapitalizmden başka bir düzen gösterememenin aczini yaşamaktadır Kürt hareketi. İran Cumhurbaşkanı’nın Kürdistan eyaletini ziyaret edip “kardeşlik” nutukları atmasına, Kürt burjuvazisinin düştüğü icazetten başka hangi sınıf “Ortadoğu federasyonu” gibi gerici bir politikaya selam durabilir!

İlk kurşun: Tarihin tekerleği asla 14 Ağustos’a geri dönemez!

Bugün 15 Ağustos’la kutlanan nedir, 15 Ağustos hangi sınıfın bayramıdır? Bilinçlere halkın kanyla kazınan bir tarih silinebilir mi?

Frantz Fanon’un Cezayir üzerinden saptadığı “ilk kurşun” ile bilinç sıçramasını ve ezilen Cezayir ulusunun kabuğunu kırmasını, İsmail Beşikçi hemen tüm anti-sömürgeci mücadeleler -ve bu arada Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi- için genelleştirdi. 15 Ağustos, ezilen Kürt halkı için 29. ayaklanma olmasından çok, ilk kurşun gerçeğiyle anıldı, kutlandı. Coğrafik ve sosyo-ekonomik parçalanmışlığının, geriliğinin aksine Kürt köylülüğü, gençliği ve tüm Kürt halkı için ileri bir politikleşme düzeyinin bayramı oldu 15 Ağustos. Türkiye ve dünya devrim mücadeleleri tarihinde, bir halkın onurlu başkaldırışının, cüretkar ve soylu fedakarlığının, sömürgeci sermayenin barbarlığına karşı, devrimci bir direnişin simgelerinden birisi oldu 15 Ağustos. Sermayeye ve emperyalizme korku salarken, kardeş halklara ve sömürülen sınıflara güç kattı 15 Ağustos.

Ve tam da bu nedenlerden dolayı, modern sınıf mücadeleleri tarihi açısından da, kendine has bir tarihsel dönemeci işaretledi. Bu yüzdendir ki, ne emperyalizmin yok sayma politikaları, ne sömürgeciliğin koyu faşist terör eşliğindeki anti-propagandaları, ne de Kürt burjuvazisinin sermaye düzeni içinde kendine yer edinebilmek için dejenere etmek, pazarlamak, yozlaştırmak istediği “ilk kurşun”, unutturulamaz, silinemez. Başta Kürt emekçi sınıfları olmak üzere, sömürüye ve baskıya karşı mücadele eden işçi-emekçi sınıfların tarihinin bir parçasıdır. 15 Ağustos devrime, sosyalizme aittir. Devamı, yaşatılması ve büyütülmesi de ancak kapitalizme karşı sosyalizm savaşımı içerisinde Kürt emekçi sınıflarının gençliğinin onurlu yerini almasıyla kazanılacaktır!

Demokratik cumhuriyetten Ortadoğu federasyonuna tarihsel gericilik

Faşist sermaye iktidarının sürekli kendini tahkim etmesi karşısında, 1 yıl kadar bile tutunamayan “demokratik cumhuriyet projesinin” hazin sonu, 2 Ağustos vesilesiyle barış, kardeşlik, özgürlük beklentileriyle yinelendi. Çaresizlik ve politik iflas yeni bir manevra yapmayı gerekli kılmış olacak ki bu açıklamanın üzerinden yaklaşık bir hafta geçtikten sonra, bu kez “Ortadoğu federasyonu projesi” üzerinden bildik argümanlar kuşanıldı!

Barış, kardeşlik ve özgürlük argümanları, ezilen sınıfların-gençliğin özlemlerinin ifadesidir. Ve ancak devrim ve sosyalizm mücadelesinde karşılığını bulurlar.

Ortadoğu federasyonu ise, ilk kez hangi tarihte dillendirildiğinden bağımsız olarak, sermaye iktidarı koşullarında ve emperyalizm çağında, yayılmacı, emperyalist özelemleri/talepleri ifade eder. A. Öcalan’ın önceki açıklamalarından Türk burjuvazisine bunu salık verdiğini biliyoruz. Ne ki, hala sömürgeci faşist zor altında ezilen Kürt emekçi sınıflarının barış, kardeşlik, özgürlük, eşitlik, adalet gibi demokratik ihtiyaç ve talepleri, tarihsel olarak gerici bir “proje” endekslenmeye çalışılıyor.

Ortadoğu halklarının eşitlik, özgürlük, kardeşlik, barış, adalet vb. gibi haklı istemleri; ancak proletarya iktidarıyla sağlanacak Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği ile yanıtlanabilir. Ve bu ideal için verilecek meşru tarihsel mücadele, sınıfsal-siyasal önderliğini proletaryanın enternasyonalist bayrağı olan programında bulacaktır. Reformist Kürt burjuvazisinin düşük yoğunluklu demokrasi hayalleri ise sermayenin seçmeli terörünü besleyecek, işçi-emekçi sınıfları aldatmaya hizmet edecektir!

Emek Platformu:

Sendikal dayanışma mı, bürokratik kaynaşma mı?

Emek Platformu’ndaki dönem sözcülüğü üzerinden yaratılan yapay karmaşa sonucu, Türk-İş ve DİSK çekişmesi ayyuka çıktı. Ve “deneyimli” (tescilli demek daha doğru) sermaye uşağı Rıdvan Budak’ın çağrılılarıyla “pürüz” giderilmeye çalışılıyor. KESK ise daha uzun erimli planlarıyla ve diğerlerine nazaran daha az yıpranmış imajıyla, varolan çatlaktan yararlanmaya çalışmaktadır.

Aslında 10 sendikanın, sermayenin ESK şantajı için istatistiki bir komployla fiilen işlevsizleştirilmesi üzerinden DİSK ile Türk-İş arasında kulis arkalarında başlayan kavganın EP’na taşması, tek neden değildir. Zira EP zaten büyük ölçüde işlevsiz bir kurum olmaktan öteye gidememiştir. Sınıf dayanışmasının ifadesi olmak bir yana, sendikal dayanışmanın dahi karşılık bulamadığı, bir oyalama ve aldatma platformudur halihazırdaki konumuyla. EP içinde iktidar kavgası daha önceye dayanmaktadır. İşkolu barajı üzerinden başlayan “tartışma”, deyim yerindeyse bardağı taşıran son damla olmuştur.

Türk-İş bürokratları, EP üzerinde istediği hakimiyeti kurmak ve ardından da sınıfa, ESK’da sermayenin bir payandası olarak yer aldirtmak, “dayanışma” gibi kötü çağrışımlar yapan “gereksiz” bir kurum olan EP’nu dağıttirmek istemektedir.

DİSK bürokratları ise, baş harfindeki “devrimciliği” oynayarak, ESK’ya girmemeyi ve EP’nu, sermayeden rant elde etmek için bir pazarlık kozuna dönüştürmeye çalışmaktadır. Yaşanan bu kadar kirli bir burjuva oyunudur. Bu oyunu bozacak tek güç ise işçi sınıfıdır.

Emek Platformu’na sınıfın yaklaşımı üzerine

EP içerisindeki dönen kirli oyunlara rağmen işçi sınıfı, yüzgeri edip umutsuzluğa mı kapılmalıdır? Yoksa bürokratik kaynaşmaya tepki duyup, kendi savaşımıyla yarattığı sendikal mevzileri terk mi etmelidir?

Sınıfın tavrı elbette bunlar olamaz. Sermayenin ve ajanlarının komplolarıyla amaçladığı da budur zaten; istedikleri gibi at koşturmak!

Sınıf dayanışmasını güncelleştirmek ve EP’nun önüne somut görevler ile talepler koymak, bürokratik kaynaşmayı yıkacak ve yeni olanaklar yaratacak tek yoldur.

Örneğin bugün 9 sendika daha, işkolu barajı saldırısıyla karşı karşıyadır. Bunlar yüzdeleriyle şunlardır: Türk-İş: Basın-İş (10,79), BASS (12,67), Kristal-İş (10,94), Tez Koop-İş (11,48), DİSK: Bank-Sen (13,05), Birleşik Metal-İş (10,57), Limter-İş (11,26), OLEYİS (10,38). Hak-İş: Öz İplik-İş (12,12). Bu işkollarında toplam 238 bin 846 işçi TİS hakkından mahrum bırakılarak, fiilen sendikasızlaştırılmaya çalışılmaktadır. Yanısıra, 10 sendikanın bu durumda olduğunu 650 bin işçinin sendikasızlaştırılmaya çalışıldığını düşündüğümüzde, sınıfın, tarihin en kapsamlı örgütsüzleştirme saldırısıyla yüzyüze olduğunu görebiliriz.

Buna ek olarak, resmen tanınmayan KESK, Memur-Sen gibi yarım milyonu aşkın kamu emekçisinin durumu ve son KHK saldırısını düşündüğümüzde, tablo daha da kötüdür.

Elbette bu kadar değil. Tarımda yıkım paketlerinden sonra Çukobirlik’te kıyım başlamış, işçiler direniş hazırlığı yapmışlardır. Fiskobirlik’te de benzer bir işçi kıyımı kapıdadır. Enerji Yapı Yol-Sen, enerji sektöründeki saldırı dalgasına karşı örgütlü bir tepki koymaya çalışmaktadır. 19 Eylül’den itibaren 3 günlük grevi vardır.

PETKİM’in Aliğa ve Yarımcı tesislerinde 227 işçi atılmış, 1017 işçi atılmak üzeredir. Bir ilk tepki olarak tüm işçiler oturma eylemine başlamışlardır. Geçen ay SEKA’da (Dalaman) işçiler fabrika işgaline kadar uzanan direniş gerçekleştirdiler işçi kıyımına karşı. SEKA’nın Kocaeli’deki ve diğer fabrikalarındaki işçiler iş bırakarak destek verdiler Dalaman’a, fakat henüz sonuç alınmadı!

Kimya Teknik işçilerinin 1. yılını dolduran grevleri hakkında değerlendirme yaparken, hala kazanamamalarının en önemli nedenini sınıf dayanışmasının olmayışında görmeleri öğreticidir!

Ne verili durumun karşımıza koyduğu öz-örgütlenme zorunluluğu, ne de sendikal bürokrasinin reformist bir cendereye dönüşmesi işçi emekçi sınıfları, yılmınlığa, yorgunluğa itmemelidir. Zira tarihsel saldırının karşısında, tarihsel bir kazanımı vardır işçi sınıfının. Politik örgütlülüğü olan ihtilalci partisi ve savaş bayrağı olan programı! Parti ile aramızdaki mesafeyi ne kadar çabuk katedebilirsek, tarihsel kazanımlarımızı ve zaferimizi o oranda garanti altına almış oluruz.

B. M.

F tipi cezaevleri ve insan sağlığına etkisi

TTB'nin F tipi cezaevi önraporu

Adalet Bakanlığı tarafından 1997 yılında projelendirilen ve kamuoyunda uzun süredir "hücre tipi cezaevi" olarak tartışılan "yüksek güvenlikli cezaevleri", Türk Tabipleri Birliği İnsan Hakları Kolu tarafından 1997 yılında düzenlenen Cezaevleri Sempozyumu'nda "hücre tipi cezaevi" alt başlığı altında tıbbi boyutlarıyla tartışılmış ve izolasyonun insanın psikik ve fizik yapısı üzerinde yaratacağı ciddi tahribatlarından dolayı sempozyum sonuç bildirisinde hücre tipi cezaevinin tıbbi açıdan sakıncalı olduğu belirtilmiştir.

16 Haziran 2000 tarihinde İstanbul Barosu İnsan Hakları Merkezi Cezaevi Çalışma Grubu'nun çağrısı üzerine Kocaeli 1 No'lu F Tipi Cezaevi'ni inceleme amacıyla oluşturulan heyete Mimarlar Odası ve Elektrik Mühendisleri Odası'nın yanısıra İstanbul Tabip Odası İnsan Hakları Komisyonu üyeleri de katılmış ve inşaatı tamamlanmakta olan cezaevinde incelemelerde bulunmuştur.

Kocaeli 1 No'lu F Tipi Cezaevi, Kandıra Mevkiinde şehir merkezinden oldukça uzak bir bölgede kurulmuştur. Çevresinde yerleşim birimi bulunmayan cezaevi 70 dönümlük arazi üzerinde inşa edilmiştir. Oturum alanı 17 bin metrekare olan cezaevi toplam 373 kişilik kapasiteye sahiptir ve 103 adet küçük grup izolasyon ünitesi (3 kişilik), 64 adet tek kişilik hücreden oluşmuştur.

3 kişilik küçük grup izolasyon üniteleri iki kat halinde inşa edilmiştir. 25 metrekarelik alt kat bir adet tuvalet içermekte olup tuvalet aynı zamanda banyo amacıyla da kullanılacak şekilde düşünülmüştür. Üst kat yatma amacıyla oluşturulmuştur ve havalandırmaya bakan iki adet pencere içermektedir. Üst katta ısınma amacıyla küçük bir radyatör bulunmaktadır. Alt kata mazgal deliği içeren bir demir kapı açılmakta ve kapının 3/1 alt bölümünde yemek servisinin yapılacağı bir aralık bulunmaktadır. Alt kattan havalandırmaya açılan bir kapı mevcuttur ve içeriden kilit sistemine sahiptir. Havalandırma 50 metrekarelik beton alandır ve çevresi 8 metrelik beton duvarlarla çevrilidir. Her koridora üç adet ünite açılmakta ve bunların arasında oldukça uzun mesafeler bulunmaktadır. Tek kattan ibaret olan tek kişilik hücreler 8 metrekarelik kullanım alanına sahiptir. Aynı nitelikleri taşıyan bir kapıyla girilen hücre bir tuvalet içermektedir, havalandırmaya bakan bir penceresi mevcuttur. Küçük grup izolasyon ünitelerinden farklı olarak aynı zamanda dışarıdan da kilit sistemine sahip bir kapıyla 25 metrekarelik aynı nitelikli bir havalandırma bölümüne açılmaktadır. Bu havalandırma alanına iki adet hücre kapısı açılmaktadır.

Tek kişilik hücrelerin üst katında iş atölyesi amacıyla oluşturulmuş birimler mevcuttur.

Bakanlık yetkililerinin verdiği bilgilere göre tretmana yanıt verecek tutuklu ve hükümlüler günün belirli saatlerinde bu bölümde değişik uğraşlarda bulunabileceklerdir. Bu birimler dışında ortak mekanlar olarak küçük bir spor salonu ve bir kitaplık odası oluşturulmuştur. Cezaevleri Genel Müdürlüğü yetkilileri yüksek güvenlikli cezaevlerinde uygulamaya ilişkin sorulara henüz bu konu üzerinde çalışmaların devam ediyor olması gerekçesiyle cevap vermemişlerdir.

Değerlendirme

1- Yapılan inceleme, oda tipi-hücre tipi tartışmasını bizler açısından ortadan kaldırmıştır. Yetkililer hücre-oda ayrımını yalnızca mimari açıdan yapmakta ve salt karanlık nemli ortamları hücre olarak tarif

etmektedirler. Oysa mimari ortamdan bağımsız olarak hücre, izole bir birimi tarif etmektedir. F tipi cezaevleri, bütün tasarımıyla izolasyona yönelik olarak planlanmıştır.

a) Cezaevi yerleşim merkezlerinden uzak bir bölgede inşa edilmiştir. Çevresindeki 500 metrelik bir alan kamulaştırılarak içinde herhangi bir yapıya izin verilmeyecektir. Cezaevinin dışındaki bu boş alan sürekli olarak video kameralarla ve görevlilerce gözetlenecektir.

b) Bu tip cezaevlerinin kurulduğu alan 70 dönüm olmasına rağmen oturma alanı 17 bin metrekaredir. Alanın büyük bir bölümü izolasyon amacıyla kullanılmıştır.

c) Cezaevinde ortak kullanım mekanları çok kısıtlıdır. Ayrıca bu alanların kullanımının tretmana alınan yanıtı göre bireysel olarak planlanacağı belirtilmektedir.

d) Tek kişilik izolasyon ünitesinde tutulacak olan kişilerin kalacakları mekanlar (hücre) bir başkasıyla iletişimi bütünüyle engelleyebilecek bir tasarıma sahiptir. Havalandırma alanına iki ayrı hücre kapısının açılması iletişim açısından bir değer taşımamaktadır. Havalandırmaya çıkılıp çıkmayacağı da dahil olmak üzere burada yaşayacak olan kişinin tüm sosyal yaşantısı üzerindeki inisiyatif yetkililerin elindedir.

Hücre kapısının yemek bölümü dahi gardiyanla gerektiğinde yüzyüze iletişimi engelleyecek şekilde tasarlanmıştır. İzolasyona ek olarak bu hücreler gerektiğinde yirmidört saat izlenebilecek imkanları barındırmaktadır.

e) Küçük grup izolasyon ünitelerinin (3 kişilik birimler) yatma amacıyla kullanılacak olan üst katına üç yatak yerleştirildiğinde kalabalık koşu yaşantısından daha geniş bir kullanım alanı elde edilmemektedir.

f) Her iki birim için ortak özellikler içeren havalandırma alanları ise yüksek beton duvarları ile tüm dış dünya ile iletişimi engelleyecek nitelikler taşımaktadır.

g) Bütün bu özellikler gözönünde tutulduğunda F tipi cezaevlerinin bütünüyle izolasyona yönelik tasarlandığı ve hücre tarifi ile tanımlanmak istenen nitelikleri içerdiği açıktır.

2- Kamuoyunda F tipi cezaevleri "villalar" olarak tarif edilmektedir. Oysa mevcut mekanlar izolasyon dışı amaçlarla kullanılsa dahi sağlık açısından sakıncalar içermektedir.

a) Tuvalet aynı zamanda duş amacıyla da kullanılacaktır. Ayrıca aynı ortamda çöpler de bulunacaktır. Çöplere ve foseptik çukuruna sızdıran suların bulunduğu bir ortamda banyo yapmak sağlık açısından uzun süreli sakıncalar içermektedir.

b) Aynı mekanda yemek yenileceği, uyunacağı, tuvalet ve banyonun yapılacağı düşünüldüğünde, ortaya çıkacak nem ve mikrobik ortam sağlık açısından uzun vadede sakıncalar taşımaktadır.

c) Genel olarak 8 metrekarelik bir alanın en az aydınlatma yüzeyi 13 metrekare olması gerekirken,

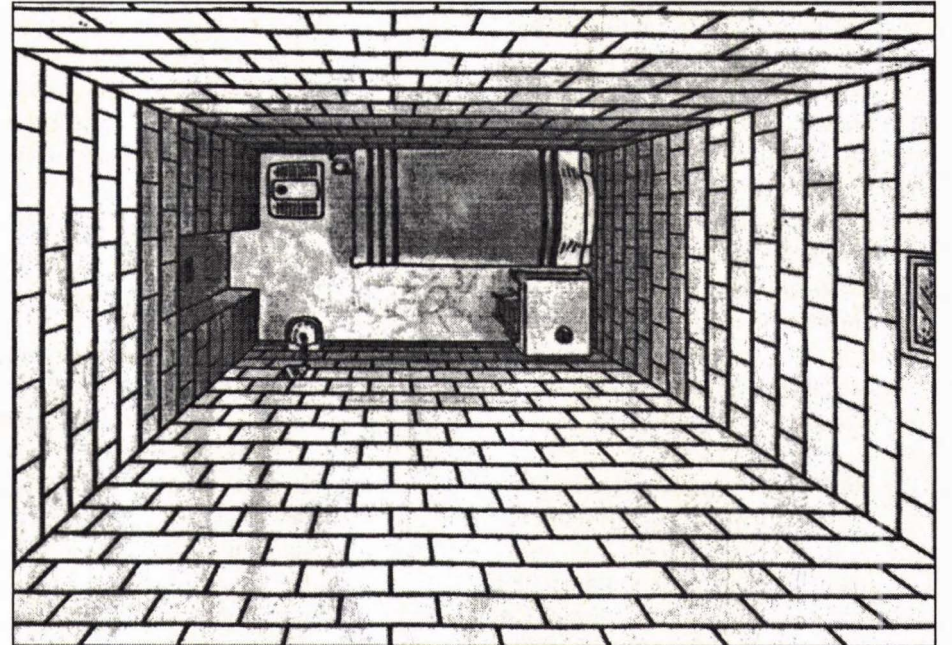
yüksek beton duvarlarla doğal ışığın girişinin engellenmesi nedeniyle aydınlatma yetersiz olacaktır. Bu durum aynı zamanda temiz hava açısından da yetersizlik yaratmaktadır.

d) Güneş ışığının sağlanmasında yetersizliğin olduğu bu mekanlara çok küçük radyatörler yerleştirilmiştir. Bu durum kış aylarında ısınma sorunu yaratacaktır. Havalandırmanın ve beton yapısının nitelikleri gözönünde tutulduğunda yazın da sıcak ve nem problemler yaratacaktır.

3- Yukarıda bahsedilen özellikler çerçevesinde izolasyona yönelik tasarlanmış olan bu cezaevleri aşağıda ifade edilen tıbbi sonuçları yaratabilecektir.

Tek veya küçük grup izolasyonu fiziksel tecritle beraber rölatif veya tam bir sosyal izolasyonu içermektedir. Yapılan deneysel analizler sosyal izolasyonun fizik ve psikik yapı üzerinde ciddi tıbbi sonuçlar yarattığını göstermektedir.

Deney hayvanları üzerinde yapılan araştırmalarda, erişkin döneminden sonra akranlarından ayrılan ve tek tek izole kafeslere konulan ratlarda izolasyon süresine göre bazı değişiklikler gözlenmiştir. Erişkin ratlarda sosyal izolasyonun direkt agresif etki, saldırgan davranışların ortaya çıktığı gözlenmiştir. Bunların daha sonra akranları ile karşı karşıya kaldıklarında sosyal etkileşimlerinin ve diğerlerine olan ilgilerinin

azaldığı görülmüştür.

Erişkin dönemde izole edilen farelerde sosyal davranış bozuklukları gözlenmiştir. Akranlarından ayrılan hamsterlerde kilo artışı, çevreye ve karşı cinsle ilgi kaybı görülmüştür.

Benzer şekilde akranlarından ayrılan maymunlarda da depresyon geliştiği izlenmiştir. Erişkin farelerde sosyal izolasyonun emosyonel davranışlarda değişikliklere neden olduğu saptanmıştır.

İzole ratlarda izolasyonun yedinci gününde anksiyete (endişe hali) tipi reaksiyonlar geliştiği, beynin frontal korteksinde reseptör düzeyinde değişikliklerin ortaya çıktığı saptanmıştır.

Sosyal izolasyonun yarattığı emosyonel (duygusal) ve davranışa dair değişiklikler, bu durumun yarattığı direkt nöroendokrin ve nörokimyasal yanıt değişiklikleri ile ilintilidir.

İnsanlar üzerinde yapılan araştırmalarda, sosyal izolasyonun, zaman içinde duygusal ve algısal deprivasyonun (yoksunluk) eşlik ettiği yoksunluklarla ilintili psikik ve organik zedelenmeler yarattığı görülmüştür. İzolasyon, duygusal ve algısal

stimülasyonların (uyarılar) sınırlandırılması sonucunda algı ve duyu bozukluklarının gelişmesine neden olmaktadır. Bu durum bazı psikiyatrik tablolarla ilintili olduğu gibi aynı zamanda görme ve işitme duysu üzerinde de direkt sonuçlar yaratmaktadır.

Görme alanında daralma, işitme duyusunda azalma, sinirsel tipte sağırılık, tinnitus (kulak çınlaması), bu sonuçlar arasında gözlemlenenlerden bazılarıdır.

İzolasyonun süresi ve kişinin psikolojik arka planına bağlı olmak üzere izolasyona maruz kalan kişilerde konsantrasyon bozuklukları, disosiatif (dağılma) tipte bozukluklar, depresyon, anksiyete bozuklukları, işitsel ve görsel halüsinasyonlar (varsanı), uyku bozuklukları, entellektüel yeti azalması gibi tablolar ve semptomların ortaya çıktığı saptanmıştır. Yine bu tablolarla ilintili olarak agresif veya edilgen doğada davranış değişiklikleri, sosyal kimlik algısında bozulma, güvensizlik duyguları, kuşkuculuk, sosyal ilişki kalitesinde azalma, karşı cinsle ilişki kurmada güçlük gibi bozukluklar geliştiği görülmüştür.

Sosyal izolasyonun yarattığı direkt nöroendoktrin yanıt değişiklikleri ile ilintili olarak endokrin sistemde değişiklikler ortaya çıkmaktadır. Obezite, asteni (zayıflama) sendromu, amenore (adet görememe) sendromları, hirsutik (kıllanma) değişiklikler, prematür (erken) menapoz, bu değişikliklerin sonucunda ortaya çıkabilen tablolarıdır.

İzolasyon şartlarında immün (bağışıklık) yanıtta da değişiklikler gözlemlenmiştir. Özellikle hücrel immün yanıtın azaldığı tümör büyüme hızının arttığı, viral enfeksiyonlara yanıtın değiştiği saptanmıştır. İzolasyon şartlarında artan stres yükü ve beslenmeyle ilgili olarak gastrointestinal sistem hastalıkları, psikosomatik dispeptik yakınmalar, hareket kısıtlılığı ve nemli ortam nedeniyle lokomotor sistem sorunları, kas ve eklem rahatsızlıkları, nem ve havasızlık ve ısınma şartları nedeniyle tüberküloz dahil solunum sistemi hastalıkları, enfeksiyon hastalıklarına eğilim artışı, bu şartlar altında gelişebilecek diğer sağlık sorunlarıdır.

Uluslararası Af Örgütü'nün tıbbi seksiyonunun İngiltere'deki yüksek güvenlikli cezaevlerinde ve yine ABD'deki H blokları gibi süper maksimum güvenlik ünitelerinde gözlemlendiği sağlık problemleri de, sosyal izolasyona dayalı cezalandırma sistemlerinin fiziksel ve ruhsal sağlık açısından sakıncalı olduğunu göstermektedir.

Sonuç

1- F tipi cezaevleri fiziksel ve ruhsal sağlık açısından içerdiği sakıncalar açısından,

2- Tutuklu ve hükümlülerin güvenliğini yalnızca cezaevi görevlilerine bağımlı kılması açısından ciddi tehlikeler barındıran, insan haklarına aykırı bir sistemdir.

Raportör:

Dr. Yeşim İşlegen (Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanı)

Dr. Elif Kırteke (Adli Tıp Uzmanı)

Dr. Erdoğan Özmen (Psikiyatri Uzmanı)

Ankara TUYAB Bildirisi'nden...

Hücrelere geçit vermeyeceğiz! Çocuklarımızı öldürtmeyeceğiz!

Devrimci tutsaklar kimdir, neden içerideler? Hiç sorguladın mı? Onlar yoksulluğun, sömürünün olmadığı, işçilerin ve emekçi halkımızın insanca yaşayabileceği bir dünyanın mücadelesini verdikleri için dört duvar arasına kapatılmışlardır.

Onlara "terörist" damgasını vurarak haklı ve meşru mücadelelerini karalamaya çalışıyorlar. Sence emekçilerin yaşamlarını çekilmez hale getiren ve anti-demokratik uygulamalara karşı insanlık onuruna sahip çıkıp hakkını arayan insanları sindirmeye, sesini çıkaramaz hale getirmeye çalışan devlet mi teröristtir, yoksa bu uygulamalara karşı mücadele eden çocuklarımız mı? (...)

Sen! Kendisine İnsanım diyen sen! Hitlervari katliamlara daha ne kadar sessiz kalacaksın? Devletin yeni katliamlarının habercisi F tipi hücreler burnumuzun dibinde. (...)

Saniyor musun ki hücre tipi cezaevleri yalnızca devrimci tutsakların sorunudur. Ecevit açıklamıştır; "İçeride istikrar sağlanmadan dışarıda istikrar sağlanmayacaktır" diye. İstikrar nedir? İstikrar; IMF paketleriyle işçilerin, emekçi halklarımızın yoksullaştırılması, köleleştirilmesidir. Eğitim ve sağlık hizmetlerinin "paran kadar" anlayışına tabi tutulmasıdır. İstikrar; işsizlik, özelleştirme, mezarda emeklilik, tahkim, iş güvencesinin olmayışı, norm kadro, %10 barajıdır. İstikrar öğrenciye YÖK kısıkağı, haraclar ve coptur. Yani istikrar, yaşamlarımızın hücreleştirilmesidir.

Devrimci tutsaklar işte tüm bunlara karşı verilen mücadelenin en önündeki ve diri kesimleridir. "Öncüleri teslim alırsam, dışarıyı da teslim alırım" diyor devlet. Tutsaklara hücre tipi cezaevi, bizlere hücre tipi yaşam... Unutma hedefteki sensin. Buna izin mi vereceksin, yoksa ayağa kalkıp hesap mı soracaksın?

Aynı zamanda cezaevlerinde yaralı ve hasta tutsakların tedavileri yapılmıyor, cezaevinde tedavileri mümkün olmayanlar tedavi edilmiyor. Dün Erkut Direkçi, Polat İyit, Uğur Gürdoğan, Murat Dil tedavileri engellenerek ölüme mahkum edildi. Bugün Filiz Güllökuer, Sadık Türk, Cemal Çakmak, Ergün Bütüner ölüm sınırında. Sessiz imha politikasına hayır. Öldürtme, sahip çık. Hastanelere, mahkemelere gidiş-gelişlerde dayaktan geçiriliyorlar. Yasallaşan üçlü protokolle tedavileri engelleniyor.

Biz tutsak yakınları olarak çeşitli illerde ve Ankara'da hücrelere karşı TUTUKLU VE HÜKÜMLÜ YAKINLARI BİRLİĞİ'ni (TUYAB) oluşturduk. Oluşturduğumuz bu birlik insanlık onurunu korumaya çalışan adli tutsakların ve devrimci tutsakların ailelerini biraraya getirmeyi amaçlamaktadır. Biz tutsak aileleri, öğrenci gençlik, devrimci-demokrat kamuoyu ile birlikte her Cumartesi saat 12:30'da Yüksel Caddesi'nde basın açıklaması yapıyoruz. Bu anlamda mücadelemize destek vermenizi bekliyoruz. SES VER!...

TALEPLERİMİZ:

- 1) Hücre tipi yaşama hayır!
- 2) F (Hücre) Tipi cezaevlerinin yapımı durdurulsun, varolanlar yıkılsın!
- 3) Zindanlar boşalsın tutsaklara özgürlük!
- 4) Tedavisi engellenen tutsakların tedavilerinin yapılması veya tahliye edilmesi!
- 5) Üçlü protokol, Terörle Mücadele Yasası gibi anti-demokratik yasaların ve DGM'lerin kaldırılması!
- 6) Cezaevlerinde katliam gerçekleştirenlerden hesap sorulması, yargılanması!

Ankara TUYAB

Mamak

Hücre Karşıtı Platform'dan eylem

F tipi cezaevlerine karşı oluşturulan platformlardan biri olan Mamak Hücre Karşıtı Platform, 13 Ağustos'ta Mamak'ta bir etkinlik gerçekleştirdi. Saat 19:30'da başlayan etkinliğin öncesinde, F Tipi Cezaevlerine Karşı Aydın ve Sanatçı Girişimi'nin Pir Sultan Abdal Kültür Derneği Mamak Şubesi'nde düzenlediği panelin bitimi sonrasında, panele katılan kitle ile birlikte topluca yüründü. "Hücreleri parçala, tutsaklara sahip çık!", "Hücrelere girmeyeceğiz, direneceğiz!", "Susma sustukça sıra sana gelecek!", "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiçbirimiz!" sloganları ve alkışlar eşliğinde süren yürüyüş Feyzullah Çınar Parkı'na kadar sürdü. Yürüyüşe çevredeki esnaf ve semt sakinleri evlerinden alkışlarla destek verdiler.

Yaklaşık 100 kişinin katıldığı eylem, çevredeki halkın desteğiyle parkta devam etti. F tipi cezaevlerinin amacının anlatıldığı ve hücrenin toplumun tüm ezilen ve muhalif kesimlerine yönelik bir saldırı olduğu belirtilen eylemde, Tiyatro Akış da RAF üyesi bir gazetecinin hücrede yaşadıklarını anlatan bir oyun sergiledi. Oyunun ardından tüm kitle birlikte "Özgür Tutsak" şarkısını söyledi.

Mücadele şairlerinin de okunduğu etkinliğin bitmesinin ardından, kitle bu kez Tuzluçayır göbeğine doğru sloganlarla yürüyüşe geçti. Göbeğe gelindiğinde eylemin bitirildiği söylendi ve kitle buradan dağıldı.

Toplumun duyarlı bir kesiminin oturduğu Tuzluçayır semtinde oluşturulan bu platform, uzun bir aradan sonra böylesi bir etkinlik gerçekleştirdi. Oysa ki yapılması gereken, özellikle de bu tür bölgelerde, sürekliliği olan eylemlilikler düzenlemektir. Bu yapılan etkinlikte işyerlerinden ve evlerden alkışlarla destek alınması, sürekli yapılacak etkinlikler sayesinde, dün alkış tutanların yarın yanımızda yürümesi anlamına geleceğini gösteriyor. Bunu başarmanın yolu da özverili, etkin bir çaba sarfederek çalışma yürütmekten geçmektedir.

Kızıl Bayrak/Ankara

Ege TAYAD'dan hücre karşıtı eylem

12 Ağustos günü Konak Meydanı'nda Ege TAYAD tarafından yapılan eyleme yaklaşık 30 kişi katıldı. "Anaların öfkesi katilleri boğacak!", "Hücre ölümdür istemiyoruz!", "Devrimci tutsaklar onurumuzdur!", "Zindanlar boşalsın tutsaklara özgürlük!" sloganlarının atıldığı eylem, basın metninin okunmasının ardından bitirildi.

Kızıl Bayrak/İzmir

F tipi işkenceye izin vermeyeceğiz!

Emniyet Genel Müdürlüğü, tutsak yakınlarının eylemlerini kastederek, tutsak yakınlarının "cezaevlerindeki hakimiyetlerini kaybetmek istemeyen terör örgütleri"nin oyununa alet olmamalarını istedi. Daha doğrusu tehdit etti. Tutsak yakınlarının F tipi işkenceyi kabul etmelerini istedi.

F tipi denilen tecrit, insanı ideolojik olarak bitirmeyi, psikolojik dengesini bozmayı hedeflemektedir. Siz oraya adli bir suçluyu koymayacaksınız ki, eğiterek topluma kazandıracığınızı iddia ediyorsunuz. Sizin o göklere çıkarttığınız ve uymazlarsa tecrit edeceğinizi utanmazca açıkladığınız "tretman"ınızı eşit ve özgür bir dünya için mücadele eden, bu uğurda kendi bireysel çıkarlarını toplumun çıkarlarına göz kırpmadan feda etmesini bilen insanlara uygulayacaksınız. Hedefiniz bu insanları ya kendinize benzetmek ya da intihara sürüklemek. Kaldı ki adli suçlardan gelenlerin de bu yolla eğitilemeyeceği, bunun bir eğitim değil psikolojik yıkım yöntemi olduğu bilim adamları tarafından açıklanıyor.

Peki siz nasıl özelliklere sahipsiniz?

Siz hırsızısınız! Onmilyonlarca işçinin-emekçinin artı-değerini "yasal" yollarınızdan kendi cebinize aktarıp, bunun en doğal hakkınız olduğunu söylersiniz. Buna karşı çıkanları zindanlarınıza atar, onlara tecriti dayatırsınız. Özel mülkiyet hırsızlıktır ve sizin adaletiniz hırsızlığın temelidir.

Siz dolandırıcısınız! Yıllardır zorunlu tasarruf adı altında işçinin-emekçinin cebinden çaldığınız trilyonların kaymağını yediniz, posasını bile geri vermemek için ayak diriyorsunuz. İşçiye, emekçiye, eğitime, sağlığa "kaynak

yok"ken, batık bankalarınıza trilyonları yedirdiniz.

Siz katilsiniz! Şimdiye kadar eliniz binlerce devrimcinin kanına bulanmış durumda. Ölümünden Apo'yu sorumlu tuttuğunuz 30 bin kişinin 20 binini bile kendi açıklamalarınıza göre zaten siz öldürdünüz. Bin operasyonlarda binlerce yargısız infaz, gözaltında kayıplar, 1 Mayıs katliamları, Gazi, Maraş, Çorum, Sivas, Dersim katliamları, cezaevlerinde kitlesel katliamlar... Akıttığınız kan denizinde yüzerken, evlatlarımızı, yakınlarımızı size emanet etmemiz gerektiğini hangi yüzüzlükle iddia edebiliyorsunuz?

Siz işkenceci sapık ve tecavüzcüsünüz! Gözaltılar, Emniyet Müdürlükleri, Vatan Caddesi'ndeki "Terör" Şubesi işkenceyle özdeşleşmiştir. Gözaltına aldığınız herhangi bir vatandaşa küfretmek, kabadayak atmak, elektrik vermek, askıya almak, tazyikli su tutmak, aşağılamak, cinsel taciz ve tecavüzde bulunmak sizin için bir zevk haline gelmiştir. Üstelik bunları "vatan-millet" adına yapmakla övünürsünüz.

Siz uyuşturucu kaçakçısımsınız! Uyuşturucu trafiğinde açığa çıkartılan çetelerin içlerinde önceden iddia ettiğiniz tersine hiçbir devrimcinin olmaması ve buna karşılık mutlaka ordu-siyaset-emniyet ayaklarının bulunması, panzerlerin içinde tonlarca uyuşturucu taşınması, "vatanın-milletin bölünmez bütünlüğü için kurşun sıkın yiğit!" ülkücülerin bu çetelerin kadro kaynağı olması, hiçbir yoruma yer bırakmıyor.

Siz Susurluk devletisiniz!

Sizin dünyanızda insani herhangi bir değerden söz etmek mümkün değildir. Sizin için "parası olmayan

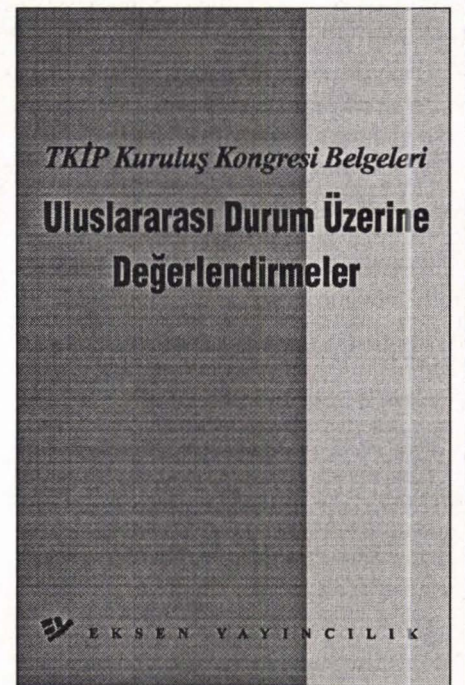
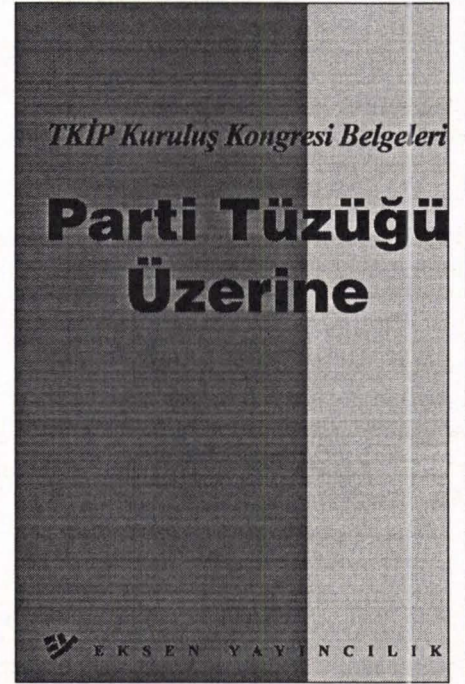
ölsün"dür, "parası olmayan okumasın"dır. Sağlıkta ve eğitimde süren özelleştirmeler bunun kanıtıdır. Sizin için bir işçi "ölene kadar çalışmalı"dır. Mezarda emeklilik yasanız bunun kanıtıdır.

Sizin bütün değerleriniz, hizmet ettiğiniz sınıf kadar çürümüş ve kokuşmuştur. Yakınlarımızı size benzemeye zorlayacak bu "tretman"a izin vermeyeceğiz. Asıl sizin "tretman"a (tedaviye) ihtiyacınız var. Tabii sosyalist "tretman"a. Hiç değilse insani bir şeyler hissedebilmemiz için bu gerekli. Esas topluma kazandırılması gereken sizlersiniz.

İçeride örgütlerin cezaevlerine hakim olduğunu söylüyorsunuz. Cezaevleri bizim elimizdeyse çıkar gideriz oradan, niye kalalım ki? İddia ettiğiniz koğuşturucu, uyuşturucu, cep telefonu, silah, vs. hep adli koğuşturucu, yani sizin tetikçileriniz olan ülkücülerin, mafyanın vb.'lerinin koğuşturucularında yaşamaktadır. Siyasi koğuşturucu sizin dayanamadığınız ise, devrimci tutsakların dayanışması, herkesin eşit olduğu komünler kurması, kendi özgür düşüncelerini yaşatıp geliştirebilmesi, teslim olmamasıdır. Tabii, istediğiniz zaman alıp işkenceye götürememenizdir.

Eğer gerçekten koğuşturucu vb. türden çürümüş ilişkilerden rahatsızsanız, adli koğuşturucuların eğitimini de bize verin. Bu işi bizden daha iyi yapabilecek olan yoktur. Yok eğer devrimcilerin insani özelliklerini, düşüncelerini yok etmeyi düşünüyorsanız, buna içeride de dışarıda da karşı duracağız. Sizin deyimimizle "alet olacağız". Bu türden ikiyüzlü tehditleriniz bizi korkutamaz.

Yeni Kitaplarımız

EKSEN YAYINCILIK

Laleli Cad. Çim Apt. 52/5 Aksaray/İSTANBUL
Tel/Fax: (0 212) 638 28 83

“Duvardaki Sarmaşık Gibi...”

Onurluca çiçeklenen bir yaşama sarılmak

Uruguay'da 1973'te yönetime gelen askeri diktatörlük hücrelerinde geçen anlardan oluşuyor “Duvardaki Sarmaşık Gibi...” kitabı. Yaklaşık olarak 11-12 yılı tam tecrit (izolasyon) koşullarında ve işkence altında geçen 14-15 yılı rehin edilmiş 9 yaşam; 9 Tupamora lideri... Dışardaki yoldaşları eylem yapmasın diye rehin tutulur devrimciler, dışarıda eylem yapıldığında rehinerler tek tek öldürülecektir. Ölüm bir tehdittir. Ölüm gözlerde ve yüreklerde küçültürse, “nereden gelirse, hoş geldi, sefa geldi” deme kararlılığına erişilmişse, ölüm rehin tutanlar için bir tehdittir. Rehini alanlar nasıl olursa olsun yaşamayı önemseyip mutlaklaştırıyorsa, ölüm rehinerler için çok ciddi bir tehdittir. Uruguay'da yaşanan ikinci durumdur. Çok geçmeden dışarıda tehdit edilecek bir hareketlilik kalmaz...

Kitabın yazarlarından ve 9 rehineden biri olan Fernando Huidobro, “Bizi bedensel ve psikolojik olarak bitirmekten, hep belirli bir noktada vazgeçmelerinin nedeni şunu bilmeleriydi.” diyor ve açıklıyor: “Rehinerler yaşadıkları sürece işe yararlar.”

İkinci Dünya Savaşı yıllarında işgal altındaki Yunanistan'da, Naziler, her gerilla eylemi yapıldığında Haydari kampında tuttıkları esirlerden 100 kişiyi öldüreceklerdir. Gerillalar masum insanlar ölmesin diye bir süre eylem yapmazlar. Haydari kampında bulunanlar dışarıya bir mesaj gönderirler: Eylem yapmayarak yenilginin ağırlığını, onursuzluğunu üzerimize yıkmayın... Böyle bir mesaj gönderirler dışarıya, gerillalara... Ve ölüme marşlarla giderler... Düşmanın tehdidi boşa çıkarılmış, öfkeyi bileyerek tersine dönmüştür... Ölümle kazanıldı zafer. Kan selinde sürüklenip defolup gitti düşman Yunanistan'dan.

Huidobro'nun söylediği gibi, rehinerler ancak yaşadıkları sürece düşman açısından işe yararlar. Daha doğrusu nasıl olursa olsun yaşamayı mutlaklaştırdıkları sürece...

Tam da burada kitabın diğer yazarı, 9 rehineden bir diğeri olan Maurice Racencof'a kulak verelim: “Sarmaşığın duvara sarıldığı gibi yaşama sarılıyorduk.” Yıllar önce bir sarhoştan duyduğu sözleri alarak devam eder. “‘Işık söndüğünde kimse ölmek istemez.’ İntihar benim için hiçbir zaman seçenek olmadı. Bir biçimde burada politik-toplumsal boyutları aşan türde bir direnişi geliştirdiğimi farkettim. Bu, yaşamın kendisi için yapılan meydan savaşıydı.”

Duvara sarılan sarmaşık gibi yaşama sarılmak elbette yanlış değil. Ama dayatılan yaşam onurla çiçeklenmiyorsa, buna sarılmanın bir anlamı olabilir mi? Sarmaşık çürür... Dayatılan yaşam hakkında, Racencof'un iki kişilik hücrelere alındığında geçmişe ilişkin bir anısını anlatan sözleri yeterince fikir vermekte: “Yıllar önce Santa Clara barakalarında birlik komutanına... ve hükümete yaptığım başvuruyu anımsadım. Alman çoban köpeklerinin rahatça işeyebildikleri, kulübede karman çorman havlama sesleri duyduğumuz köpeklere davranıldığı gibi bize davranılmasını rica etmişim.”

Bu ricanın icazetçiliği bir yana, demek ki dayatılan yaşam, köpeklerinkine öykündürecek türdendir. Böyle bir yaşam için meydan savaşı verilmez, duvara sarılan sarmaşık gibi sarılmaz. Bu, politik bir teslimiyettir. Burada bir şeye dikkat çekmek gerekiyor. Bu politika, teslimiyet, kişilerin korkaklıkları ya da cesurluklarıyla ilintili bir durum değildir. Ayrıca rehin tutulan 9 kişi için, kişisel olarak, oldukça cesur olduklarını söylemek yanlış olmaz. İçinde 9 rehinenin de yer aldığı Tupamora eylemleri, gözükaralığı ve cesaretiyle, yıllarca Türkiye devrimcilerinin moral ve esin kaynağı olmuştur.

Ama aynı Tupamoralar askerler yönetimi tümüyle ele

geçirene dek, “Siyasi çözüm” için masaya oturmuşlardı. Silahlı reformizmin ilk örneklerinden biriydi Tupamoralar. Ve askeri barakalarda, tam tecrit koşullarında kendilerince direniş, bir tür meydan savaşı anlamına gelen politik tutumun ideolojik dayanağı dışarda filizlenip buralarda boy veren reformizmdir.

Yine de bir yerde yazarların hakkını teslim etmek gerekiyor. 11-12 yılı tam tecrit koşullarında geçen 14-15 yıllık bir izole edilmiş yaşamda, bedensel ve psikolojik olarak sağlam çıkabilmek özgüvene dayalı bir başarıdır. “İnsanın, kişilere, halka, insanlara güvenmesi, onlara inanması gerektiğinden hiç kuşku yok, ama insan kendisine de güvenmek zorundadır. Özgüvenini yitirenin işi biter. Kitlelere, halka, sürece, tarihsel yasalarla determine edildiği için, zaferin kesinliğine duyulan bu işlenmiş inanç doğrudur. Ama bu yapay olarak işlenirse özgüven eksikliği ile desteklenmiş olur.”

Özünde yanlış olmayan bu sözler, halka, kitlelere hatta kendi ailelerine bile güvensizliklerini (hiç değilse kuşkuvarlıklarını) ifade etmelerinin ardından geldiği için, belli bir sakatlık taşıyor. Evet, dışarda pek bir şey kalmamıştır. Nesnel olarak yalnızdırlar. Ama devrim tarihsel bir süreçtir. Ve bu süreç içinde bazı anlarda devrimciler yapayalnız kalabilir, dahası uğruna mücadele ettiği işçiler ve emekçiler tarafından dışlanabilir, saldırıya bile uğrayabilir. Bolşevikler, 1. emperyalist dünya savaşına karşı kitlelerin silahları kendi egemenlerine çevirmeleri yönünde propaganda yaptıklarında, birçok bolşevik ajitör, bizzat kitleler tarafından dışlanmış, dövülmüş, hatta öldürülenler bile olmuştur. Ama aynı işçiler ve köylüler üç yıl sonra Bolşevik parti önderliğinde büyük Ekim devrimini armağan etmişlerdir dünya proletaryasına.

İlla ki bir devrimci özgüven olmalı; devrimci kişiliğin olmazsa olmaz bir parçasıdır bu. Ama sınıfa, partisine -anlık durumlara göre değil tarihsel bilince dayalı olarak- bir güven üzerine oturmalı. Aksi takdirde devrim öngünü dışında, her zaman karamsar olmak için nedenler bulunur. Yazarların felsefesi de karamsarlık üzerine oturuyor. Her zaman kötüye hazırlıklı olmaya çalışıyorlar. “Esas olan birilerinin zor ulaşılır bir dağ icat etmesi değildir. Bazen dağlar hiç sormadan insanın üstüne yığılır.”

Staoculardan alıntıladıkları bu sözler, geçen onca yıl boyunca kendilerini motive ettikleri yaşam felsefesidir. Oldukça mantıklı görünüyor. Evet yaşadığı sürecin nesnesi olmayı kabullenenler için mantıklı. Ama öznesi olanlar içinse pek o kadar mantıklı değil. Demin aktardığımız sarhoştun sözü, cehenneme gönderilip karanlıkta ışık olmak lazım gelir. Nazım bu konuda söylenmesi gerekeni en iyi biçimde söylemiştir: “Sen yanmasan/ben yanmasam/biz yanmasak/nasıl çıkar karanlıklar aydınlığa...”

9 rehine ve Tupamoralar, ‘ışık söndüğünde, ölmek istememişlerdir’. Yıllar sonra özgürlüklerine kavuştuklarında, dünün silahlı reformizmi, silahsız, yani kelimenin tam anlamıyla reformizme evrilmiştir. Tupamoralar yasal parti kurmuşlardır. Türkiye'deki Mamak süreci ve sonrasındaki TDKP oluşumuyla nasıl da benzerlik gösteriyor!

Öte yandan Duvardaki Sarmaşık Gibi kitabı, hücre saldırısının güncel

olduğu sürecimizi de, sermayenin bu saldırıyla neyi amaçladığını ve ikiyüzlüce yapılan insan hakları demagojilerine rağmen kendi insafsızlığını ele veren örneklerle doludur.

Koşullarının kötülüğü bir yana, esas olan 9 rehinenin yıllarca tam tecrit-izolasyon içinde olmalarıdır. Rehinerlerin birbirleriyle konuşmaları yasak ve imkansız olduğu gibi, gardiyanlık yapan askerlerle konuşmaları da yasak. Küfür ve hakareti saymazsak tabii... Tuvalet ihtiyaçlarını gidermeleri bile tam bir işkenceye çevrilmiştir. Şu ya da bu biçimde bir beslenmeden sözetmek mümkün değil. Sağlık sorunları içinse, 12 Eylül zindanlarının “aspirin tedavisi” bile yoktur demek, yeterlidir. Çıldırmaları amaçlanmıştır. Tamamıyla başarısız oldukları da söylenemez.

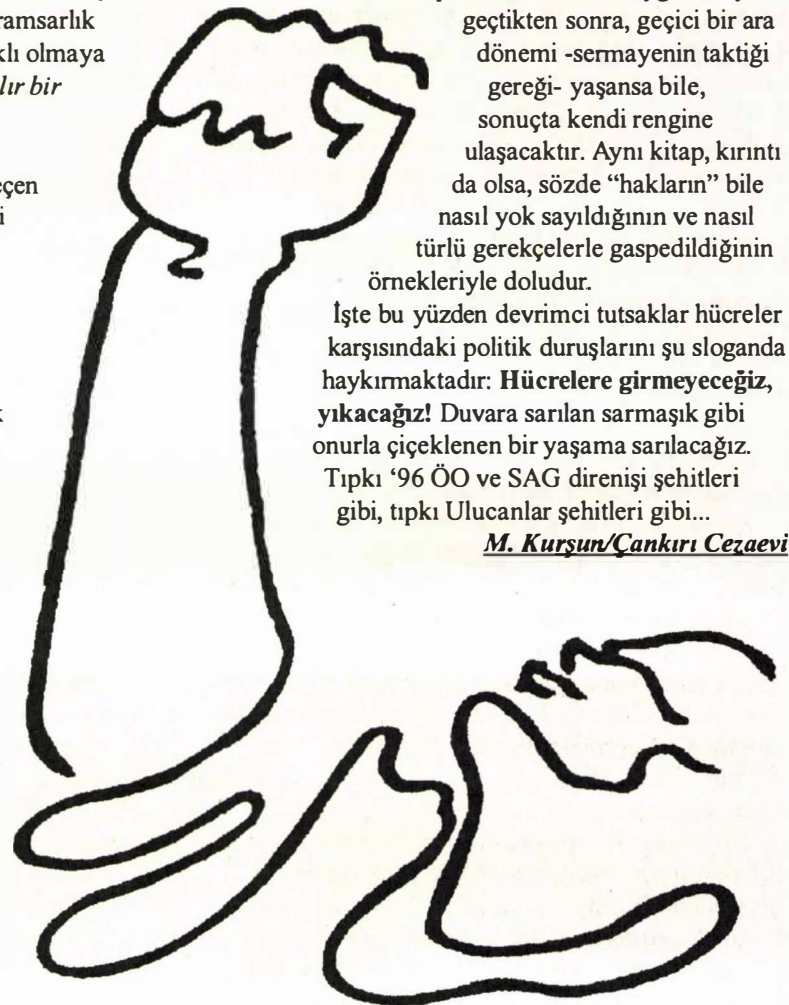
Hücre saldırısı her ülkenin kendinden menkul bir politikası değildir. Hücre saldırısının yaşandığı ülkelerin tümünde benzeri şeylerin yaşanması bile, bu saldırı politikasının emperyalist patentli olup devrimci güçlere karşı geliştirilen merkezi bir uluslararası emperyalist politika olduğunun göstergesidir. Türkiye'deki hücre saldırısı Uruguay, İngiltere, Peru vd.'lerinde olanlarla aynı amaç ve hedefe sahiptir. Uygulamada görülen kısmi farklılıklar, uygulandığı ülkenin kendine özgü koşulları ve toplumsal dinamikleriyle ilintilidir.

Herkes şunu görmeli ki, hücreler konusunda gri bir ton yoktur. Ya ak, ya da kara; ya hücrelere karşı olunur, ya da hücreler savunulur... Ya proletaryanın yanında net bir duruşla saf tutulur, ya da gri arayışları içinde sermayenin politikasına eklenilir. Hücre politikası konusunda, iyiniyetle dahi olsa ılımlılaştırmaya, ara tonlar aramaya çalışanlar, bilmelidir ki, son tahlilde sermayenin isteği doğrultusunda hareket ediyordur.

Hücreler olsun, ama şöyle şöyle olsun, türünden yaklaşım içinde olanlar, okuduysa bile bir kez daha “Duvardaki Sarmaşık Gibi”yi okumalıdır. Hücre politikası bir kere uygulamaya geçtikten sonra, geçici bir ara dönemi -sermayenin taktığı gereği- yaşansa bile, sonuçta kendi rengine ulaşacaktır. Aynı kitap, kırıntı da olsa, sözde “hakların” bile nasıl yok sayıldığının ve nasıl türlü gerekçelerle gaspedildiğinin örnekleriyle doludur.

İşte bu yüzden devrimci tutsaklar hücreler karşısındaki politik duruşlarını şu sloganda haykırmaktadır: **Hücrelere girmeyeceğiz, yıkacağız!** Duvara sarılan sarmaşık gibi onurla çiçeklenen bir yaşama sarılacağız. Tıpkı '96 ÖO ve SAG direnişi şehitleri gibi, tıpkı Ulucanlar şehitleri gibi...

M. Kurşun/Çankırı Cezaevi

Fransa:**İşçi eylemleri militan Cellatex direnişinin açtığı yoldan ilerliyor**

Daha önceki sayılarda Fransa'daki Cellatex fabrikası işçilerinin eylemini değerlendirirken, bu direniş yönteminin can alıcı önemde olduğunu vurgulamış, sınıf mücadelesinde bir dönüm noktası olabileceğini, bir emsal teşkil ettiğini, bir mücadele davetiyesi olduğunu belirtmiştik. Aradan geçen kısa süre, umulandan daha güçlü bir manzaranın ilk belirtilerini ortaya çıkartmış durumda. Bu nedenle, konuyu son gelişmelerle birlikte, yeniden ele almak, yer yer detaylandırmak, ölü toprağını dağıtmaya başlamış işçilerin deneyimini aktarmak gerekiyor.

Cellatex işçileri militan direniş geleneğinin yolunu açtılar

Cellatex'in 153 işçisi iki hafta süren eylemleri sonucunda taleplerini kabul ettirmeyi başardılar ve nihai anlaşma protokolünün oybirliği ile onaylanmasının ardından eylemlerine son verdiler. Ancak, radikal eylemleri ile bir zafer kazanmış olan Cellatex işçileri, kazanımlarını Givet sakinleri ile birlikte kutladıktan sonra, yıllarını verdikleri işyerlerini gözyaşları içinde terketmekten de kendilerini alamadılar. Çünkü, Cellatex işçilerinin öfkesi sadece kendilerinin bireysel çıkarlarının ifadesi değildi. Onları bu kadar gözüpük ve kararlı davranmaya mecbur eden faktör, kapitalizmin sürekli daha yüksek kâr arayışıyla, Ardennes bölgesinde yıllardır uyguladığı iktisadi ve toplumsal yıkım reçeteleri oldu. Cellatex işçileri sermaye düzenine beklenmedik bir tokat atarak, kendi ifadeleri ile, yılların azgın sömürüsünün ardından "hayvanlara özgü" bir tarzda kapı dışarı edilmelerini engellemiş oldular.

İşçiler eylemlerini değerlendirirken, direnişlerinin esas amacının hiçbir zaman düzenden maddi kazanım koparmak olmadığını söylüyorlar. Onlar, direnişlerinin ana hedefini, yüzyılın başlarından bu yana baba, oğul ve torun, sırasıyla alınteri döktükleri, kentteki emekçi kitlelerin, küçük esnafın geleceklerini doğrudan ilgilendiren Cellatex fabrikasının yaşamasını sağlamak olarak tanımlıyorlar. Cellatex işçileri fabrikanın kapısına kilit vurulmasını engelleyemediler, engellemeleri de zaten mümkün değildi. Bunu başarabilmek kapitalizmin yıkım dinamiğini başka bir düzeyde kışkırtmakla mümkündür. Onun için, kazanımlarını "acı zafer" kategorisine koyuyorlar, elde ettikleri tazminata biraz tiksinti ile bakıyorlar. Ama, buna karşın, onlar, işçi sınıfının toplamı adına bayrak açmış oldukları kapitalist yıkım politikasına unutulmayacak bir tokat atmayı başardılar. Geleceğe yapılmış esas yatırım bu kazanımdır.

Çünkü, Cellatex işçilerinin eylemi 5 Temmuz günü başlamıştı ve 20 Temmuz akşamı bilinen zaferle son buldu. Ama, Givet işçilerinin yolunu açtıkları militan direniş geleneği gelişerek Fransa'ya yayılmaktadır. Cellatex dahil, Fransa'da ardarda aynı kategoride beş eyleme tanık olundu. Bu direniş dalgasının Temmuz ayı içinde kabarması, emekçilerde egemen olan öfkenin derinliğini göstermektedir. Zira Temmuz ayı yaz tatilinin arifesi olduğu için, işçi eylemleri açısından son derece elverişsizdir.

Elverişsiz döneme rağmen benzer eylemlerin hızla birbirlerini izlemeleri, Cellatex'te ekilen direniş tohumunun filizlenmeye ne kadar hazır bir zemine düştüğünü gösteriyor. Burjuva basın bile başyazılarında "Sosyal anlaşmazlıklarda yeni yöntem, yeni dönem!" türünden başlıklar atmamak zorunda kalıyor, sendikaların

zayıf düşmelerinin sakıncalarını sıralıyor. Adelschoffen eylemi bunun ilk somut kanıtı olmuştur.

Kararlı ve radikal bir eylemin sonuç alıcılığı...

Adelschoffen eylemi de zaferle sonuçlandı. Fabrikada çalışan işçi sayısı yüzü bulmuyordu ve üstelik eylem döneminde yarıdan fazla işçi yıllık izne ayrılmıştı. Buna karşın 30 civarında Adelschoffen işçisinin kararlılığı ve 18 Temmuz günü başlattıkları militan eylem, Heineken tekelinin küstah saldırısını parçalamaya yetti. Günümüzde saatte 60 bin şişe bira üretim kapasitesi olan fabrikada herhangi bir sorunun olduğunu kimse, yönetim bile iddia etmemektedir. Heineken bira tekeli Strasbourg yakınlarında bulunan bu fabrikayı 1996 yılında satın almıştı. Belki de gerçek değerinden fazla bir fiyat ödeyerek gerçekleştirdiği alım sonucunda Heineken, o dönem, fabrikayı modernleştireceğini, üretimi hem nitelik hem de nicelik bakımından yukarıya çekeceğini, istihdamı koruyacağını vaat etmişti.

Dünyanın en büyük bira tekellerinden biri olan Heineken'in bu vaadlerinin iki karşılığı vardı. Birincisi vergi muafiyeti, ucuz ya da bedava kredi, hibe vb. türünden kamu bütçesinden aşırı olanaklar. İkincisi ise, işçilere binbir hile ile dayatılan fedakarlık faturası. Heineken, yapacağı yatırımların, ülkenin, bölgenin ve personelin çıkarlarını temel aldığı ve dolayısıyla stratejik karakterde olduğunu belirttiikten sonra, işçilerin de bu fedakarlığa katkıda bulunmalarını talep etti. "İşçilerin geleceği" temel argümanına dayanan bu politikanın başarısını garantilemek için personelin kazanımları yeniden gözden geçirildi, ücretler aşağı çekildi, vb. Ancak burada belirtmek gerekir ki, Heineken'in bu politikası salt Adelschoffen'e özgü değildir. Benzer mütevazî üretim ünitelerinin yaygın olduğu Alsace yöresinde bu politika, başta Fischer olmak üzere, birçok fabrikaya aynı dönem içinde uygulanmıştır.

Heineken, rakip konumdaki fabrikaları satın aldıktan ya da iflasa sürükledikten, pazarlarını ele geçirdikten sonra, yayımlacı politikasının ilk aşamasını tamamlamış oldu. Bu kez uluslararası rekabette başa oynamak bahanesi ile eski vaadlerin üzerine bir çarpı koyarak, üretimi merkezileştirmek, işçi sayısını düşürmek, kısacası emekçilerin sırtında yeni bir fedakarlık seferberliği başlatmak amacıyla. Böyle bir uygulamanın önünde hiçbir yasal engel yoktur. Her işveren yasal prosedüre uyma, öngörülen yasal tazminatları ödeme kaydıyla, istediği kadar işçiyi mahkemeye başvurarak işten atma hakkına sahiptir. Burada kanuna uymak, sermaye düzeninin her türlü yaptırımını sineye çekmekle eşanlamdır. Tam da bu noktada sermaye düzeninin sınırlarını aşmak, yasalarını çiğnemek, işçi ve emekçiler için başvurulması kaçınılmazlaşan bir alternatif dönüşmektedir.

Burjuvazinin kendilerine başka bir seçenek bırakmadığı Adelschoffen işçileri, tıpkı Cellatex işçileri gibi, bu alternatifte sarıldılar, haklarını düzenin yasalarına rağmen Heineken tekelden koparıp almaya yöneldiler. Kapatılma kararı verilmiş fabrikayı, dolayısıyla Schiltigheim köyünün bir bölümünü havaya uçurmakla tehdit ettiler. Sonuçta toz kondurulmayan cumhuriyet yasalarının nasıl devletin nezaretinde çiğnenebileceği anlaşıldı. İlk yasal hakkınız ne ise

ancak onu alırsınız diyen, eylemin patlak vermesi ile birlikte fabrikaya gelmekten korkan, Heineken temsilcileri çalışma müfettişliği binasında işçilere, hiç de yasaların öngörmediği, tavizler verdiler. İmzalanan anlaşmaya göre Adelschoffen fabrikası gelecek 1 Eylül'de kapatılacak, ama Heineken bölgedeki diğer fabrikalarına derhal istihdam edeceği işçilere, yasanın ve toplu sözleşmelerin öngördüğü tazminatlar dışında, 50 bin ile 75 bin frank arasında değişen bir tazminat ödeyecek. İş teklifi yapılmayan işçiler için ise sözkonusu tazminatın tutarı 330 bin frank olarak belirlendi. Bu sonuç tekil düzeyde değerlendirildiğinde net bir zafer. Ama, Adelschoffen işçileri, tıpkı Cellatex işçileri gibi, fabrikalarının kapatılmasını engelleyememiş olmalarını bir hezimet sayıyorlar.

Sıra Bertrand Faure işçilerinde...

Cellatex kazanımı bir istisna sayılmıştı. Adelschoffen örneği aynı ay içinde yaşanmış ikinci bir istisna oldu. Derken istisnalar hızla çoğalmaya ve yayılmaya başladılar. Troyes kentinin yakınlarındaki Nogent-sur-Seine kasabasında bulunan Bertrand Faure fabrikasının işçileri Cellatex'te açılan ve Adelschoffen'de genişleyen gediği büyümekte gecikmediler.

Bertrand Faure otomobil koltukları için kılıf ve başka aksesuarlar üreten Faurecia grubunun bir kolu. Faurecia'nın ise hisseleri % 51 oranında Peugeot otomobil tekeline ait. Ezici çoğunluğunun asgari ücretle, yani net 5300 franga çalıştığı Bertrand Faure işçileri, Peugeot ve Citroën dışında Renault ve BMW için de üretim yapmaktadırlar. 35 bin işçi çalıştıran Faurecia'nın Fransa'da 14 fabrikası bulunuyor. '99 yılındaki cirosu 4.2 milyar euro olan Faurecia'nın aynı yıl için elde ettiği net kâr bir yıl öncesine göre %82 oranında bir artışla 56.2 milyon euro olarak gerçekleşti. Mesele nedir? Bir yılda gerçekleşen %82 oranındaki artış az, battık batıyoruz! %80'i bayan olan toplam 236 kişinin çalıştığı Bertrand Faure fabrikasının '99 yılı net kârı ise 175 milyon frank. Bu kabul edilir gibi değil! Çaresi çok basit; üretim Polonya, Türkiye ya da Tunus'a transfer edildiğinde, yıllık kâr otomatik olarak 6'ya katlanıyor. Zaten yıllardır firmanın etiketini taşıyan üretimin %80'i Portekiz'de, %10'u Türkiye'de yapılmaktadır. Nogent-sur-Seine'de kalan %10'unun da gelecek Eylül ayı içinde transfer edilmesi karara bağlandı ve sonuç 4 Mayıs günü personele açıklandı.

Bertrand Faure işçileri iki aydan fazla bir süre kentte kimsenin aldırış etmediği yürüyüşler, gösteriler yaptıktan ve mahkemelerin kapılarında süründükten sonra, çareyi Cellatex deneyiminde gördüler. Ağustos ayında yıllık tatillerini kullanmayı topluca reddederek 27 Temmuz günü fabrikayı işgal ettiler. Bu eylem üretimi durdurmayı amaçlayan sıradan bir işgal değil, zira fabrika yıllık izin nedeniyle kapalı. İşçiler evlerinden getirdikleri, komşularından ödünç aldıkları ya da satın aldıkları çok miktarda gaz tüpünü fabrikanın stratejik noktalarına yerleştirerek ve etraflarına iş makinalarını, kumaş toplarını yığarak, bir molotof kokteyl sistemi oluşturdular. "Kırlı çorap gibi atılmayı asla kabul etmeyiz" diyen işçiler yıllardır verdikleri emeği, yaptıkları fedakarlıkları rakamlara döküyor, "taleplerine kulak verilmezse her şeyi kül" edeceklerini, "yurtdışına bir çöp dahi transfer edilemeyeceğini" söylüyor, ve "biz de Cellatex'in açtığı, Adelschoffen'in

genişlettiği yoldan yürüyoruz” diyorlar.

İşçilerin ailece bir piknik alanına çevirdikleri, geceli gündüzlü nöbet tuttıkları işyerinde bir yıl öncesine kadar ne sendika, ne sendikal faaliyet, ne de mücadele deneyimi vardı. Ancak, '99 yılı ortalarında yöneticilerin satışlarının sistematikleşmesi üzerine fabrikada ilk kez bir CGT seksiyonu kuruldu. Dolayısıyla, 27 Temmuz günü başlatılan eylem Bertrand Faure fabrikası işçilerinin ilk mücadele deneyimidir. Hiçbir mücadele deneyimi olmayan, hiç grev yapmayan, işyerinde en sıradan şefin önünde el pençe durmaya şartlandırılmış, en temel talebini ifade etme sıkıntısı çeken işçiler, Cellatex'in bayrağını devraldıktan sonra, kıdemli ajitator, profesyonel grev örgütleyicisi kesildiler. Kokuşmuş sendika şeflerine taş çıkartan bu deneyimsiz insanlar, televizyon kameraları önünde kandırılmışlıklarının tarihçesini anlatıyorlar. Örneğin, yakın döneme kadar Fransa'da açık bir bakkal bulmanın zor olduğu "1 Mayıs'larda, 14 Temmuz'larda (ulusal bayram) çalıştırıldık, mesai yaptık, herkes yırtıldı. Fabrikamız grubun pilot fabrikasıydı, prototipler yapıyorduk, bizim vitrinimizsiniz deniliyordu. Biz kağıttan mendil miyiz, tutup atıyorlar. Öyle ise yıllardır çalınan haklarımızın toptan iadesini istiyoruz. Artık uysal işçi ve aptal insan muamelesi görmekten bıktık. Bundan sonra boyun eğmeyeceğiz. İşletmenin rekabet gücü yüksektir, grup sürekli kâr elde etmektedir; ama biz, yaptığımız bunca fedakarlıklara hiçbir değer biçilmeden, dışarı atılıyor. Sonuna kadar dayanacağız. Gerekirse tüm üretim araçlarının tahribine kadar!" diyorlar.

Eylemler tümüyle taban inisiyatifine dayanıyor

İşçilerin bu eylemlerini sendika bürokratları sahiplenmiyorlar. Bir ay boyunca medyada ciddi bir gündem maddesini oluşturan konu hakkında hiçbir merkezi sendika yöneticisi bir açıklama yapmış ya da bir bildiri yayınlamış değil. Tersine, el altından eylemleri baltalamaya çalıştıkları, şiddete başvurulmasını onaylamadıkları, böyle yapmayın, sendikal mücadeleye leke düşürüyorsunuz gibi çıkışları, bazı yorumlarda satır aralarında işlendi. Ama, CGT, CFDT ve FO konfederasyonları eylemleri açık bir biçimde mahkum etme cesareti gösteremediler. Sadece sahiplenmeyerek araya mesafe koydular, sermaye düzenine güven vermeye çalıştılar. Tümüyle taban inisiyatifi üzerinde yükselen mücadeleye omuz veren, bir bildiriye zor çoğaltan, bürolarında bir faksı dahi olmayan tabandaki sendikacılar. Eylemlere taban inisiyatifinin önderlik etmesi davanın kamuoyuna maledilmesini kolaylaştırıyor, burjuvazinin kara çalmak için başvurduğu klişeleri etkisizleştiriyor.

Geçmişte düzen medyası nerdeyse her işçi eylemini soğuk savaş dönemine özgü kalıplarla değerlendirir,

gerisinde Sovyet "uşağı" FKP'nin parmağı olduğu ya açıktan ya da ima yoluyla önplana çıkarılırdı. Böyle olunca, işçilerin talepleri, sorunun özü, tartışma konusu olmaktan çıkarılır; eylem FKP'nin stalinist geçmişinden Münih antlaşmasına, hatta Gulag meselesine kadar uzatılır, sınıf düşmanı zehirin bilinçlere yeniden şırınga edilmesine bir vesile olurdu. Yaratılan bu önyargı cenderesi, şimdi sürecin dayattığı gerçekler sayesinde erozyona uğruyor. FKP ve onun etki alanındaki CGT Sendikası'nın geldiği nokta, burjuvazinin bu konudaki argümanlarını ayrıca ıskartaya çıkartıyor.

Fransa'da "Lutte Ouvrière" ve "Ligue Communiste Révolutionnaire" gibi güçlü Troçkist akımlar, sınıfa önderlik ihtiyacına cevap vermekten uzak konumdalar. Radikal bir söylemi olan bu akımlar ittifak içinde hareket ettiklerinde FKP ile boy ölçüşebilecek oranda bir kitle desteği elde etmelerine karşın, sınıfın eylemliliğine ancak dışarıdan gazel okuyarak eşlik edebiliyorlar.

Diğer taraftan burjuvazi bu yeni eylem dalgasını bastırmanın, ehlileştirmenin yöntemini henüz keşfetmiş değildir. Sermaye düzeni beklenmedik bir anda ve alışılmadık bir yöntemle gündeme girmeye başlayan işçi eylemlerinin sesini kesmek için dört elle Concorde faciasına sarıldı. Günler boyunca enine boyuna trajedinin boyutları tartışıldı. Ama emekçi kitleler telef olmuş yüz Alman burjuvası için ağıt yakmadılar. Bu kez eylemler, münferit örnekler kategorisine konularak, işçi trajedisinin anlayışla karşılanması gereken sonuçları sayılarak sahiplenilmeye çalışılıyor. Bu nedenle, sermayenin en arsız yorumcuları bile konuyu değerlendirirken sanki dinamit lokumu kurcalar gibiler. Cellatex ultimatununun açıklandığı günlerde, bunlardan biri, boş zamanlarında solculuk yapan bir sosyolog, eylemi tanımlarken "sosyal terörizm" sıfatını kullandı. Oysa, burjuva düzenin yasaları, yalnız Fransa'da değil dünyanın her yerinde bu tür eylemleri terörizm olarak tanımlamaktadır.

Kararlılık yeterli değil, eylemin haklılığını topluma maletmek gerekiyor

Ancak, işçilerin adeta kefenlerini boyunlarına sararak mücadeleye atılmaları eylemlerinin başarısının garantisi olmuyor. Sadece kararlılık yetmiyor. Medyanın sansürünü parçalamak, kitlelerin ilgisizliğini dağıtmak, işyeri yönetiminin ve devletin ikiyüzlü açıklama ve politikalarını kamuoyunun gözleri önünde ve en çarpıcı bir biçimde teşhir etmek, kısacası davayı topluma maletmek gerekiyor. Cellatex, Adelshoffen ve Bertrand Faure işçileri bunu başardılar. Fransa halkını günler boyu haklı kavgalarına doğrudan şahit olmaya zorladılar. Sermayenin saldırılarının kendilerine artık barutu konuşturmadan başka bir seçenek bırakmadığını kabul ettirdiler. Tek bir kişi çıkıp da, işçiler taleplerinde

haklıdır, ama başvurdukları yöntemi onaylamıyorum, sorunu pazarlıkla halletmek gerekir diyemiyor. Bu atılan okun tam hedefine saplandığını gösteriyor. Aynı zaman dilimi içinde patlak veren diğer iki eylemden özellikle birisi bu düzeyi kazanamadı.

Bunlardan ilki Forgeval demir-çelik fabrikası işçilerinin eylemidir. Bu fabrika ülkenin kuzey bölgesinde bulunan Valenciennes kentinde. Adelshoffen'den sonra bu kez Forgeval'ın 127 işçisi Cellatex'in mücadele bayrağını devralmaya çalıştılar. 10 Temmuz günü mahkeme tarafından adli tasfiye kararı alınan ve yasal prosedür gereğince işlerine son verilen Forgeval işçileri, fabrikayı işgal ederek karşı saldırıya geçtiler. Fabrikanın dev demir-döküm preslerinin altındaki depolara 36 bin litre yağ doldurarak ve üzerine araba lastiği, gaz tüpleri yerleştirerek ateşlemeye hazır hale getiren işçiler, hükümetin taleplerine olumlu cevap vermemesi durumunda, fabrikayı tüm donanımıyla birlikte havaya uçuracaklarını ilan ettiler. Eylem birkaç gün basında işlendikten sonra, ciddi bir açıklama getirilmeden şimdilik örtbas edilmiş durumda. İşçiler anlaşılabilir, ultimatolarını ertelediler, vb. denildi ve öylece bırakıldı.

İkinci eylem ise, hükümetin oyalama politikasına son vererek Cellatex işçileri ile pazarlık masasına oturduğu günlerde patlak verdi. Paris'e yakın bir kentte bulunan ve aynı şekilde kapatılma kararı alınan bir elektrik donanımı üreten CEE fabrikasının işçileri, "Cellatex kazandı, niye biz kazanmayalım!" şiarı ile işyerlerini işgal ettiler. İşgal eylemi ile birlikte işyeri bahçesinde araba lastiği, kasa vb. tutuşturarak, fabrikayı ateşe vereceklerini ilan ettiler. CEE işçilerinin eyleminin, nispeten geniş bir biçimde sadece iki kez Paris bölgesinin yerel gazetesi *Le Parisien* tarafından duyurulduktan sonra, akıbeti hakkında basına un ufak bir bilgi sızmadı.

Kapitalist yıkıma karşı mücadeleye atılma isteği büyüyor

Belki de ülkede kamuoyuna duyurulmayan benzer başka mücadele örnekleri yaşanıyor. Yöneticileri rehin alma türünden protestolara çok sık başvurulmakta, fakat nadiren duyulmaktadır. Açık bir biçimde ortaya çıkan gerçek, Temmuz ayı içinde seslerini duyuran işçilerin bu ülkede işçi sınıfı ve emekçilerin endişelerini, öfkelerini, arayışını ve mücadele istemini dile getirdiğidir. Bertrand Faure işçilerinin eylemine de, diğerleri gibi, mali ödünler karşılığında son verilecek ve fabrikanın kapatılması engellenemeyecektir. Bunun hiçbir önemi yok. Bir ay içerisinde beş Cellatex örneğinin sığdırılması çok önemli bir kazanımdır. Dahası, kahve köşelerinde işçiler işyerlerindeki sorunlarını birbirlerine anlatırlarken, "cebine bir dinamit lokumu koy da git, o zaman görürsün, sonucun garantisini ben veriyorum" türünden şakalaşmaları, geleceğin mücadeleleri için şimdiden kazanılmış mevzilerin ifadesidir.

Adelshoffen işçileri neden böyle bir noktaya geldiklerini şöyle açıklıyorlar: "Dikkati çekmek, bize hayvan muamelesi yapılmasına son vermek için bu yönteme başvurmak zorunda kaldık. Uzun süredir böyle bir yönteme başvurmayı düşünüyorduk. Bizim eylemimiz Cellatex'in bir takliti sayılmaz. İki aydır grev yapıyoruz, yürüyüş düzenliyoruz, kimsenin ciddiye aldığı yok. O halde kaybedecek bir şeyimiz kalmamıştır. İş yavaşlatarak üretimi yarı yarıya düşürdük, fabrika yönetimi hiç rahatsız olmadı."

Bu, ortak bir gerçeğe, sınıfın tamamını kucaklayan bir talebe parmak basmaktır. Aynı şekilde, Cellatex işçi temsilcisine gelen telefonlarda destek verme, cesaretlendirme, kutlamanın yanısıra yardım talep etme örneklerine tanık olunmaktadır. Örneğin; "Bizim fabrikada 400 kişiyi işten atacaklar. Cellatex işçilerinin eylemini ve elde ettikleri sonucu gördük. Biz ne yapabiliriz. Bize nasıl bir eylem yöntemi öneriyorsunuz, bize de bir akıl verin."

Kapitalist soyguna, yıkıma, barbarlığa karşı mücadeleye atılma isteminin bundan daha açık bir ilanı olabilir mi?

Bertolt Brecht: Proleter sanatın çalışkan işçisi...

(1898-14 Ağustos 1956)

Dünyayı değiştirme ve dönüştürme eyleminin sanatçısı

A. Aras

*“Savaşta biraz yorulmuş, ama siperinden ayrılmamış bir asker”,
devrimci bir sanatçı, materyalist bir sanat kuramcısı...*

Sanat

söz konusu olduğunda, kendisini Marksizm'e, işçi sınıfının kurtuluş mücadelesine yakın gören aydın ve sanatçılar, bizzat bu politik kimliği taşıyanlar içinde yüz ağırtıcı isimlerin başında gelir Bertolt Brecht. Yalnızca yaşamıyla değil, eylemiyle, sanatsal pratiğiyle ve bizzat sanat kuramı alanında Marksizm'e yaptığı katkıyla Brecht, pek çok çağdaşı arasında öne çıkan, kolay aşılamayacak bir düzeyin ve kişiliğin temsilcisidir. Yazık ki, onun marksist sanata yapmaya çalıştığı kuramsal katkı yarım kalmış, yeterince geliştirilememiştir.

Burjuvazi ve burjuva sanatçılar-eleştirmenler tarafından onunki kadar sistemli bir baskıya maruz kalan ve sanatsal çabası kuşatma altına alınan bir sanatçı örneği pek azdır. Öyle ki, Brecht'e, onun sanat anlayışına ve eserlerine dönük burjuva kuşatma ve tahrifat, ölümünden sonra da devam etmiştir ve halen de devam etmektedir. Bu burjuva "ilgi"nin yalnızca onun politik kimliğinden dolayı olduğunu düşünmek son derece yanıltıcı olur. Aksine, yaşadığı dönemde Alman faşizmi onun eserlerine kendisinden daha

fazla kin beslemiş, bir süre için sığınmak zorunda kaldığı ABD emperyalizmi diğer sığınmacılara gösterdiği ilgiyi ondan esirgemiş, eserlerinin yayınlanmasına ve sahnelenmesine güçlükler çıkarmıştır. Kuşkusuz diğerleri gibi mülteciliği benimsememiş olmasının da bunda bir payı var. Ancak asıl neden, Brecht'in orada ve o koşullarda da burjuvaziye teslim olmaması, ısrarla yürüttüğü savaşa devam etmesidir. Ve şimdi "yüksek sanat anlayışı"nın temsilcileri tarafından, bu düşmanlık sinsi bir tahrifat biçiminde sürdürülmektedir.

Burjuvazi, yıllardır reklamından propagandasına kadar Brecht'in anlayışının devrimci yanını budayarak kendine maletme yüzüzlüğünü sürdürmektedir.

Burjuvazinin gösterdiği bu tarihsel ilginin işçi sınıfı ve sosyalistler tarafından gösterildiğini, olduğu kadarıyla sürdürüldüğünü söylemek ise zor. Bu, onun ürünlerinin ya da sanat kuramının ve sanatsal pratiğinin anlaşılmasından kaynaklanmıyor. Aksine, Brecht'in eserleri ve Brechtien sanat anlayışı, yaşadığı dönemde en çok işçiler ve sıradan

halk tarafından ilgi görmüş, dahası anlaşılabilmiştir. Çünkü, bir cümlede özetlemek gerekirse Brecht, eylemin sanatını, dünyayı değiştirmenin ve dönüştürmenin sanatını yapmaya çalışmıştır. Kelimenin yalnızca politik anlamıyla değil, sanatsal anlamıyla da o, proleter sanatın çalışkan bir işçisidir. Sürekli bir araştırma içerisinde. Yanılmayı da içeren denemelerde bulunmaktan kaçınmaz. Kalıplarla, doğmalarla istediği sonuca ulaşamayacağını bilir. Bu yüzden o, devrimciliği politik angajmanlardan, sanat anlayışını ise burjuva ideolojisinden ödünç alan

pek çok sanatçının karşısında gerçek bir devrimcidir, sanatı ise kuramsal arka planı ve sınıfsal özü ile devrimci bir sanattır. Onun eserleri son derece yalın ve halk tarafından kolay anlaşılabilir özelliğiyle

dünyanın dört bir yanında ilgiyle karşılanmıştır. Bu aynı zamanda onun eserlerinin evrensel değerine de bir kanıttır.

Brecht, "halkın düzeyine inmek" bahanesinin arkasına gizlenen halk dalkavukluğundan da, "burjuvazinin yüksek sanatı"ndan da nefret eder. Dahası, onun sanatsal ve kuramsal hasımlarından

biri (başta geleni) burjuvazi ve burjuva sanatı (tarihsel kökleriyle klasik sanat anlayışı) ise, bir diğeri, çeşitli kılıklara bürünen halk dalkavukluğu, burjuva etkilerden sınırlanmamış sosyalist sanat ve sanatçılardır. Evet, Brecht saf proleter sanat olmayacağını da söyler, ama bu asla onun burjuvaziye ve onun toplumsal yaşamda, kültürde, sanattaki hakimiyetine karşı savaş yürütmesinin, bunları bir bir ayıklamasının önünde engel değildir.

İşte Brecht'in ve Brechtien sanat anlayışının sosyalistler cephesinde hakettiği ilgiyi yeterince görememesinin bir nedeni de, onun sanat anlayışının ve eserlerinin komünist partilerin resmi güvencesini arkasına alan sözde kuramcılarının ortaya koyduğu sanat anlayışıyla açık ya da örtülü bir çatışma halinde olmasıdır. Hazır kalıplara, klişelere, sözde reçetelere olan uzaklığıdır. Belirtmeliyiz ki, bu çatışma esnasında kuramsal alanda sürdürdüğü ve Brecht, savaş sonrasında yalnızca aydın-sanatçı kimliğiyle değil, bir komünist olarak da sorumluluklarını yerine getirmeye çalıştığı için geri döndüğü ülkesinde dışlanmamış, kuramsal alandaki gerilim ilişkilere yansımamış, Berliner Ensemble Tiyatrosu'nu kurup çalışmalarına orada devam edebilmiştir.

Brecht'in kuramsal çabası ve klasik gelenekle savaş

Brecht'i marksist sanat kuramcıları içinde farklı kılan, herşeyden önce, onun sanata, sanat ve kültür alanındaki sınıf egemenliğine tarihsel materyalist yöntemin eleştirel silahıyla yaklaşabilmesidir. Devrimci sanatsal pratiğinde gösterdiği ısrar ve titizliktir. O, bir bakıma Marks'ın iktisat alanında uyguladığı yöntemi, benzer bir biçimde sanat alanına uygulamaya çalışmıştır. Onun için sanatta proletaryadan yana taraf olmanın bilinci ve temel koşulu budur. Ancak bu gözle bakıldığında, sanat alanında sürmekte olan sınıf savaşının ideolojik-politik görevleri, herhangi bir kabalağa, biçimciliğe düşülmeden anlaşılabilir. Brecht, en köklü sanat dalı olan tiyatroyu kendisine örneklem seçerek kuramsal ve deneysel çalışmalarına başlar. Fakat şiirde de bunu dener.

Ona göre, burjuva sanatının esas-özü, antik Yunan tiyatrosunun klasik temalarının, figürlerinin ve tarzının bugüne uyarlanmış çağdaş bir versiyonuna dayanmaktadır. Kostümler değişmekte,

Biçimcilik ve yeni biçimler

Kapitalizmin ileri dönem edebiyatındaki "boşta çalışma" kendini, bilindiği gibi bu çağın şairlerinin dur durak bilmeden burjuvalara özgü eski içeriklerinden umarsız biçim değişiklikleriyle yeni tatlar çıkarmaya çalışmalarını da gösterir. Böylece kendine özgü bir çöküş manzarası çıkar ortaya: Sanat yapıtında biçimle içeriğin yeni biçimleri "talep ederler". Eğer yeni içerikler eski biçimlere tıksaydı, hemen biçimle içeriğin yazgı karartan ayrışması yine ortaya çıkardı; bu kez de eski olan biçimin yeni olan içerikten ayrışmasıyla. Çevremizde, toplumun temellerinin sarsılıp sallandığı her yerde yeni biçimlerde sürüp giden yaşam, eski biçimdeki bir edebiyatla biçimlendirilemez, etkilenemez.

(‘50’li yıllar)

isimler değişmekte, oyuncular değişmekte, fakat temel amaç ve bu amacın temsilcisi olan tipler-roller aynı kalmaktadır. Hatta içerikte bile çok fazla bir değişim olmamaktadır. Devrimci sanat anlayışını ("Epik tiyatro" olarak ün salsa da, aslında "epik"i ve "tiyatro"yu aşmaktadır) buradaki çözümlenmeye borçludur.

Çözümlemesini iki kritik kavramla ifade etmek mümkündür: **Özdeşleşme ve Katharsis (boşalma-sağaltım)**. Ona göre klasik sanatın bu iki temel öğesi, burjuvazinin sanattaki hegemonyasının da araçlarıdır.

Amaç ise, seyirciyi (halkı) sanatta (sahne) yaratılan yanılısamaya ortak ederek onu rahatlatmak ve tiyatrodan (sanatın etki alanından) çıktığında normal hayatına, normal işine rahatlamış biçimde devam etmesini sağlamaktır. Bir işçi ya da bir köle olarak gelen izleyici, "doymuş", duygularını tiyatrodan "boşaltmış" (katharsise olmuş) bir şekilde hayata devam etmesi, kurulu düzenin devamı demektir zira.

Bu **sanat anlayışı** (sahne düzeni ve bizzat oyun yoluyla) daha tiyatrodan seyirciyi dışlar, onu pasif izleyici konumunda tutar. İzlediği şeyi anlaması ve eleştirmesi değil, onunla (iyi karakterler, kahramanlarla) özdeşleşmesi istenir izleyiciden. **Oyun** (sanat) uyarıcı, bilgilendiren değil, uyuşturan olmalıdır. **Kahramanlar**, "nesne"leştirilmiş birer özdeşleşme "özne"si olarak, herkesin yüce duygularını, bir takım toplumsal ideallerini temsil etmelidir. (Bu idealler, oyunda olduğu gibi gerçek hayatta da egemen sınıfın damgasını taşır, doğal olarak) İzleyici adına, onun duygulanım dünyası içinden yapılması gerekeni yapmalı, oyun olması gereken şekilde bitirilmeli, dışarıda-gerçek hayatta tartışılacak-gerçekleştirilecek hiçbir şey kalmamalıdır.

Açıkta hiçbir şey kalmamalıdır, bir tek soru işareti bile! **Sahne** öyle düzenlenmelidir ki, seyirciye bunun içinde bir takım olayların geçtiği gerçek dünyanın bir "temsili" olduğunu unutturabilsin ve yanılısama katsayısını-oyunun etkisini arttırabilsin. Oyuncular da, **rollerini** öylesine sahici oynamalıdır ki, hayattaki herhangi bir gerçek toplumsal karakteri en eksiksiz biçimde verebilsinler. Rollerin, gerçek toplumsal varlıkları (efendiyi oynayan bir "efendi", köleyi oynayan bir "köle"yi) "temsili" ettikleri anlaşılmalıdır.

Bunun için de oyuncu oynadığı rolle mümkün olduğu ölçüde özdeşleşmelidir. Bu başarılırsa, seyirci de kendisine verilen "seyirci" rolünü daha iyi benimser. Böylece, toplamda, sahne, roller, tema (yani sanatın temsil ettiği gerçekler) gerçeğe, gerçek sınıfsal ilişkilerle yer değiştirmeye hizmet eder. Asıl gerçek tiyatrodan dışarıda bırakılır, oyunun yanılısamalı gerçeği seyirciye dayatılır. Varılan yer, oyunun-rollerin bir temsil olduğunun unutturulması yoluyla, izleyicinin gerçek hayata ve ilişkilere müdahalesini ortadan kaldırmaktır. İşte, Brecht için sanatta burjuva gericiliği kendisini bu temel üzerinden, kuşkusuz Antikçağ tiyatrosuna eklenmiş bir dizi yenilikleri de katarak üretmektedir.

Biçim ve içerikte ne denli zenginleştirilme yoluna gidilirse gidilsin, üzerinde ne kadar oynanırsa oynansın, bu tarz ve anlayış esasta gericedir. Devrimci bir anlayış

ve niyetle bile olsa, kopya edilmesi değil, savaşılmaması gerekir. Zira, yanılısama yaratmak, kitleleri pasifizme sürüklemek, işçi ve emekçilere egemen anlayışın

köhnemiş araçlarıyla seslenmek, bu yolla onların salt duygularına hitap etmek, devrimci sanatın, devrimci sanatçının işi olamaz. Sanatın, üretimden, hayatın kendisinden koparılıp "yüce" hegemonyasının kalıplarını parçalamalı, sahneyi hayatın içinde

kurmalıdır. Resimler tuvalere, resim galerilerine değil, geniş duvarlarda da çizilmeli, caddelerde sergilenmelidir. Boyacıyla ressam, taş yontucusuyla heykeltıraş arasındaki yeteneksel ve sınıfsal ayrım, duvarcılar ve taş ustaları lehine bozulmalı, sermayenin büyümesi esasına göre oluşturulan işbölümü ortadan kaldırılmalı, sanat ayrıcalıklı bir işe değil, iş eğlenceli sanatsal ve kolektif bir niteliğe dönüştürülmelidir. Verili üstün yetenekli sanatçı kimliği reddedilmelidir. Sanat bir ayrıcalık, sanatçı ayrıcalıklı bir üst kimlik olmaktan çıkarılmalıdır. Sanat ürünleri ve sanatsal üretim kitlelerin önünde diz çöküp tapınacakları değil, gündelik yaşamda etkileşime girecekleri, dokunacakları, eleştirecekleri, katılacakları, kendilerince yorumlayıp yeniden üretecekleri bir faaliyet haline getirilmeli, buna uygun bir biçim ve içeriğe kavuşturulmalıdır. Sanat, kitlelerin dünyayı dönüştürme pratiğini geliştiriyor, buna hizmet ediyorsa, ezilenlerin elinde gerçek bir silaha dönüşür.

Sonradan bir parça geliştirilmiş biçimiyle bu çerçevede özetlenebilecek Brecht'in sanatsal anlayışının

o günkü koşullarda ürettiği kilit kavram "**yabancılaştırma**"dır. Sanatın bir temsil olduğu gerçeğini karartmaya çalışan egemen klasik anlayışın karşısına Brecht, yabancılaştırmayı, yaratılmaya çalışılan yanılısamayı kırıcı-devrimci bir araç olarak çıkarır. Burjuva sanatsal düzeneğe ve yaratılmaya çalışılan ideolojik manipülasyona bir çomak gibi sokulan bu kavram, basit bir tiyatro teknik düzenleme değil, son derece güçlü bir ideolojik silahtır. İzleyen (seyirci) ve oynayan (oyuncu), oynanan oyun (sanatsal ürün) ve gerçeklik arasında çekilmiş ve yüzyıllardır kanıksanan bir tarihsel duvarı-bir ayrımı parçalayarak, işçi ve emekçileri devrimci teorisinin devrimci sanatının silahlarıyla donatır, onları gerçek yaşamda da seyirci koltuğundan siyasal sahneye çıkarır, sahneyi (sanatı) dünyayı dönüştürmek üzere devrimci müdahalenin bilinciyle ve devrimci eylemin yaratıcılığıyla

donatır. Brecht'in eserlerinde bu devrimci tarzın yarattığı etkiyi R. Wintzen, şu coşku dolu kelimelerle ifade ediyor:

"Tiyatro sahnesinde o, ateşli bir tutkuydu sanki, halkın ağzıydı, şiirsel bir şimşek ve yıldırım sesiydi, tatlı bir aşk ezgisiydi."

Brecht'in sanatsal anlayışı ve eserleri insanları eğlendirmeye, bu dünyayı boş gözlerle izlemeye yöneltti değil, kavga meydanına davet eden, onları kıskırtan bir savaş çağrısıdır.

Brecht hem bir anlayış geliştirme hem buna uygun ürünler sunabilme anlamında bir "buz kıran" rolünü hakkıyla yerine getirmiştir. Sanatı mücadelenin ateşinde sınanmış, geriye anlamlı bir miras bırakmıştır. Yarım kalan eserini, eksik kalan çabasını tamamlamak proletaryanın genç neferlerinin görevidir.

Şair akıldan korkmamalıdır

Kimi ozanlar, özellikle de şiire yeni başlayanlar, kendilerini belli bir etkilene içinde, bir duygulanma durumunda duyumsayınca, akıldan gelenin bu ruh durumunu dağıtacağından ürüyor gibidirler. Bu konuda, bu ürküşün ancak aptalca bir ürküş olduğu söylenebilir.

(‘30’lu yılların sonu)

Nereden öğrendim?

Yakınlardaki kağıt fabrikasının kadın işçileri bir şarkının tüm dizelerini her zaman anımsayamıyor, doğaçtan geçişler yaratıyorlardı; çok şey vardı bunlardan öğrenilecek. İşçilerin şarkılara karşı olan tutumunun da özdeş biçimde öğretici yanı güçlüydü. Şarkılara hiçbir zaman çocuksu biçimde teslim olmuyorlardı. Şarkının tümünü ya da kimi dizelerini ince bir alayla söylüyorlar; kimi ucuzlukları, tatsızlıkları, abartılmış ve gerçek olmayana, denebilirse kendi kargacık burgacık yazılarıyla beziyorlardı. Homeros söylencelerinin kendileri çocuksu olmayan, ama çocuksuluğun şöyle bir dokunup geçtiği o "mektepe medrese görmüş" dinleyicilerinden öylesine uzak değillerdi.

(‘50’li yıllar)

Halkın ekmeği

*Bilin: Halkın ekmeğidir adalet.
Bakarsınız bol olur bu ekmeğin,
bakarsınız kıt,
Bakarsınız doyum olmaz tadına,
bakarsınız berbat.
Azaldı mı ekmeğin, başlar açlık,
bozuldu mu tadı, başlar hoşnutsuzluk
boy atmaya.*

*Bozuk adalet yeter artık!
Acemi ellerde yoğrulan, iyi
pişirilmemiş
adalet yeter!
Yeter katıksız, kara kabuklu adalet!
Dura dura bayatlayan adalet yeter!*

*Bolsa insanın önünde ekmeğin,
lezzetliyse,
gözler öbür yiyeceklere yumulsa da
olur.
Ama herşey bollaşmaz ki birden bire...
Bilirsiniz, nasıl bolluk doğurur
ekmek:
Adaletin ekmeğiyle beslene beslene*

*Ekmeğin her gün gereklirse nasıl,
adalet de gerekli her gün,
hem o, günde birçok kez gerekli.*

*Sabahtan akşama dek, iş yerinde,
eğlencede,
günlük, has ekmeğine adaletin.*

*Madem adaletin ekmeği bu kadar
önemli,
onu kim pişirmeli, dostlar, söyleyin?*

Öteki ekmeği kim pişiren?

*Adaletin ekmeğini de
kendisi pişirmeli halkın
gündelik ekmeği gibi.*

Bol, pişkin , verimli.

Oğlum Faber

*Benim oğlum savaşta öldü.
Balık satarım ben pazarda.
Güneşli, güzel bir gündü,
dediler, gemiler döndü savaştan,
dediler az önce rıhtımda
demir attı gemiler.
Doğru oraya koştum pazardan,
bekledim köprünün ağzında,
dört saat, altı saat bekledim.
Akşamleyin boşaldı bütün gemiler,
ama geçmedi köprüden benim oğlum.
Faber, oğlum Faber,
karnımda taşıdığım,
beslediğim,
büyüttüğüm,
oğlum Faber...*

Hiroşima ve bilimin sisteme köleliği

İlk atom bombaları bundan 55 yıl önce 6 Ağustos'ta Hiroşima'ya, 9 Ağustos'ta Nagazaki'ye atıldı. İkinci emperyalist paylaşım savaşı ABD ve müttefikleri tarafından kazanımla sonuçlanmış oldu. Albert Einstein'ın yüzyılın başında ortaya attığı Görecelik Kuramı, maddeden çok yüksek derecede enerji elde etmeye yarıyordu. Bilim adamları daha sonraki yıllarda bunu pratiğe dökmeyi başardılar. Ancak kapitalist bir dünyada böylesi bir güç ancak toplu yıkımları olanaklı hale getirebilirdi. '40'lı yıllarda atom bombası geliştirildi. Japonya'nın iki kentinde yaşayan yüzbinlerce insan bir anda ve topyekûn imha edildiler.

Birçoğu bunu, savaşı bitirmesi anlamında daha fazla insanın ölümünü engellediği şeklinde savundu. Ancak daha sonraları birçok bilim adamı bilimin sistemin elinde nasıl bir imha silahı haline gelebildiğini görüp kendilerini ve sistemi sorgulamaya başladılar. İşte Max Born da onlardan biriydi.

Ünlü atom fizikçisi Max Born, 1936'da ilk basımı yapılan "Dinginsiz Evren" adlı yapıtının ikinci emperyalist paylaşım savaşının ardından 1951'de yapılan yeni baskısına yazdığı önsözde şunları söylüyor:

"Son satırları 15 yıl önce yazmamdan bu yana büyük ve ürkütücü olaylar yaşandı. Atomların, elektronların ve çekirdeklerin dansı, tüm öfkesinde tanrının ilksiz sonsuz yasaları altında durmasına karşın, pekala şeytana ait olabilecek bir başka dinginsiz evren ile -insanın erk ve denetim uğruna en sonunda tarihi oluşturan savaşımı ile-dolaşmıştır. Hiçbir çıkar beklemezsizin gerçeklik uğruna arayış konusundaki iyimser coşum ciddi olarak sarsılmıştır. Simyacının düşünün modern gerçekleşmesi üzerine söylediklerimi yeniden okurken saflığıma şaşırıyorum:

"Burada yeni bir görünüş altında simyacının eski sorunu yatar: Öğelerin edimsel dönüşümü. Oysa şimdi güdü büyüülü sanatların gizemi içerisine bürünen altın itkisi değil, ama bilimcinin katıksız merakıdır. Çünkü varsıllığı beklemeyebileceğimiz de başından açıktır."

"Altın güç demektir; egemen olmak için ve bu dünyanın varsıllıklarından büyük bir pay almak için güç. Modern simya giderek bu erek için bir kestirmedir ve gücü dolaysızca sağlar: Denetlemek için ve daha önce hiç duyulmamış bir ölçekte gözdağı vermek ve incitmek için bir güç. Ve bu gücü acımasız savaş edimlerinde, bütün kentlerin yerle bir edilmesinde ve nüfuslarının yok edilmesinde sergilenirken gördük. Böylece edimler hiç kuşkusuz başka araçlarla da başarılmıştır. Aynı savaşta Hiroşima'dan başka kentler; nüfuslarının önemli bir yüzdesi ile birlikte, sıradan patlayıcılar yoluyla biraz daha yavaş olarak yok edilmişlerdir. İlk bronz silahların taş baltalara ve oklara üstün geldiği taş devrine dek, daha önceki her savaşın yoketmede kendi uygulayım sal 'ilerlemesi' vardı. Gene de bir ayırım vardır. Birçok devlet, birçok kent, birçok uygarlık onlardan daha üstün olan güçler tarafından yok edilmiştir; ama etkilenmeyen geniş bölgeler de vardı ve yeni bir gelişim için belli bir alan kalıyordu. Bugün küre küçülmüştür ve insan soyu kendini sonuna dek yoketme olasılığı ile yüzyüzedir.

"Bu kitabın yeni bir yayımı sorunu doğduğu zaman büyük bir sıkıntı duydum. Çalışmayı güncelleştirmek için 1935'ten bu yana yer alan bilimsel gelişimin bir açıklamasını yazmam gerekiyordu. Ama bu dönem herhangi bir önceki evre gibi hayranlık verici buluşlar, düşünceler ve kuramlar ile dolu olsa da, onları kitabın yazılmış olduğu aynı tonda betimlemem olanaksızdı. Bundan böyle doğanın işçiliği üzerine derin bir kavrayışın ussal bir felsefeye ve dünyasal bilgiğe doğru ilk adım olduğu inancı içinde yazamazdım. Bana öyle görünüyor ki atom bombasına götüren yolda öncülük eden bilimciler olağanüstü becerileri olan insanlar olmuş olsalar da, bilge insanlar değildirler. Buluşlarının meyvalarını koşulsuzca politikacıların ve askerlerin eline teslim ettiler; böylece duyuncularında suçsuzluğu ve anlıklarında özgürlüğü yitirdiler."

İşçi önderleri Sacco ve Vanzetti, 23 Ağustos 1927'de katledildiler

"İnsanların kardeşliğini düşleyen, bu kardeşliğin Amerika'da bulunabileceğini umut eden Nicola Sacco ve Bartolomeo Vanzetti, bugün bu umut ve özgürlük ülkesine çok eskiden kaçıp gelenlerin çocukları tarafından gaddarca öldürüldüler..."

Nicola Sacco ve Bartolomeo Vanzetti iki işçi önderidir. Bu iki önder Amerikan devleti tarafından, 14 Temmuz 1921'de ölüme mahkum edildiler. 23 Ağustos 1927'de ise elektrikli sandalyede katledildiler.

Nicola Sacco, 1881'de Güney İtalya'nın Torremaggiore kasabasında, Bartolomeo Vanzetti ise, Kuzey İtalya'nın Villafalletto kasabasında doğdu. Yoksulluk ve işsizlikten dolayı New York'a göçen Sacco ve Vanzetti, Amerika'ya göçmen olarak gelen yoksul insanların karşı karşıya kaldıkları durumu yansıtıyorlardı. Amerika'ya gelen İtalyan göçmenler sürekli olarak

şağılanıyor, yaşama olanakları gittikçe zorlaşıyordu. Yaşamın her alanında varolan ırkçı ve baskıcı yaklaşımlar, sürekli bir toplumsal baskıyı doğuruyordu. Bunun yanında son derece zor koşullarda çalışan göçmen işçiler, ucuz işgücü olarak kullanılıyordu. Ve zamanla, yaşam koşullarını iyileştirmek için, çeşitli ilericiler siyasal akımlara yönelerek mücadele ediyorlardı. Sacco ve Vanzetti de daha iyi yaşam uğruna anarşist bir gruba üye olmuşlardı. İkisi de işçi ve İtalyan'dır. Ve bu özellikleri, 1920'lerin Amerika'sında, onların öldürülmelerine yeterliydi. Zira Amerikan emperyalistleri, Sacco ve Vanzetti şahsında tüm işçi ve emekçi insanlara, haklarını aradıkları takdirde nelerle karşılaşacaklarını göstermek istediler.

Bir komplonun sonucu olarak Sacco ve Vanzetti tutuklandı. Bir cinayet ve iki soyguna karışmakla suçlanıyorlardı. Oysa ortada bu olaylarla ilgileri olduğunu kanıtlayacak hiçbir delil yoktu. Delil olması da gerekmiyordu; çünkü Sacco ve Vanzetti, işçi ve emekçilere gözdağı vermek için kurban seçilmişlerdi.

Tutuklama sonrasında bilinen yöntemlerle "uygun" kanıtlar aranmaya başlandı. Düzmece

kanıtlar yaratılarak, insanlar yanlış tanıklığa zorlandı. Jüri başkanının sarfettiği, 'Allah kahretsin, bunları her halükarda asmak gerekiyor' sözleri, davanın seyrini ve atmosferini yansıtıyor ve özetliyordu. Açılan dava 6 hafta sürdü ve o günlerde pek fazla dikkat çekmedi. Davadan 6 yıl sonra, savunmanın davanın yeniden ele

alınması için verdiği başvuruların reddedilmesinden sonra, kesinleşen kararın uygulanması aşamasında, Sacco ve Vanzetti'nin adları bir anda tüm dünyada duyuldu.

1920'de, davanın sonuçlanmasından önce kurulan Sacco ve Vanzetti'yi Koruma Komitesi, mahkemede insanlık dışı uygulamaları teker teker ortaya çıkararak, kamuoyunu bilgilendirmeye başladı. Komitenin başarılı çalışması sonucunda gelişen dayanışma, sadece Amerika'da değil, dünya çapında bir kampanyaya dönüştü. Birçok yerde gösteriler ve dayanışma grevleri gerçekleşti. Sacco

ve Vanzetti'nin ölüm günü olan 23 Ağustos 1927'de Almanya'nın Leipzig şehrinde 15 bin işçi sokağa çıktı ve polisin ateş açması sonucunda çok sayıda işçi yaralandı. Bir gün sonra ise Berlin'de 150 bin kişi protesto yürüyüşü yaptı. Hamburg'daki gösterilerde ise, açılan ateş sonucu birkaç kişi hayatını kaybetti.

Sacco ve Vanzetti'nin binlerce insan tarafından sahiplenilmesini hazmedemeyen burjuva gericiği korkuyordu ve bu korku boşuna değildi. Onlar Sacco ve Vanzetti'yi idam ederek, işçi sınıfının sınıfsız, sömürsüz bir dünya mücadelesini durdurabileceklerini düşündüler.

Ama yanıldılar. İdam kararı birçok ülkede güçlü protesto gösterileri ile karşılandı. Sacco ile Vanzetti enternasyonal proletaryasının mücadele tarihinde onurlu bir yer kazandılar. Bugün de onlar Seattle'da, Davos'da, Washington'da, proletaryanın kapitalizme karşı mücadelesinde yaşıyorlar ve yaşayacaklar...

Ya kapitalist barbarlık içinde çöküş, ya sosyalizm!

E. Emek/Ümraniye Ceraevi

"Ömrümde gerçekten hiç suç işlemediğim gibi, bütün ömrümce suçu, yani bugünkü yasaların ve ahlakın suç saydığı şeyleri yeryüzünden yok etmenin mücadelesini verdim. Bunların yanı sıra bugünkü yasaların ve ahlakın haklı bulduğu ve kutsadığı suçu da, yani insanın insanı ezmesi ve sömürmesi suçunu da işlemedim. Ve burada bir suçlu olarak bulunmamın bir nedeni varsa, birkaç dakika sonra beni mahkum etmeniz için bir neden varsa, o da işte bundan başka bir şey değildir."

(Vanzetti'nin Savunması'ndan)

"... Biz insanları kitaplarla, yazılarla birbirlerine kardeş ediyoruz. Siz insanları kovuşturuyor, onlara baskı yapıyor ve onları öldürüyorsunuz. Biz her zaman insanları eğitmeye çalışıyoruz. Siz, bizlerle bir başka ulus arasına bir nefret uçurumu açmaya çalışıyorsunuz. İşte bugün ben bu nedenle, ezilen sınıftan olduğum için burada bulunuyorum. Siz ise ezen sınıftansınız"

(Sacco'nun Savunması'ndan)

Patronların karşısına örgütlü bir sınıf olarak çıkmak zorundayız

Merhaba,

Sanayi sitesinde çalışan biri olarak, işçilerin yaşadığı sorunlardan bahsetmek istiyorum. Sanayi siteleri işçilerin bölündüğü, bir araya gelme olanaklarının kısıtlandığı yerlerdir. Buralarda emek sömürüsünün haddi hesabı yoktur.

Çalıştığım atölyede cumartesi de dahil günde 10 saat çalışıyoruz. Bütün zamanımız, patronların kârını artırması için çalışmakla geçiyor. Çalışma saatleri yüzünden ne gezmeye, ne de aile ve arkadaşlarımızla birlikte olmaya vaktimiz kalır. Bu kadar çalışmamıza karşılık aldığımız maaş ise devde kulak.

Bu tür yerlerde, ucuz olduğu için biz genç işçiler çalıştırılırsınız ve alabildiğine sömürülürsünüz. Patron çiraklık safesatasıyla işi öğrendiğimizi bahane ederek düşük ücretlerle bizleri çalıştırır. Örneğin, çalıştığım yerde genç bir işçinin, 3 yıldır burada çalışmasına rağmen, maaşı yalnızca 65 milyon. Diğer bir işçinin daha da kötü, yalnızca 40 milyon. Buralarda sözde 6 ayda bir zam yapılır. Enflasyonun ne kadar arttığına bakılmaksızın zam oranı %25'le sınırlandırılmıştır. Çoğu işçinin sigortası da yoktur. Olanların ise primlerinin yatırılması patronun insafına kalmıştır. Bunun yanında ne iş güvenliğimiz var, ne de can güvenliğimiz. Herhangi bir önlem alınmadığı için, her an bir iş kazasıyla burun buruna kalabiliriz.

Bu kadar yoğun sömürülmemizin nedeni örgütsüz olmamız aslında. Patronlar kendi kârlarını korumak için biraraya gelip dernekler kuruyorlar. Yani bizim karşımıza bir sınıf olarak çıkıyorlar. Biz, bu sömürü koşullarına tek başımıza karşı çıkmaya kalktığımızda yenilmeye mahkumuz. Bizlerin de biraraya gelip, patronların karşısına örgütlü bir sınıf olarak çıkması gerekiyor. Ancak o zaman emeğimizin birkaç asalak tarafından sömürülmesine neden olan bu düzeni değiştirebiliriz.

Doğu Sanayi Sitesi'nden bir işçi

Nereye kadar?

Gecenin kör saatleri, şaşkın bakışları altında yelkovanı arıyor akrep. Ayışığı puslu, ayaz gecelerdeki gibi yorgun, kendini aydınlatmaktan aciz. Kaldırımlar bomboş, sokak lambaları kelebeksiz, üşüyor caddeler. Zavallı gece... Kara bulutlar çöreklenmiş gökyüzünün mavisine, gün güneşe hasret. Ölüyor toprak sararan yaprakların yalnızlığında. Türküler su içmiyor artık ırmakların çoğaltısında. Sevda yalnız bir kelebek, bir günlük ömre bedel.

Vazgeçmiş analar oğulları ve kızları için düş kurmaktan. Neye yarar beklemen, ölüm haberi ertesi günkü gazeteye manşet olacaksa eğer.

İşçiler umutsuz bakışlarını salıyor vardiya çıkışlarına. Satılan grev haberleri toplu iş sözleşmeleri, şişiriyor sendika ağalarının göbeklerini.

YÖK sultasidir hala bilimi bilinmeze taşıyan.

Ve zulüm...

Işıklar çalarak esen rüzgârın uğultusunda savruluyor ülkemin bozkırlarında.

Nereye kadar!...

Nereye kadar yokluk, yoksulluk ve ölüm.

Nereye kadar açlık.

Nereye kadar, ölüm tacirlerinin kan kokan sabahları taşımaları düşlerimize.

Heey zulüm, son nereye kadar ...

Biz seni kendi karanlığına ebediyen gömene kadar. Biz yaşamın o dayanılmaz sancılarını ve insan düşümüzün müthiş hafifliğini duyumsayana kadar. Zulüm sana inat diyoruz ki :

“Şimdi bize başına bin destan yazmak düşer.

Tam da şimdi; bir bir gömülürken karn altına düşler, bir bir kesilirken en sevdiklerimizin kolları, çakılırken diz kapaklarına çiviler; yahut süngüyle deşilirken en sevdiklerimizin karnlarıŞimdi bize Habip olmak düşer. Ümit olmak düşer...”

C. Ekin/Ankara

Operasyonlar ve ötesi

Polis her gün yeni bir operasyon başlatıyor. Paraşüt, Kartopu, Balina... Son olarak da ünlü uyuşturucu kaçakçısı Çetinkaya'nın yakalandığı uluslararası operasyon. Her türlü kirli işi yapan, uyuşturucu ticaretini, çete-mafya işlerini, hayali ihracat düzeneğini kendisi kuran sermaye devleti, şu günlerde bu operasyonları niye yapıyor? Rakip çeteler arası pay kavgası mı çıktı? Yoksa, verdikleri rüşveti yetersiz mi bulmuşlar? En has adamlarının kara ve kirli para piyasasının tek hakimi olmasını mı istiyorlar? Avrupa'da yükselen uyuşturucu karşıtı tepkileri yatıştırmak için göstermelik operasyonlar mı yapıyorlar?

Evet, sokaktaki her vatandaş bilir ki en küçüğünden en büyüğüne kadar bütün kirli işler, doğrudan sermaye devletinin denetimi ve yönlendirmesi ile yapılmaktadır. Bu teşhir olmuş kirli ilişkilerin gizlenebilmesi için arada bazı küçük çetelerin ya da bağımsız iş yapmaya kalkışanların harcanması gerekir.

Sermaye devleti böylece bir taşla iki kuş vurmuş olur. Birincisi, kirli işlerle mücadele ettiği görüntüsünü yaratır. İkincisi, kayıt dışı, kaçak ekonomiyi tekelci sermayenin çıkarları doğrultusunda yeniden düzenler. Birbiri ardına yapılan operasyonların özü de budur. Hayali ihracat yapan yüzlerce şirketin içinden bir iki tanesinin harcanması, geriye kalanların sermaye devleti ile işbirliği içinde işlerini tıkır tıkır yürütmesini kolaylaştırır. Uyuşturucu işi yapan yüzlerce ailenin bir-ikisinin yakalanması, geri kalanların sermaye devleti ile

ortaklaşa işlerini yürütmelerini kolaylaştırır. Nylon fatura, çek senet mafyaları vb. çeteler artık en küçük karakol polisleri tarafından bile

kurulmakta ve belli bölgelerde hakimiyet savaşına girişmektedirler. Bunun gizlenemez boyutlara ulaşmasıyla belli operasyonlar olmaktadır.

Izmir'deki operasyonda yakalanan Hakiki Koç firmasının sahibi de, operasyonu siyasi bir anlaşmazlık nedeni olarak açıklamış. En kısa zamanda bu anlaşmazlığı gidereceğini de söyleyerek, vereceği rüşvetin çok büyük olacağını ima etmiştir.

Son olarak yapılan operasyonda yakalanan uyuşturucu kaçakçısı Çetinkaya, daha önce de defalarca yakalanmıştı. Burjuva basında bile, devlet ile güçlü bağları olduğu, her yerde adamlarının olduğu söylenmektedir. Avrupa'da başlayan bir operasyon ile adı yeniden gündeme gelince, kısa bir süreliğine de olsa yakalamak zorunda kalmışlardır. Bir süre sonra, bundan öncekilerde de olduğu gibi yine serbest bırakılacaktır.

Bu operasyonlara aldanıp devletin kendisine çeki düzen verdiğini söyleyenler yakında ne kadar aldandıklarını görecektir. Bütünüyle paranın egemenliği üzerine kurulu olan bu çürümüş sermaye düzeni yıkılmadığı sürece, hiçbir kirli işin sonu gelmeyecektir. Yasal ve yasadışı soygun ve sömürü düzeni yıkılmadığı sürece, sermaye devletinin çete-mafya ile çıkar ilişkileri bitmeyecektir.

Aydınlık ve temiz bir gelecek, insanca bir yaşam istiyorsak, bu kokuşmuş düzeni tüm kirli işleriyle birlikte tarihe gömmek için mücadele etmeliyiz.

Bir Kızıl Bayrak okuru

Siz girin önce efendiler

Sen yorgun ellerinde

taşırken sabahı

sabahın sahipleri

zindan içindeydiler.

Yıldızlar kayarken

gök çatırdıyordu

ve alev alevdi anaların yüreği.

Zindanlar süsleniyordu

tek kişilik

üç kişilik.

Çıldırma mı sabahlar merhabasız

siz koca çınarları

yalnız mı sandınız?

Susar mı buna kalemler?

Ve umut ekmez mi sanıyorsunuz

emekçi kara toprağa...

Susmaz mı ölümler kocaman

çığıllıklarıyla önümüzde?

Gül yaprağı solmaz mı

hücrenizde?

Beş yıldızlı otelse hücreleriniz

siz girin önce efendiler.

Rahime Henden

01.08.2000/Çobançeşme

Hücre Tipi Cezaevlerine Karşı Birlik, 20 Ağustos saat 12:00'de, Kadıköy Salıpazarı'nda, 12 tabutla birlikte bir heyeti Ankara'ya gönderecek. Kitlesele bir uğurlama için "12:00'de Kadıköy'de!.."

EKSEN Yayıncılık Büroları

Atatürk Bul. Gevrek Sok. Karakaş İşhanı No:13/22,
Kartal/İSTANBUL Tel: 0 (216) 488 67 05

853. Sok. Bilen İşhanı No: 27/510
Konak/İZMİR Tel-Fax: 0 (232) 445 21 50

Karanfil Sok. No:17/17 Kızılay/ANKARA
Tel: 0 (312) 419 18 32

Mimar Sinan Cad. Mimar Sinan İş Merkezi
Final ders. üstü No:108 KAYSERİ

Ahi Evran Mahallesi Okatanlar Sokak Kent Apt.
No: 1 KIRŞEHİR Tel: 0 (386) 214 08 05

Cemal Gürsel Cd. Shell Karşısı Vakıf İşhanı Kat: 3
No: 306 ADANA Tel: 0 (322) 363 28 78

İsmet Paşa Cad. Beşiroğlu Altın Han Kat: 5
No:89 Gebze/KOCAELİ

Hürriyet Cad. Namık Kemal Sok. Kaçar İşhanı
Kat: 3 No: 3 ANTAKYA

Esenbey Bankalar Cad. Uyanal İşhanı No: 61 NIĞDE

Gazetene sahip çık! Abone ol! Abone bul!

Adı :
Soyadı :
Adresi :
Tel :

6 Aylık Yurt içi 5 000 000 TL Yurt dışı 200 DM
1 Yıllık Yurt içi 10 000 000 TL Yurt dışı 400 DM

Fatma ÜNSAL adına,
* Yapı Kredi Bankası İSTANBUL/Aksaray Şb. * DM için: * TL için:
3002991-8 0079219-2

* İş Bankası İstanbul/Aksaray Şb. * DM için:
1002 30100 1051039

No'lu hesaba yatırdım. Makbuzun fotokopisi ektedir.

***Maraş, Çorum,
Sivas ve Gazi'nin katilleri
yine işbaşında...***

**Hacıbektas'ta devlet terörü
2 günde 100'e yakın gözaltı,
onlarca yaralı...**

**Katliam ve suçlarının
hesabını verecekler!**

